

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :

Box 731, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :

Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 58

Melburno (Melbourne), Australio.

10 aprilo 1925

OUR FIFTH CONGRESS.

April 10—16.

The programme for the Congress is as follows:—

Friday evening—Unofficial visit to St. Kilda.

Saturday morning and afternoon—Business meetings in the Melbourne High School, Spring Street.

Saturday evening—Musical and dramatic recital at the Austral Salon, 231 Elizabeth Street.

Sunday afternoon—Visit to the Botanical Gardens.

Sunday evening—A special sermon will be preached by the Rev. Dr. Strong at the Australian Church, 19 Russell Street.

Monday—All day picnic to Eltham.

Tuesday morning and afternoon—Business meetings at the Melbourne High School, Spring Street.

Tuesday evening—Opening of the Congress. Prominent speakers will address the meeting. The public are invited.

Wednesday evening — Children's concert in Esperanto at the Melba Hall, University Grounds, Sydney Road.

Thursday evening — International Costume Ball, Ormond Hall, Moubray Street, off St. Kilda Road.

During the week there will be a Congress Business Meeting and also meetings of those interested in the

Australian Esperanto Association and the Universal Esperanto Association. Members who wish to bring matters for discussion before any of these meetings are requested to send their proposals to the secretary as soon as possible.

Visitors who wish the organisers to secure accommodation for them are asked to make prompt application.

Intending Congress members will relieve the anxiety of the organisers if they pay their subscriptions promptly. The fees are:—Country and Interstate members, 10/6; Melbourne members, 21/-.

Members who are unable to call personally at 212 Swanston Street, for their congress documents are requested to give the secretary ample notice so that they may be sent by post.

During the Congress the official address will be 212 Swanston Street.

R. R. RAWSON, Hon. Secretary.
H. BYATT, Hon. Treasurer.

GAZETOJ RICEVITAJ.

Aŭstria Esperantisto, n-o 1; British Esperantist, n-o 238; Heraldo de Esperanto, n-oj 6, 7; International Language, n-o 1; La Unuigita Tut-homaro, januaro; La Suno Hispana, 92; La Interligilo de L'P.T.T., n-o 3; Literatura Mondo, n-o 10; Pola Esperantisto, n-o 11-12.

MILESTONES IN 1924.

As the end of the year is a time for taking account of stock and for reckoning up profits and losses, it may be well to count up some of the gains of the Esperanto movement,—not as an excuse for ceasing our labors, but as an incitement to further effort. Here are some of the significant gains of the past year:

1. In 1922 some zealous police officers arrested a number of Esperantists in Cluj, Rumania, as suspicious persons, because of the strange language they spoke and the strange symbol they bore—a green star. It was long before the case came to trial but when it did, on January 28, of this year, Col. Tucas, president of the Military tribunal, rebuked the police for their misdirected zeal, and declared that far from its being a matter of suspicion, the study of Esperanto was meritorious, and he regretted that he had not the time to take it up. Furthermore, Sro. Mosto Romulus P. Voinescu, General Director of Public Order and Safety, of Rumania, hearing of this police blunder, introduced Esperanto as a compulsory study into the school for Rumanian police—the only language they are now obliged to learn!

2. Last spring the Prussian government, having learned that a very large number of school teachers were qualified to teach Esperanto, authorized its introduction into all schools where a sufficient number of pupils desired to learn, and urged the teachers to make known to parents the advantages of the study.

3. The Italian government introduced Esperanto as an elective study into the Royal Naval Institute, the Royal School of Technology, the National College and the Royal School of Commerce at Bari. This important gain is largely due to Prof. Localendola, the U. E. A. delegate at Bari.

4. It is unnecessary to do more than mention the group of Congresses held last summer, in Europe, in which Esperanto was the only language used; among them were the Bulgarian Congress, July 27-29; the French Congress at Strassburg, Aug. 2-4; the Rumanian Congress in Arad Aug. 2-5; the Polish, in Warsaw, and the Great World Congress at Vienna, attended by 3400 Esperantists from

more than 40 countries at which Dr. Privat announced that the Esperantists would soon have their own Radio broadcasting station at Geneva, one half the cost having been subscribed by one man, and the raising of the remainder being the task of the Esperantists of the world.

5. In August the American Radio Relay League, the largest in the world, decided in favor of Esperanto as its vehicle for international communication.

6. "Radio News," with nearly half a million circulation, decided to recommend Esperanto to its readers.

7. The League of Nations Assembly, without a dissenting vote, recommended to League member states that they give to Esperanto, when used in telegraphic or telephonic communication, the same treatment and tariff as to national languages. At the same time the League refused to include other "artificial languages" in the recommendation.

8. The daily papers have recently informed us that the Hungarian Minister of Education has directed that Hungarian children be taught Esperanto twice a week, the Esperanto Clubs of Hungary having volunteered to furnish the teachers.

Nor should we forget to mention the subvention which the Finnish government has for the fourth year given to Esperanto in Finland; nor, in our own land, the courses offered by Columbia University, and Antioch College; nor the admission last summer of a student into the University of California with credit for Esperanto studied at the Montezuma School for boys in that state.

Better progress than this could hardly have been made, and many of these gains came after an initial rebuff, as was notably the case of Rumania.

There is an old story of two weary travellers who on passing two milestones bearing the same figure exclaimed cheerfully:

"Well, anyway, we're holding our own."

The Esperantists have done much better than this, and in recent months have been passing milestones so rapidly that it seems worth while to mention these to encourage some who have perhaps not kept account of the march of events.—H.B.H.

—El Amerika Esperantisto.

NOTES AND NEWS.

An American Friend asks "Is utter ignorance or indifference regarding an agency of such potential utility as Esperanto a thing for a live man to be proud of?" What is your attitude?

Radio Support for Esperanto.—Following on the growth of long-distance communications in amateur wireless, it was agreed at a recent meeting of the Victoria division of the Wireless Institute of Australia to adopt Esperanto as a medium of carrying out communications with foreign countries. A similar step was taken not long ago by the American Radio Relay League, as difficulty was frequently experienced by radio amateurs in the United States in communicating from their experimental stations with amateurs in European and some South American countries.

Esperanto at the West Indies.—We were interested to note in a recent number of the "Port of Spain Gazette" an article on Esperanto. This article, which was well written, shows how widespread is the interest taken in the International Language.

Post Office Workers and Esperanto.—The organ of the Union of Post Office Workers, "The Post," for January 3rd, contains the introduction to a series of short lessons on Esperanto. We extract the following from the Editorial comments:—"Esperanto is coming more and more into use, and for all practical purposes the competing claims made by it and other international languages have been settled in its favour by the number of its adherents. We commend the series of lessons to our readers' attention. Although easier to learn than any single foreign language, it is a much more valuable enfranchising medium." We congratulate "The Post" on its enterprise.

"Musicians' Journal," Jan., prints a letter in Esperanto and English by Mr. R. Coppock, of the National Federation of Building Trades Operatives.

Philately. Radio de Filintern (Oficiala organo de Filatelista Internacio, 1 Tverskaja-Kamskaja 3, Moskvo), for Oct.-Nov., contains articles of interest and importance in five languages including Esperanto.

Radio. The Fourth Bulteno de la Internacia Radio-Asocio appears in printed form, and is excellent reading.

The January number of "Experimental Wireless" (1/-, at all book-stalls) contains an English-Esperanto Wireless Dictionary, with an Esperanto conversation between two transmitters.

HERE AND THERE.

An interesting experiment is being carried on in several countries simultaneously. Business men in each country, after 25 hours' instruction, will be put in touch with students in other countries who have taken a similar course. Results will be noted as to the proficiency attained, and the suitability of Esperanto for commerce.

In London the experiment is under the control of the French Chamber of Commerce. Prizes are offered to the best students. All engaged in any branch of commerce are eligible, provided they have had no previous instruction. Eighteen have already joined.

The Women's Co-operative Guild issue the English and Esperanto words of La Patrino Internaciano (Prize Song by Mrs. L. Woodward) at 1d. It will be printed later with music.

At the B.E.A. Stall at the Conference of Educational Associations was a good display of literature. There was a fair attendance, but London Esperantists generally did not rise to the occasion.

HAROLDO PUDNEY

Kuracisto de Fonto-Plumoj

Cu vi havas kriplan fontoplumon, kiu malhelpas vian skribadon? Portu ĝin al li, kaj li tute rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontoplumon POR VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Mendoj per poŝto estas lia specialo. Memoru la adreson:

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

LETERO AL AMIKO EN EŬROPO.

Estimata samideano,

Antaŭ kelkaj semajnoj, Lordo Stradbroke, la gubernatoro de la ŝtato de Viktorio, faris paroladon ĉe la preĝejo "Wesley," pri la longa vojaĝo, kiun li kaj lia edzino faris per aŭtomobiloj tra la centro de Aŭstralio, de Suda Aŭstralio ĝis la Norda Teritorio. Nun mi tradukos el la raporto aperinta en la tagĵurnalo, kaj lasos lia moŝto mem paroli.

— Paroli pri la tuta vojaĝo, mi povas diri, ke la lokoj, kiujn ni vizitis, estas similaj al la aliaj partoj de Aŭstralio, kie oni trovas distriktojn fruktdonajn, iom fruktdonajn, kaj preskaŭ senutilajn.

— Ni vojaĝis laŭlonge de la brutovojo, dum la plej pluvmanka jaro spertita dum multaj jaroj, kaj nature vidis la landon, kiam ĝi malplibone aspektis; kaj por la okaza vizitanto, tiu estas la plej bona tempo por juĝi la landon, tio estas laŭ la sankondiĉoj de la brutoj, kaj surprizis min, ke la brutoj tiel bone aspektis post tia longdaŭra pluvmanka periodo.

— La kialo por la vojaĝo, krom la espero, ke ni multe ĝuos ĝin, estas, ke la popolo sciu, kiel facile estas fari la vojaĝon, kaj ke la Aŭstralianoj sciu sian landon, ĝiajn bezonojn, kaj la eblecojn de ĝia evoluo, kaj mi esperas, ke la fakto, ke mi vojaĝis 3300 mejlojn per aŭtomobilo, tra tiuj distriktoj, sen ia ĝenaĵo, pruvos ke iu ajn povos fari la vojaĝon, kiu povas dormi sub la ĉiela bluo, kaj povas kuiri al si la nutraĵon.

— La distancoj inter la lokoj, kie akvo estas trovebla, sude de fontoj "Alice" estas tre longaj, ofte 100 mejlojn. Feliĉe por mi la difekto al mia aŭtomobilo okazis, kiam mi estis nur kvin mejlojn malproksime de domo; se la difekto okazis, kiam mi estis 50 mejlojn for de la akvo, mi estus devigita fari penegan marŝadon tra sabla lando, kaj porti la necesan akvon kaj nutraĵon. Kiel okazis la afero nur finis ridinde, kaj lia moŝto la gubernatoro alvenis ĉe "Crown Point" en sia aŭtomobilo, tiritita de du azenoj, kaj li daŭrigis la vojaĝon la sekvantan tagon per pruntita kaleŝo al "Horseshoe Bend," de kie li povis telegrafi raporton pri la du tagoj dum kiu li estis raportita, kiel perdita en la dezerto!

— La unua parto de nia vojaĝo estis trans nebona distrikto, kvankam

oni informis nin, ke proksime la lando estas fruktdona, kaj ke tie sin paŝtas ŝafoj. La granda bezono ĉie estas la akvo, multfoje ni estis informita, ke tuta manko de herbo estas nekonata en tiu ĉi distrikto, sed mankas sufiĉe da akvo por la ŝafoj, tiel la lando povas porti nur malmultaj brutoj, sed kiam la akvo-provizo estos pliboniĝinta kaj la fervojoj atingos tiun ĉi landon multaj ŝafbredejoj establiĝos, kvankam certe estos necese starigi barilojn, por protekti la ŝafojn kontraŭ la "dingoes" (indiĝenaj hundoj) kiuj estas mult nombraj ĉe kelkaj lokoj de la Norda Teritorio.

— Nuntempe troviĝas nur tre malmultaj bariloj inter "Oodnadatta" kaj "Darwin," distanco de pli ol 1100 mejlojn. Ĉirkaŭ fontoj "Alice" troviĝas lando kiu donas multe da nutraĵo por ŝafoj, kaj se oni povas provizi en digo sufiĉe da akvo dum la pluvmanka tempo, la lando povas nutri la ŝafojn dum la tuta jaro. Ankaŭ en kelkaj lokoj troviĝas akvo de 60 ĝis 500 futojn sub la surfaco, kaj plimalproksime ĉe la landlimoj de Kvinslando, arteza akvo troviĝas je profundo de 4000 futojn, el kelkaj de kiuj mi vidis la elŝprucantan akvon, kaj ĉe unu el tiuj la akvo preskaŭ bolas, ĉe alia 5000 futojn profundan la akvo efektive bolas, kiam ĝi atingas la surfacon.

— Proksime al "Camooweal" troviĝas subtera kaverno en kiu troviĝas granda lago, kaj oni supozas, ke tiu ĉi lago etendiĝas sub la tuta distrikto, kaj ke estas el tiu provizejo, ke oni havigas la akvon pere de la artezaj putoj.

— Ni rimarkis, ke kie ajn ni iris, kie la akvo estas havebla, ke oni povas kreskigi kion ajn en la ĝardenoj, kaj tiel bongustajn tomatojn mi neniam antaŭe manĝis. Oranĝoj kaj vinberoj kreskas ja bone ĉe fontoj "Alice." La klimato dum la vintro estas tre bona, sunaj tagoj, kaj malvarmetaj noktoj, kaj okaze frostas.

— Ĉe tre interesa valo en la montaro "Macdonnell" nomita Palmvalo, troviĝas palmo, kiu ne estas trovebla en ia alia loko de la mondo, kaj oni supozas, ke ĝi estas la lasta el la prahistoria vegetaĵo, kiu jam de longe forpasis el aliaj lokoj.

— La gastemeco de la popolo tra la tuta Norda Teritorio estas tre laŭdinda, al la vizitantoj ili estas tre

afablaj. Kiam estas raportata, ke iu perdiĝis, ili tuj organizas partiojn por elserĉi la perdaton, ĉar ili bone scias, ke se iu estas perdita dum du tagoj, pro manko da akvo, kaj en la sumero pro la varmegeco, ke estas preskaŭ certa ke tiu mortos.

— La solaj tomboj laŭlonge la vojo atestas al katastrofoj. Eble la plej bedaŭrinda okazis ĉe "Horseshoe Bend," kie pereis homo; kiu, se li povis marŝi nur pluan cent jardojn al la supro de la monteto, tiam li vidus la bienhejmon, kaj sendube post penego atingus ĝin.

— La ŝargveturilistoj estas fidindaj, kaj ili scias, ke la homoj ĉe la brutbredejoj, kaj la homoj kiu prizorgas la telegraflinon dependas je ili por la alporto de necesajoj precipe nutraĵo. Tiujn ĉi necesajojn kutime oni ricevas nur unu foje ĉiu jare, kaj pro tio se la ŝargveturilisto ne alvenas akurate, la homoj multaj suferas.

— Ĉe la Norda Teritorio troviĝas multaj mineraloj, sed pro la alta kosto de la transporto oni ne povas prilabori ilin, ĉe multaj de la brutbredejoj la kosto por alporti unu tunon de komercaĵoj valoras 30 fundojn sterlingajn, tiu donos ideon pri la grandaj distancoj la ŝargveturilisto devas veturi; li ofte bezonas tri monatojn por liveri ŝargon, kaj reveni al la hejmo.

— Pri la estonteco de tiu ĉi vasta teritorio, estas facile kredi ke dum ankoraŭ restas lando proksime al la fervojoj, kiun oni povas aĉeti malkare, la malproksimaj partoj nur povas esti prilaborataj de kompanioj kiuj povas prilabori farmojn de milionoj da akreoj, kaj kiuj povas elspezĉi la monon por elbori artezajn putojn, por havigi konstantan provizion da akvo. Po unu arteza puto estas necese por ĉiu aro de 1500 brutoj, ne ĉar la puto ne liveros pli ol sufiĉe da akvo, sed se pligranda aro da brutoj trinkas ĉe unu puto, ili formanĝas la nutraĵon por tiel granda distanco ĉirkaŭe, ke la brutoj devas marŝi tre longaj distancoj sen nutraĵoj, kiam ili volas trinki, kaj pro tio maldikiĝas.

— Por pruvi la entreprenemon de kelkaj el la kompanioj, la administranto de unu el la brutbredejoj informis min, ke ĉe la brutbredejo, kiun li prilaboras, ke jam estas elboritaj 28 putoj, 6 el kiuj estas artezaj, kaj la ceteraj subartezaĵaj, ku-

time estas nuntempe, kiam oni elboras puton, ke apude oni konstruas digon, por konservi dusemajnan provizion da akvo, kaj tiu antaŭzorgo lasas sufiĉe da tempo ripari la pumpilon se ia difekto okazos, la 10000 galona cisterno antaŭe uzata ne provizis sufiĉe da akvo. La elvaporigo kaŭzita de la varma suno, kaj ankaŭ de la varmaj ventoj estas tre granda.

— Unu el la gravaj malhelpaĵoj en tiu ĉi distrikto estas ke, nek troviĝas doktoro inter "Oodnadatta" kaj "Darwin," distanco de 1100 mejlojn, nek hospitalo pli proksime ol "Maranboy," distanco de 800 mejlojn, sed estas kontentige scii, ke la enlanda misio esperas baldaŭ starigi hospitalon ĉe fontoj "Alice."

— La homojn, kiujn mi renkontis, estas tre bona tipo, ĉiuj bone fartas kaj estas ĉiam preta helpi la najbaron, kaj ĉiu volas finfari la laboron ili akceptis fakte ili havas la veran spiriton de la pioniro, kiu sentas, ke la estonteco de la Norda Teritorio dependas je ili.

Salutas vin P. H.

GRAMOPHONE RECORDS IN ESPERANTO.

Sir,—At the instigation of Dr. Privat the well-known firm of Pathe Freres have consented to produce a series of gramophone records of speeches lessons and stories, wholly in Esperanto. The first series will consist of six records. The Melbourne Esperanto Society is importing a supply of these and will be glad to receive orders from anyone desiring to have this admirable means of hearing the international language spoken by proficient and able esperantists. The price in Australia is not yet definitely fixed, but it is expected to be about 25/- for the series of six. Teachers, students and others who wish to acquire this series of records should send their order as early as possibly direct to the hon. librarian, Melbourne Esperanto Society, Box 731F, P.O. Elizabeth Street, Melbourne.

Correspondents will be notified when the records arrive from Europe.

H. BYATT, Librarian.

SIMIOĈASADO EN LONDON.

Kiel la "reĝo de la tegmentoj" estas superruzita.

La longkolonaj raportoj de la anglaj pri la antaŭnelongaj elektoj estis interrompataj en maniero, kiu evidente ĝojigis la legantojn. Inter la diskutadoj pri la ĉaso je elektistoj oni trovis subite la priskribon de ĉaso je simio.

La simio, proprajo de enloĝanto de la kvartalo Camberwell, estis sukcesinta havigi al si la liberecon, kvankam ne la liberecon de la afrikaj praarbaroj, sed tiun sur la tegmentoj de la londonaj domoj. Tie ja ne troviĝas kokosoj sed anstataŭe tre multe da fulgo. La lerteco de "Joey"—tiel nomiĝis la simio—promeni malrapide sur la tegmentoj, plej rapide kuri kaj fari la plej burleskajn saltojn, alportis al ĝi en unu el la londonaj ĵurnaloj la alnomon "reĝo de la tegmentoj." La lerta praabara burĝo sciis dum du semajnoj elfugi al ĉiuj ĝiaj persekutantoj, kion ajn ili elpensis por kapti ĝin.

Komence Joey elektis al si kiel noktoloĝejon la brunsvigan parkon kaj leviĝis ĉiam tre frue por enrompi kaj ŝteli. Ĝia specialaĵo estis malfermitaj fenestroj. Kiam ĝi ekvidis tian, ĝi rampis laŭlonge de la tegmenta pluvodefluilo, atente rigardis kun kruela rikano en la koncernan ejon kaj forkurigis per tio la enestantojn.

Poste ĝi ensaltis, ekprenis kion ajn, kio ŝajnis al ĝi manĝebla kaj forfugis.

Foje iam kolektiĝis granda popolamaso, kiu aranĝis sovaĝan ĉasadon super la tegmentoj, por ekhavi ĝin, sed ĝi ankoraŭ feliĉe sin savis. Alifoje oni vidis ĝin sidanta sur arbo: evidente tre malĝoja pro la malbona vetero, sed ĝi kontraŭstaris al la rezigno de sia libereco.

Poste oni kredis havi ĝin fine. Virino havis la ideon, fermrigli la fenestron, post kiam Joey estis ensaltinta; poste ŝi ŝlosis la pordon kaj kuris al la polico por arestigi la enrompinton. Sed Joey interdume ekprenis pecon da sapo kaj komencis manĝi ĝin. Ĉar la sapo evidente ne bongustis al ĝi, indignite ĝi forĵetis ĝin tra la fenestro, detruis vitran platon kaj sekvis la sapon tuj poste. Kiam oni venis, la nesto estis malplena.

Generale ĝi preferis ĉe siaj enrompoj legombutikojn, el kiuj ĝi ŝtelis bananojn, pomojn, vinberujojn ktp. La polico en sia malespero venigis fakulon el la zoologia ĝardeno, sed ankaŭ ĉi tiu ne povis kapti la kvarpiedan krimulon.

Unu vesperon oni starigis sur tegmento, kiun ĝi kutimis honori per sia vizito, grandegan musokaptilon, en kiu du freŝaj krudaj ovoj kuŝis kiel logeĵo. Je la proksima mateno la kaptilo staris same malplena kiel la antaŭan vesperon, eĉ ankoraŭ pli malplena, ĉar la ovoj estis malaperintaj kaj ankaŭ nature Joey.

Dum la tago ĝi ree aperis, tute malseka kaj spite de ĝia alta pozicio tre malbonhumora. Sed baldaŭ ĝi reakiris sian gajecon, kiam sur la strato amasiĝis granda popolamaso kiu observis ĝiajn kapriolojn kun entuziasmaj aklamoj. —

Eĉ la polico intervenis. Joey nome iutage estis elektinta al si la preĝejoturon de Benhillroad kiel lokon, de kiu ĝi povis rigardi London kaj sur kiu ĝi montris siajn artaĵojn. La polico sendis du policianojn sur la turon por kuratako kun la mandato, aresti la forkurinton; sed ili estis devigataj al malglora returniro, kion salutis la stratobubaro per ĝojkriegoj. La du policianoj rampis, dikajn ledogantojn sur la manoj, kaj provizitaj per granda sako, sur la turon kaj eliris proksime de la pinto. Kun granda intereso atendis Joey ilian alvenon; sed kiam ili volis ĵeti la sakon super ĝin, ĝi forsaltis kun miriga facilmoveco.

Ĉiuspecaj aliaj iloj estis elpensataj aŭ rekomendataj, por kapti la simion: uzo de lazo, bananoj, kiuj antaŭe estis metotaj en narkotigan medion, rostitaj terpomoj varmegaj, kiujn oni ŝprucu per kloroformo, nukso kun hoko, je kiu pendus longa ŝnuro, reto, kiun oni ĵetu super ĝin dum ĝi dormus, ktp.

Iu havis la ideon, ke oni invitu lack Jarvis, la ratokaptilon de la londona graflanda konsilantaro, por la simio-kaptado, ĉar li estus la unika, kiu povus ekhavi la simion, supozite, ke Jarvis ankoraŭ estus tiel vigla kiel iam. Sed ĉi tiun dubon la ratokaptilo ne volis lasi sidanta sur si. Li ekmarŝis al la simioĉaso kaj fakte sukcesis, surprizi la simion. Kiamaniere Jarvis aranĝis tion? Li instalas sur la tegmento de preĝejo, sur kiu Joey kelkfoje aperis, kaptilon per

fojno maskitan. La fojno estis ŝprucita per orienta narkotilo. Kiel logaĵo servis ree krudaj ovoĵoj. Joey fakte iris en la kaptilon, post kiam ĝi estis evitinta plurajn provoĵojn kapti ĝin per lazo, kiel ankaŭ la narkotadon per kloroformo ĵetita kontraŭ ĝi per ŝprucilo.

Jarvis estis gratulata de ĉiuj flankoj. Li rakontis, ke li sciigis pri la mistero de la narkotilo, superinta la simion, de orientulo. Leonoj, tigroj kaj aliaj sovaĝaj bestoj estas tuj venkataj de ĉi tiu ilo, Joey, kiu estas nur simio, do ne bezonas honti, ke ĝi estas kaptita tiamaniere.

(Laŭ "Neues Wiener Journal," trad. H. Fahnl, Wien.)

—El Esperanto Triumfonta.

GRAVA PROBLEMO.

Tion-ĉi rakontis al mi vojaĝadinta amiko. Mi lasas lin paroli, pro la okazo se tio ne estus tute vera.

— Revenante Francujen post longa ĉirkaŭo, mi haltis kelkajn tagojn en rusa urbeto. Baldaŭ mi tie ekkonis du popojn kiujn por vi mi nomos Petro kaj Nikolao. Kiel ĉiu rusa popo sin observanta, ili ambaŭ posedis barbon belan kvankam ne ĉiam tre puran sed Petro estis precipe favorita de Naturo, ĉar lia ornamilo mal-supreniris ĝis ĝenuoj.

Iam Nikolao, rigardante sian kolegon, al li demandis:—Diru, Petro, kien ci metas cian barbon, kuŝigante? Miregigite, Petro sin turnas al la alia, kiu daŭrigas:—Diru, ĉu ci metas cian barbon sur la kovrilon aŭ sub la kovrilon? — Nu! respondas Petro, mi ĝin metas.. ĝin m.. et.. as . . . Li serĉas dum momento, kaj fine diras: — Vere mi ne scias; sed vespere mi atentos, kaj al ci morgaŭ mi donos respondon.

Reenirinte hejmen, Petro memoras la demandon de Nikolao. Li kuŝigas kaj konstatas, ke lia barbo estas sub la kovrilo. Iom pripensinte, li diras

al si: — Ne tie ĝi estis kutime. Li do eltiras la hararon al aero, sed tuj ŝajnas al li, ke neniam ĝi tiel estis. Li ĝin rekovras kaj ankoraŭ kredas, ke ĝi ne troviĝas en ordinara loko. Dum noktoparto, la embarasantan barbon li vice eltiras kaj kaŝas konsciencie sed ne sukcese, ĝis fine li ekdormiĝas.

La morgaŭan matenon, mi renkontis la du popojn. Petro ne estis povinta informi sian kunulon; sed li estis promesinta, ke li rekomencos la eksperimenton.

Ve! mi foriris, ne eksciinte la solvon de tiu grava problemo, kaj eble Petro ĝin ankoraŭ serĉas.

A. ROUMANET.

—El Le Monde Esperantiste.

IT ISN'T EASY.

To apologise.
To take advice.
To be unselfish.
To be charitable.
To be considerate.
To endure success.
To admit mistakes.
To obey conscience.
To control one's self.
To forgive and forget.
To think and then act.
To be content with little.
To say "no" to temptation.
To accept just rebukes gracefully.
To value character above reputation.
To discriminate between sham and real.
—But it pays!

NE ESTAS FACILE.

Peti pardonon.
Akcepti konsilon.
Esti sindonema.
Esti amema (indulgema).
Esti konsiderema (havi konsiderecon).
Elporti sukceson.

VITAMIN.

Nature's remedy for physical and nervous exhaustion and disorders.

See Testimonials.

For Children and Adults.

Price Per Packet: 3/8 Posted.

Australian Agent: A. R. COHEN, 12 DERBY STREET, KEW.

Konfesi erarojn.
 Obei al la konscienco.
 Sin regadi.
 Pardonu kaj forgesi.
 Unue pensi kaj poste agi.
 Esti kontenta havante malmulton.
 Dire "ne" al tentado.
 Akcepti merititajn riproĉojn danke (afable).
 Taksi karakteron pli alte, ol reputacion.
 Distingi la falsan de la reala.
 Sed tio rekompencas!
 Tradukis S. Trewin.

KONGRESAJ AFEROJ.

La jenaj sumoj estas ricevataj de la kongresa sekretario:—N-o 85, S-ro Predl, 21/-; n-o 86, F-ino I. Thomas, 21/-; n-o 87, S-ino Bartram, 21/-; n-o 88, F-ino L. Iriwin, 10/6; n-o 89, F-ino Aston, 21/-; n-o 90, S-ro Hepworth, 21/-; n-o 91, F-ino Salter, 21/-; n-o 92, S-ro R. Watkins, 21/-; n-o 93, S-ro Serpell, 21/-; n-o 94, F-ino Rawlinson, 21/-; n-o 95, F-ino Cruickshank, 21/-; n-o 96, S-ro M. Hyde, 21/-. Donacoj:—F-ino L. O'Connor, 2/6; Walking Club, 8/8.

AL NIAJ SUBTENANTOJ.

Ĝis la 23 marto ni ricevis la jenajn sumojn:—O. Behncken, 1/-; H. Byatt, 2/9; J. Parker, 4/6, novembro '25; C. W. Ballard, 4/6, decembro '25;

Sydney: Esperanto-Societo. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 7.30—10 p.m. ĉe "Station House," Rawson Place (6a etaĝo). Guste apud la ĉefstacidomo. Prezidanto: S-ro F. V. Taylor; sekretario, S-ro L. E. Fosto, adreso. "The Brighton," Croydon Park, Sydney.

Melburno Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro C. L. Clarke; sekretario, s-ro J. G. Robert. Poŝta adreso,

Box 731, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Hardware Club Chambers, 350 Little Colline-str., vendrede vespere, je la oka horo.

Brisbane Esperanto Club. Sekretario S-ro A. J. Sycamore, C/- Mr. W. Hartley, Carlton St., Highgate Hill, Sth. Brisbane. Address enquiries to Secretary, who may be seen between 12 noon and 1 p.m. at Murray Fraser Ltd., Charlotte St., City.

Berwick: Esperanta Grupo. Kunvenejo kaj poŝta adreso: ĉe F-ino P. Abbott, "Chelsworth," Normanby Rd., Berwick, merkrede je 3.30 p.m.

"Iru Antauen"-Grupo. Prezidantino: S-ino E. S. Bigelow. Sekretario, S-ro J. Parker. Poŝta adreso, Warrigal Rd., Oakleigh. Kunvenejo: 36 Kangaroo Rd., Oakleigh, marde vespere, je la oka horo.

"Nigra Cigno"-Grupo. Prezidanto S-ro E. J. Goody, Sekretariino F-ino F. Cherrett. Poŝta adreso, 46 Leonard str., Victoria Park, W.A. Kunvenejoj vespere je la oka horo, "Perth Academy," komencantoj merkrede; progresintoj, 9 Pier-str: ĵaŭde.

Persista Grupo, Armadale, Melbourne. Prezidanto: S-ro H. Byatt, Sekretariino: F-ino I. Thomas, Kunvenejo kaj poŝta adreso, 37 Brunel St., East Malvern, merkrede vespere, je la oka horo.

Raciista Esperanta kaj Diskuta Grupo. Prezidanto, sinjoro J. Skurrie; sekretariino, fraŭlino B. Adamson. Poŝta adreso, 673 Canning-str., North Carlton, Melbourne. Kunvenejo, Temperance Hall, Russell-str., Melbourne, ĵaŭde je la sepa horo.

Hobarta Esperanta Grupo. Kunvenejo: Eaton-Bray-lernejo, Davey-str., ĉiun duan mardon, 7.30 vespere. Prezidantino F-ino C. M. Hannaford. Sekretario kaj poŝta adreso F-ino A. Beckett, 177 Davey-str., Hobart.

Cole's Book Arcade, Melbourne.

TWO MILLION BOOKS AND PIECES OF MUSIC.

— Send for —

"THE RAINBOW," Cole's Monthly About Books. FREE TO YOU.

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :

Box 731, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :

Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 59

Melburno (Melbourne), Australio.

10 majo 1925

FIFTH AUSTRALASIAN CONGRESS.

The business meetings were held at the University High School, Spring Street, Melbourne.

The proceedings were opened at 10.30 a.m. on Saturday, 11th April, when 45 delegates were in attendance. Mr. W. H. King, of Wellington, N.Z., a former president of A.E.A. was elected President of the Congress. Mrs. Porter, of Adelaide, vice-president, and Mr. A. Bowden (Melbourne Club), minute secretary.

Mr. King thanked the delegates for appointing him president and read greetings that had been received from Mr. Kidd, Brisbane, Dr. F. J. Williams, West City, Pekin, Miss C. M. Hannaford, Hobart, and Miss Tilly Aston, Melbourne. He also exhibited an emblem that had been presented by the Pekin esperanto Group to Dr. Williams. Mr. A. Auwart presented greetings from N.S.W.; Miss M. Fraser, from Queensland; Mr. W. L. Edmanson, from N.Z.; Mrs. Porter, from South Australia; Mr. Bonder, from West Australia and Mr. A. Anderson as representing blind esperantists.

President's Address.

The President outlined the progress that Esperanto had made during the recent months. The first and greatest step had been the impetus

we had received from wireless. The American Radio League had accepted our language. The King's Speech at the opening of Wembley Exhibition had been broadcast in Esperanto and heard and understood in 13 countries. There are frequent broadcast talks in nearly every country in and about Esperanto. The first conference of International Radio Associations is now being held in Paris and will decide which language it will use in its International activities. It has used Esperanto during the last two years and it is reasonable to assume that it will support our language. The British Association, The League of Nations and the International Conference of Teachers are favourable. It is being increasingly used in Commerce, particularly by world wide advertisers and the various Continental Fairs. The President also made reference to Congresses, international and national; to the Esperanto press and again refuted the oft repeated taunt that Esperanto had no literature. "Esperanto," he said, "is providing literature for other languages, the novel, 'Abismoj,' having been translated into five national languages. We have many other books, which, unless translated into national languages, will remain beyond the reach of persons who have not learned Esperanto."

Esperanto Wireless Station.

Mr. R. Rawson (Melbourne Club) submitted a motion "That the State branches of A.E.A. be asked to orientated by the Peki nEsperanto Group purchase shares in the Esperanto Wireless Station at Geneva." The mover read the circular from Dr. Privat, stating that a station could be purchased for about £5000 and that a dividend of 6 per cent. would be guaranteed. Geneva residents had guaranteed £2500 in a very little while and £125 had been already promised from Australia. Motion seconded by Mr. Drummond (Melbourne Club), and carried.

The following motions were also moved and agreed to:—

"That the Postmaster-General accede to the League of Nations request, made to its members last September, that Esperanto be recognised as a 'plain language' in telegraphic and radio-telegraphic communication."

A motion "That the Minister of Education be approached with a view to permitting Esperanto to be taught as a voluntary subject in State schools," and one "That the Melbourne Chamber of Commerce be induced to consider Esperanto as other chambers have done," were also agreed to.

Esperanto and the Blind.

Mr. A. Anderson reported the progress that Esperanto was making among the blind. He considered that it had made more progress among them than among the sighted. There is an Esperanto society of blind musicians and also an international association of blind Esperantists. This has a membership of over 300, distributed in 26 countries. This means that the blind are practically united and will be able to discuss conditions in various countries. Esperanto has been very helpful to, and conferred great advantages on, the blind.

Esperanto Centre for Australia.

Mr. H. Byatt (Melbourne Society) moved "That in the opinion of this congress it is desirable to establish a central Esperanto office and depot and that a committee of three be appointed to report, thereon to the A.E.A." At present we are groups that do our business in our own way. The public hear about Esperanto,

but do not know how to get in touch with us. The one thing lacking that makes for organisation is a central office. There can be no opposition except on the score of expense. Profits that could be made should make the office self-supporting. Miss Byatt seconded the motion.

Mr. F. J. Simon, Sydney, referring to a certain suggestion that was made regarding a private shop said that we wanted a centre under the name of the Australasian Esperanto Association. Mr. P. T. R. Hudson (Melbourne Society) said we wanted to make the A.E.A. something more than a name. The only thing to do is to stir it up and make it more alive.

A delegate asked if it is lack of money that hampers the A.E.A.

Mr. Hudson said it was rather the lack of interstate support. Mr. Aewart (Sydney) stated that he would support any action that would extend our movement, but he would now move that this matter be left over until the A.E.A. Meeting. Mr. Simon seconded and motion carried, Mr. Rawson alone voting against it.

Sydney Exhibition.

Mr. Simon reported there was a possibility of an Exhibition being held in Sydney to celebrate the opening of the North Shore Bridge in 1930. He submitted a motion, "That the organising committee be asked to circularise the world in Esperanto." He reminded congress that this course was adopted in connection with the Brazilian Centennial Exhibition, when translations from Esperanto reached the press and were published before the same news was communicated from local official sources. The proposal was discussed at length and finally the motion was withdrawn as it was considered that the initiative should rest with New South Wales groups. Hopes were expressed that at the proper time the secretary of the New South Wales branch would take action.

Radio.

Mr. Pfahl, Sydney, sketched the activities of the International Radio Association and asked Esperantists to join it.

The Next Congress.

Mr. Byatt moved, "That the next Congress be held in 1927 in Hobart." Seconded by Mr. Hepworth (Mel-

bourne Society). An amendment submitted by Mr. Rawson, "That a committee of two be appointed to arrange with one of the capital cities for the next congress in 1927," was carried.

Konstanta Rezentantaro.

Mr. Rawson moved "That £5 of any surplus funds from this Congress be given to the Konstanta Rezentantaro and that any balance to U.E.A." Mr. Drummond seconded.

Mr. Hudson strongly opposed the motion. He was in favour of both organisations named but we had urgent need of assistance for the Australian Esperanto gazette, "La Suda Kruco." The paper had stood the test of time and is appreciated. Many letters had come to hand, especially from Esperantists distant from cities, asking that every effort should be made to continue publication. He moved that any profits from the Congress be devoted to "La Suda Kruco." Miss Corrigan (Sydney) seconded. Mr. Drummond proposed "That the allocation of surplus moneys from the Congress be deferred until 'La Suda Kruco' was discussed. Mr. Simon seconded. The meeting then adjourned till Tuesday.

* * *

Congress resumed on Tuesday, 14th April, as a meeting of the Australasian Esperanto Association.

Mr. King, President of the Congress, occupied the chair. He read telegrams in Esperanto conveying greetings to the Congress from Mr. Taylor, Sydney; Mr. Dobrich, and Mr. Ivan Mastrovich, from Dargaville, N.Z., and from M. J. Ravlich, Auckland, N.Z.

Konstanta Rezentantaro.

Mr. Rawson said that on Saturday he referred to the position of the K.R. During the past year a new constitution had been adopted by the A.E.A. and while negotiations were going on our affiliation fee to K.R.

was not paid. The K.R. represents all national societies, therefore the A.E.A. should be affiliated to it. When the K.R. came into existence the A.E.A. paid three guineas as an affiliation fee. The fee is now fixed at 6d. per member per annum and we are almost a year in arrear. Arrangements have been made with Mr. Farrager to represent the A.E.A. He moved "That the Interstate delegates arrange with their societies to pay the affiliation fee for K.R. to the secretary of A.E.A." Mr. Hudson supported the motion. It was our bounden duty to keep our affiliation fee paid up. He believed that several of the Melbourne groups had paid their fees.

Mr. Rawson said that all the Melbourne groups had paid up.

Mr. Simon said there was no need to speak on this matter any longer. If it is only a matter of interstate clubs linking up we might put the matter at once. The motion was carried. Mr. Farrager was officially appointed to represent the A.E.A. on K.R.

"La Suda Kruco."

Mrs. Scammell (Sydney) moved "That the publication of 'La Suda Kruco' be discontinued and that 'International Language' be adopted as the official organ of the Australasian Esperanto Association." Mrs. Scammell thought it would be better to put our energies into something else. She did not get the paper regularly.

Mr. Hussey (Melbourne Club) seconded.

Mr. Hudson advocated the continuation of "La Suda Kruco." If Mrs. Scammell did not get the paper it was not the fault of the publishers, as each subscriber's copy was carefully checked into the post. "International Language" is quite unsuitable for Australia. Having a knowledge of all Esperanto periodicals he asserted that "Suda Kruco" more

HAROLDO PUDNEY

Kuracisto de Fonto-Plumoj

Ĉu vi havas kriplan fontoplumon, kiu malhelpas vian skribadon? Porta ĝin al li, kaj li tute rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontoplumon POR VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Mendoj per poŝto estas lia specialo. Memoru ia adreson:

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

than favourably compares with the majority, as any unbiassed person would admit. The reason it does not progress is because it does not receive the support of those who should support it. He said its subscribers were scattered about Queensland, N.S.W. and N.Z. It is they who support "Suda Krucó," not Melbourne and Sydney people. "Suda Krucó" is the only link that binds isolated Esperantists to our movement and keeps them in it. An additional 100 subscribers would place the paper in an entirely independent position. He believed there are more than 500 Esperantists in Melbourne. Could they not find another hundred subscribers among them. The Esperantists of Australia should support the journal.

Miss Hopton (Melbourne Society) spoke in favour of "Suda Krucó."

Mr. Byatt asked the exact position of the "Suda Krucó" and how many subscribers are financial.

Mr. Hudson said that at present Melbourne Esperanto Society. There are "Suda Krucó" owed £13 to Melbourne 200 financial subscribers; it is hoped that the others who receive the paper will now make themselves financial.

Miss Fraser (Brisbane) said that she would regret to see the "Suda Krucó" disappear. She looked forward to its receipt each issue. She suggested that the position could be improved by charging a higher subscription.

Mr. Hudson was glad to hear the Brisbane representative approve of "Suda Krucó." He would prefer to see the subscription kept as it is and more support given to the journal.

Mr. Rawson supported the motion. He said "We lose sight of the best policy for Esperantists. We treat the matter too much as a national one instead of as an international one. Big papers are ceasing to appear because of the support given to a number of smaller ones. It is better to support one big paper than a lot of little ones. Our movement is propagandist and could do no better than to adopt the 'International Language' and ask those who subscribe to 'Suda Krucó' to transfer to it."

Mr. Davidson (Melbourne Club) disagreed with Mr. Hudson. He con-

sidered that "Suda Krucó" did not favourably compare with other Esperanto papers. Supplements are inserted in "Esperanto." He thought a similar supplement would be sufficient. Mr. D. Anderson (Melbourne Club) complained of irregularity and said the Esperanto was bad. Miss Mitchell (Melbourne Club) said she had found "International Language" helpful. She favoured a supplement in that publication.

Mr. Auwart supported the motion.

Mr. Simon spoke against the motion. "Suda Krucó" is a paper for Australian Esperantists. There is a difference of opinion, but we must not permit any possible personal antagonism to prevent the continuance of the paper. It has not been carried out in as good and satisfactory a way as it might have been. It is too largely made up of cuttings. He had endeavoured, financially and otherwise, to support it and as far as news matter is concerned he had sent every month a report of the activities of the Sydney group. He had seen little news from Melbourne. People should show a little more tolerance and support it. Support must be obtained by supporting the national paper.

(It must be remembered that "Suda Krucó" is produced by a volunteer staff.—Ed.)

Mr. Pfahl said he was not concerned whether the "Suda Krucó" lives or dies. He moved that the "Suda Krucó" be issued as a 2-page sheet in English with "International Language." Mr. Rutland (Sydney) seconded.

Mr. Byatt asked if "International Language" would be prepared to include a supplement. He personally heartily appreciated the work that had been done gratuitously by the producers of "Suda Krucó." He asked if estimates of costs of proposed supplement had been worked out.

Mr. Rutland said that he had come prepared to oppose the motion, but now thought that Mr. Rawson had proposed a very satisfactory middle course.

Mr. Pfahl said we had no information as to whether "International Language" would accept a supplement, but the cost would be no greater than to issue "Suda Krucó."

Mr. Simon opposed Mr. Pfahl's motion. He thought everyone wanted some Australian paper.

Mr. Drummond moved a further amendment—"That the 'Suda Kruc'o' cease publication and that an information sheet to be called "La Informilo' be published every two months giving information of the progress of the local Esperanto movement." He said "Suda Kruc'o" costs too much to keep going. The result is not what we desire. It is not imposing and no one would be impressed by "this anaemic rag." This amendment was seconded by Mr. Rawson.

Mr. Hudson said it is good to know ones opinions and to say fearlessly what they are. There seemed to be a determined effort to kill "Suda Kruc'o" and descend to something infinitely worse.

Mr. Hindmarsh (Melbourne Club) supported the amendment. From his knowledge of publishing practices he could assure the meeting there would be no postal difficulty in inserting supplements in "International Language."

Miss Corrigan (Sydney) said it would be unfair to leave the fate of "Suda Kruc'o" to this meeting. (of 34 people. Ed.) It would be much fairer thing to put the question to the vote of the whole of the members of the Australasian Esperanto Association. At the congress in Sydney, 1920, we all wanted to have an Australian paper.

Mr. Pyke (Melbourne Club): "No, I was not in favour of one."

Mr. Byatt pointed out that under the constitution this congress had no power to cease the "Suda Kruc'o."

Mr. Rawson said this Congress had been arranged differently from previous ones. We are now present as members of the A.E.A.

Mr. Davidson: We have been wasting our time.

Mr. Hudson: I claim that the time has been profitably spent. We now know who are our friends.

Miss Corrigan: This discussion has enabled us to form a better judgment. We now know the position.

Mr. Pyke said "Suda Kruc'o" had refused to print anything regarding Zamenhof Monument collections in Australia until he had threatened to independently circularise Australia.

Mr. Hudson gave the statement a flat contradiction.

Mrs. Scammell said she had no idea that there was any difference of opinion between the groups. She was greatly surprised and if she had known of it she would not have brought the motion forward, as it had caused such ill feeling to be shown.

Mr. Drummond: I want to say a few words to calm us a little. I think whatever the decision is our desire is to do the best for the movement.

On Miss Corrigan's amendment being put the voting was 12 for, 21 against. Amendment defeated. Mr. Drummond's amendment was then put and carried by 21 votes to 9 (The meeting consisted of 34 persons and all voted except the President—Ed.).

Mr. Byatt reported that he had received a copy of "Nova Sento," (Japan) in which Prof. Ito, of Fukuoka University thanked members of the Melbourne Esperanto Society for the help they had rendered after the recent great earthquake. Congress then adjourned till 2 p.m.

On resuming, Mr. Simon moved "That each State secretary make arrangements for lecturers to address Radio clubs on the advantages of Esperanto." We know the part radio plays in the world today, so there is no need to stress the value of securing the co-operation of radio clubs. Melbourne has done excellent work (from the time when Mr. Ballard interested 3AR in the matter and arranged that the first Melbourne transmission should be given of a programme directed by Mr. Rawson—Editor.), but other States need to move in the matter. N.S.W. has unfortunately not been able to achieve much. If the secretaries of the State branches can be prevailed on to organise lectures we will be making a step forward with the matter. Mr. McKenzie seconded. Mr. Pfahl supported the motion and reported efforts he had made in Sydney. Mr. Rawson also supported the motion and said that he thought from now 3LO would broadcast Esperanto matter at least once a month. He had written to Dr. Corrett, Paris, and there is every likelihood that in 3 or 4 months time a series of tests between Melbourne

and Europe will be made. According to Mr. Hull the Wireless Institute is anxious that the first message to come through from Europe should be in Esperanto. The motion was carried.

Mr. Simon moved "That this Congress record its appreciation of the undoubted work Mr. Rawson has done in the Radio world in connection with Esperanto." Mr. Auwart seconded. Mr. Hudson supported, saying that Mr. Rawson had done yeoman service in the direction named. Motion carried.

Mr. Rawson moved "That if Congress Funds showed a surplus of £5, that amount be sent to K.R. and any balance over that be sent to U.E.A."

Mr. Pfahl seconded.

Mr. Hudson said Melbourne Clubs had paid their affiliation fees. He asked if it was Mr. Rawson's intention to use the £5 to pay the affiliation fees of the other states. That would be tantamount to telling them that they are not able to pay their fees. They would not be pleased to have their fees paid for them.

Mr. Rawson said Melbourne Club will be asked for fees until 1926. Interstate groups are due to pay for 1925. £5 will pay for all Australia for 1924.

Mr. Hudson said the action proposed would give a wrong impression of our membership.

Mr. Rawson said K.R. could be informed that this money was not paid on a membership basis.

Mr. Hudson moved "That any surplus funds from this Congress be handed to 'Suda KrucO.'" Mr. Ballard seconded. Motion defeated.

Mr. Hudson moved "That any surplus fund be handed to U.E.A." The "Suda KrucO" will not die yet. It will live as long as subscribers support it. He did not favor sending £5 to K.R. We should do the thing in the manner laid down by the rules. Mr. Rutland seconded.

Mr. Rawson said he was not going to deceive K.R. He would tell them how the money was collected. They will see the matter in the right way.

Mr. Hudson asked if it would not be better to send the £4/6/- now in hand and say that balance will follow.

Mr. Pyke said he would be pleased to pay the amount necessary to make Australia financial so that the balance should be paid to the U.E.A.

Mr. Pyke's offer was accepted, the President explaining that the £4/6/- in hand would go towards fee for the following year.

Mr. Hudson's motion that any surplus from the Congress be handed to U.E.A. was carried.

The meeting then resolved itself into a meeting of the U.E.A. and after hearing report and suggestions for the future from Mr. Ballard, chief delegate, Mrs. Scammell reported that there was no delegate in Colombo. This was unfortunate as classes she had started on board ship had interested people and by the time Colombo was reached they wanted to buy text books, but none were to be had. The delegate at Port Said mentioned to her that few Esperantists called on him though there must be a great many passing through. She urged Esperantists when at Port Said to visit the delegate and encourage him in his work.

Mr. Rawson, vice delegate, Melbourne, said U.E.A. is most valuable in propaganda work. It had impressed radio people more than anything else.

Among the Educationalists.

At the request of the meeting Mr. Rawson reported what had been done in Educational circles in Victoria. School teachers had been interested in Esperanto and those who had joined the movement had formed the Victoria Teachers Esperanto Association. Miss Remington, head examiner for private schools, had become interested in Esperanto. Last year two classes for teachers in private schools were held. Miss Remington is making all her junior students pass in Esperanto. In the State Education Department we have Mr. Wallace and Mr. Byatt who are very helpful. Shortly we will have a display class which will go from school to school and show the various head masters the use of Esperanto.

Mr. Simon: Why have you been so modest. Cannot we prevail upon you to prepare an article for publication? (Presumably in "Suda KrucO.")

—Ed.)

LA KVINA.

Ne la malpli interesa ero de la kvina Aŭstralazia Esperanta Kongreso, estis la koncerto prezentita ĉe la "Melba Halo," Melburna Universitato, de kvardek ĝeinfanoj el la ŝtataj lernejoj ĉe "Canterbury" kaj "Collingwood."

La bona kaj bela tute Esperanta programo, kiu enhavis dancojn, kantojn, kaj du mallongajn teatraĵojn; "La Dormanta Belulino," kaj "Neg-blankulino kaj la sep Viretoj," estis tre ĝuinda.

La prezentado estis admirinda, kaj la kantado kaj dancado estis bonegaj.

La kostuma balo en "Ormond Hall" estis trege bela fino de nia neforgesebla kvina kongreso. Preskaŭ 200 partoprenantoj ĉeestis. Sendube la plej multe da la kostumoj portitaj estis vere artverkoj. Laŭdindaj kaj gratulinda estas la gearanĝantoj. Ni ne devas forgesi la blindajn muzikistojn, kiuj tiel ĉarme faciligis la dancojn. Al ĉiu gratulojn.

Okaze la elmontro de la infanoj ĉe la "Melba Hall," kvar novaj anoj aliĝis al la "Oakleigh" Grupo, kaj kelkaj petis informon pri la adresoj de diversaj lokaj grupoj.

FOR THE SCHOOL LIBRARY.

Spoken Esperanto; Frost

BY THE DIRECT METHOD FOR BEGINNERS.

(Stiff Paper Covers).

56 CENTS. POSTPAID.

N. W. FROST, 12 ASH PLACE,
CAMBRIDGE, 38, MASS.

CERTIFICATES.

(Preliminary and Advanced).

An examination will be held at the rooms of the Sydney Esperanto Society on Thursday, 2nd July, 1925, at 7.30 p.m.

Intending candidates may obtain further particulars from the Secretary, Mr. L. E. Pfahl, Croydon Park, N.S.W.

AL NIAJ SUBTENANTOJ.

Ĝis la 20 aprilo ni ricevis la jenajn sumojn:—J. E. Bonwick, 4/6, julio '25; H. M. Cohen, 4/6, junio '25; W. H. J. Kidd, 13/6, junio '26; W. L. Edmanson, 4/6, aŭgusto '25; Jenny Williams, 4/6, aprilo '26; D. E. Jones, 4/6, aprilo '26; W. H. King, 4/6, junio '26; A. W. Auwart, 4/6, oktobro '25; M. S. Barnett, 9/-, marto '27; Brisbana esperanta Grupo, 5/-; Nigra Cigno Grupo, 4/6; G. Krezyzanowski, 5/-; F. Simon, 6/-; kontantaj, 2/8; C. W. Ballard, 7/-; M. Holdensen, 4/6, junio '26; F. James, 4/6, februaro '26; F-ino Harwood, 4/6, aprilo '26.

GAZETOJ RICEVITAJ.

Arbeider-Esperantisten, n-o 1—2; Bulgara Esperantisto, n-o 5—6; British Esperantist, n-o 239; Brazila Esperanto, n-o 9—12; Bulteno de la Antverpena Esp. Kom., n-oj 1, 2; Heraldo de Esperanto, n-oj 10 ĝis 15; Informservo de la Internacia Labora Oficejo, n-o 83; International Language, n-o 2; La Suno Hispana, n-o 93; Literaturo, n-o 25; Litova Stelo, n-oj 11—12, 1—2; La Progreso, 2—3; La Ora Epoko, n-o 9.

BANKNOTE IN MANY TONGUES.

A correspondent has sent us a banknote from Czecho-Slovakia, received from a Hungarian friend. The value is printed in six languages, showing that at least six languages are current in the country in which these notes circulate. The languages are Czech, Slovak, Russian, German, Polish and Magyar. It is not surprising that Esperanto should be widely recognised in Czecho-Slovakia as a means of communication between its many-tongued inhabitants.

—El International Language.

VITAMIN.

Nature's remedy for physical and nervous exhaustion and disorders.

See Testimonials.

For Children and Adults.

Price Per Packet: 3/8 Posted.

Australian Agent: A. R. COHEN, 12 DERBY STREET, KEW.

APPRECIATED AS WELL ABROAD
AS AT HOME.

La Redakcio ricevis la jenan gratulon. "Luck (Orienta Polujo), 22/11/24. Estimata samideano,— Depost la komenco de la jaro 1922, mi estas ĉiama leganto de la Suda Krucio, dank' al afableco de f-ino F. Cherrett (Victoria Park, W.A.). En la lastaj numeroj de la "S.K." mi legis kun vera plezuro la artikolojn "Letero al amiko en Eŭropo." La "leteroj" vere estas belaj priskriboj de la lando Aŭstralio—estu ili presotaj plej oftaj, ĉar per tio ni havas bonan okazon iom aŭdi pri via lando. Kiel domaĝe, ke ne ekzistas esperantaj gvidlibroj aŭ aliaj libroj el kiu ni neanglaj lingvanoj, povis elkoni Aŭstralion. Mia tiu ĉi skribaĵo celas antaŭ ĉio esprimi al aŭtoro de leteroj S-ro P. H. koran dankon pro lia bela ideo celante diskonigi Aŭstralion. Mi petas Redakcion, transdoni miajn esprimojn. Kun samideana saluto, JOZEF KONDERAK, Delegito de U.E.A.

Sydney: Esperanto-Societo. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 7.30—10 p.m. ĉe "Station House," Rawson Place (6a etaĝo). Guste apud la ĉefstacidomo. Prezidanto: S-ro. F. V. Taylor; sekretario, S-ro. L. E. Fosto, adreso. "The Brighton," Croydon Park, Sydney.

Melburno Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro C. L. Clarke; sekretario, s-ro J. G. Robert. Poŝta adreso,

Box 731, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Hardware Club Chambers, 350 Little Colline-str., vendrede vespere, je la oka horo.

Brisbane Esperanto Club. Sekretario S-ro A. J. Sycamore, C/- Mr. W. Hartley, Carlton St., Highgate Hill, Sth. Brisbane. Address enquiries to Secretary, who may be seen between 12 noon and 1 p.m. at Murray Fraser Ltd., Charlotte St., City.

Berwick: Esperanta Grupo. Kunvenejo kaj poŝta adreso: ĉe F-ino P. Abbott, "Chelsworth," Normanby Rd., Berwick, merkrede je 3.30 p.m.

"Iru Antauen"-Grupo. Prezidantino: S-ino E. S. Bigelow. Sekretario, S-ro J. Parker. Poŝta adreso, Warrigal Rd., Oakleigh. Kunvenejo: 36 Kangaroo Rd., Oakleigh, marde vespere, je la oka horo.

"Nigra Cigno"-Grupo. Prezidanto S-ro E. J. Goody, Sekretariino F-ino F. Cherrett. Poŝta adreso, 46 Leonard str., Victoria Park, W.A. Lernantoj kunvenas ĉe Perth Academy, 8 horo, merkrede; progresintoj, 277 Hay-str: 8 horo lunde.

Persista Grupo, Armadale, Melbourne. Prezidanto: S-ro H. Byatt, Sekretariino: F-ino I. Thomas. Kunvenejo kaj poŝta adreso, 37 Brunel St., East Malvern, merkrede vespere, je la oka horo.

Raciista Esperanta kaj Diskuta Grupo. Prezidanto, sinjoro J. Skurie: sekretariino, fraŭlino B. Adamson. Poŝta adreso, 673 Canning-str., North Carlton, Melbourne. Kunvenejo, Temperance Hall, Russell-str., Melbourne, ĵaŭde je la sepa horo.

Hobarta Esperanta Grupo. Kunvenejo: Eaton-Bray-lernejo, Davey-str., ĉiun duan mardon, 7.30 vespere. Prezidantino F-ino C. M. Hannaford. Sekretario kaj poŝta adreso F-ino A Beckett, 177 Davey-str., Hobart.

Cole's Book Arcade, Melbourne.

TWO MILLION BOOKS AND PIECES OF MUSIC.

— Send for —

"THE RAINBOW," Cole's Monthly About Books. FREE TO YOU.

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :

Box 731, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :

Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 60

Melburno (Melbourne), Australio.

10 junio 1925

HERE AND THERE.

The Chief of the Polish police has asked his men if they are willing to learn Esperanto. Up to the present 400 have replied in the affirmative and as a consequence classes are being arranged. Three lecturers have been appointed to visit the various police quarters to arrange classes.

One great result of the Vienna Congress is the increased interest taken in Esperanto. An association has been founded whose members consist of persons holding some public office. It now holds 14 classes, including some exclusively for teachers. As the result of a recent "drive" it gained during five days, from young people attending the technical schools, more than 2500 students for its classes.

The number of children in Magdeburg who wish to learn Esperanto is given as 1400. Two classes for teachers with an attendance of 60 have been started. These teachers will have learned enough Esperanto to be able to begin teaching children immediately after April. It is not everywhere that teachers are as diligent and progressive as those of Magdeburg.

Directly traceable to the lessons given by radio 1200 Esperanto text

books have been sold in Konigsberg and more than 1000 in Munster.

The British Esperanto Association sold last year approximately 3944 copies of *The Esperanto Teacher*, 3169 copies of *First Steps in Esperanto*, 4063 copies of other textbooks, 8137 *Esperanto for All*, 9228 *Esperanto Keys*, 1744 dictionaries, and 833 badges. Some thousands of volumes of reading matter were sold in addition to these.

Esperanto is recognized as a living tongue by the United States hydrographic office says the "Pittsburgh Sun." It is one of the languages in which the directions are printed in "bottle papers," which are given mariners to be cast overboard at sea in order to observe the direction and strength of ocean currents. The bottles are picked up by people of all nationalities, and the directions for the return of the papers are therefore printed in eight languages, one of which is likely to be spoken or understood by any civilized dweller along the Seven Seas. The languages are English, French, German, Dutch, Italian, Spanish, Portuguese and Esperanto.

EDITORIAL.

Among the many things, kind and otherwise, said of the "Suda Krucó" during the Congress it was remarked that it never had a "leading article." There have been some articles which were intended to fill that role, but, admittedly, they have been few and far between. Lack of space has been one of the reasons why a regular "leader" has not been printed; but the chief was that the conductors of the gazette were content to do their best to produce a magazine that would be interesting and helpful to Australian Esperantists, at the same time being careful to avoid an attitude of criticism.

Where we believe criticism necessary we will in future state our views, but, as in the past, will strive to restrict the "Suda Krucó" to providing local Esperantists who are not able to subscribe to all the Esperanto papers of the world with judicious excerpts therefrom, with such news of Esperanto progress as we can gather and a page or two of Esperanto for reading practice.

THE CONGRESS.

There were 129 subscribers to the Congress, the business meetings were attended by an average of 35 and the public propaganda meeting fell far short of what was expected of it. The picnic, the ball and the childrens' demonstration were well attended. From this it would seem that the bulk of those who came to the Congress were attracted by its lighter side.

In August last it was announced that an examination for B.E.A. diploma would be held at the Congress. Several Melbourne students were prepared to sit, but having received no notification to present themselves, are much disappointed.

DANKON.

Mi deziras danki tiujn multajn-geamikojn Aŭstraliajn kiuj tiel afable faris mian viziton al Aŭstralio and la Kvina Kongreso multe ĝuita. Al Ge-sroj Byatt, F-inoj Holdensen, Irwin, Harwood, kaj S-roj Rawson and Pfahl, mi restas precipe dankema. —Wm. H. King, Wellington, 18an Majo, 1925a.

FIFTH AUSTRALASIAN ESPERANTO CONGRESS.

Statement of receipts and expenditure:—

Receipts.	
Donations	76 14 3
Members' Subscriptions	113 12 0
Picnic receipts	1 12 6
Rail Tickets (refund) ..	2 4 0
Programs	2 11 9
Ball Tickets	26 11 0
Bank Interest	2 5 8
	£225 11 2
Expenditure.	
Assembly Hall (rent) ..	6 6 0
Melba Hall (rent)	3 5 6
Scenery	4 0 0
Costumes, etc.	6 10 0
Ball (rent and catering)	53 1 7
Picnic (Eltham Park) ..	42 2 6
Printing	21 11 3
Advertising	22 13 6
Stationery	1 2 0
Postage	3 3 10
Sundries	4 13 9
Balance to U.E.A. . . .	57 1 0
	£225 11 2

Expenses amounting to £16 in connection with the conversazione at the Austral Salon were defrayed by the members of the Melbourne Esperanto Club.

HENRY BYATT,

Hon. Treasurer.

23rd May, 1925.

KONGRESAJ AFEROJ.

La jenaj sumoj estas ricevitaj de la kongresa sekretario:—n-ro 97, S-ro Auwert, 10/6; n-o 98, S-ro Burdem, 21/-; n-o 99, F-ino Bennet, 21/-; n-o 100, F-ino Sinnotte, 21/-; n-o 101, F-ino Wood, 21/-; n-o 102, S-ro Hindmarsh, 21/-; n-o 103, S-ro S. Roberts, 10/6; n-o 104, F-ino C. Hannaford, 10/6; n-o 23, F-ino Williams, 5/-; n-o 105, S-ino Stope, 21/-; n-o 106, F-ino Fowler, 21/-; n-o 107, F-ino Holdensen, 21/-; n-o 108, S-ro Darwin, 10/6; n-o 48, F-ino Walford, 9/6; n-o 109, S-ino Dunne, 21/-; n-o 110, S-ro Henry, 21/-; n-o 11, S-ro Donald, 21/-; n-o 112, S-ro Beers, 21/-; n-o 113, F-ino Helm, 21/-; n-o 115, S-ro Hanks, 21/-; n-o 116, F-ino Stothers, 21/-; n-o 117, S-ro S. Bennett, 21/-; n-o 118, F-ino R. Mitchell, 21/-; n-o 119, S-ro L. Laiho, 21/-; n-o 120, S-ro

Rutland, 10/6; n-o 121, S-ino Porter, 10/6; n-o 122, F-ino Allen, 21/-; n-o 123, S-ro Edmanson, 10/6; n-o 124, S-ino Corrigan, 10/6; n-o 125, S-ro N. Grant, 21/-; n-o 126, F-ino Jones, 21/-; n-o 127, F-ino Corrigan, 10/6; n-o 128, F-ino Hammand, 21/-; n-o 129, S-ino Purnell, 21/-. Donacoj: S-ro Pfahl (glumarkoj venditaj) 10/-; "R," 5/-; S-ro Parker, 10/6.

FORTHCOMING BOOKS.

The following translations are announced:—"Trezora insulo," (Treasure Island, by R. L. Stevenson), translator Percy T. B. Hudson; "Imperiestro kaj Galileano" by Ibsen, translated by H. J. Bulthuis and early publication expected. S-ro Bulthuis recently completed his second original novel, "Idoj de Cereso" and has already commenced work on another, "Idoj de Merkuro." "Chlopi"—"The Villagers," by the Polish writer, Reymont, who has been awarded the Nobel prize, is being translated by s-ro professor Kronenberg.

HELPU LA "SUDA KRUCO."

Kvankam la "Suda Kruco" estas malgranda gazeto, tamen ĝi estas la sola esperanta gazeto en Aŭstralazio. Pro tio necese estas, ke ĉiuj esperantistoj subtenu ĝin. Oni povas diversmaniere fari tion. Unue fariĝante abonanto, due, serĉante novajn abonantojn, trie per antaŭe pagitaj anoncoj kvare per esperanta novaĵo kaj interesaj sciigoj pri-la-internacia help-lingvo sendotaj al la redaktoro. Estas bone konata fakto, ke ĉiu progresema movado devas havi rimedon por disvastigi tiun movadon, tial la devo de la esperantistaro de Aŭstralazio, kiu

tut-kore kredas ke nia lingvo estas necesa por la homaro kaj tut-monda paco, estas subteni la rimedon kiu troviĝas je la "Suda Kruco." Ni helpu la penadojn jam faritaj kaj farataj de la administrantoj. Bedaŭrinde kelkaj esperantistoj volas anstataŭigi nian gazeton per malgranda folieto en-metota en brita gazeto. Sendube tiu paŝo estus malantaŭen. Ni iru ĉiam nepre antaŭen. Dum la pasintaj kvin jaroj de kiam nia gazeto stariĝis la redakcio senpage kaj sinĉone faris la laboron malgraŭ la financa flanko, kiu ĉiam ilin genas. Nuntempe nia gazeto ŝuldas kelke da funtoj al la Melburna Esperanta Societo, kiu tiel malavare konsentis pruntedoni tiom da mono. Esperantistoj! la "Suda Kruco" estas la via. Ĉu estas dece, ke vi restas ŝuldantoj?

HO BO.

OUR SUPPORTERS.

Miss M. Trundle, Eumundie—"Every month my copy comes without fail. I have grown very fond of the magazine. For the isolated student it is necessary."

Mr. P. Leahy, Perth.—"It would be a regrettable affair if the "Suda Kruco" ceased to appear, because in my opinion it is the only chain linking up the Esperantists of the various States. I also wish to congratulate s-ro P.H. for his articles about Australia. In my opinion our gazette needs workers, not critics."

Mr. D. Guilbert, Hobart.—"I read with great interest, and I must say disappointment, the discussion about the publication of the "Suda Kruco," which took place at the Congress. I cannot at all understand why there should be opposition to it. It is the only link we, who live away from the chief centres, have to keep us in touch with what is going on and it is a very real help in the way of

HAROLDO PUDNEY

Kuracisto de Fonto-Plumoj

Ĉu vi havas kriplan fontoplumon, kiu malhelpas vian skribadon? Porta ĝin al li, kaj li tute rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontoplumon POB, VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Mendoj per poŝto estas lia specialo. Memoru la adreson:

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

propaganda for those commencing As regards the disparaging remarks made about it, I consider they are totally unwarranted. . . . I hope to be able to send something in the nature of a joint appreciation from our Club and protesting against the resolution of the Congress."

RE "SUDA KRUCO."

To the Editor.

The members of the Hobart Esperanto Group have read with much surprise the report of the resolution passed at the recent Congress that the Suda Krucio should cease publication. Subscribers in Hobart value the paper very much as being the only regular means of keeping in touch with activities in the other States and the progress of the A.E.A. generally, and very much enjoy the articles appearing in the journal which are made use of for propaganda and also to send to correspondents abroad.

They wish to protest against the decision which was arrived at without reference to the subscribers in the other States, and also against the adverse criticism of the paper which they consider unfounded, and at the same time to express their appreciation of those who have all along devoted their time and energy to the publication of the journal, and hope that it may be possible to continue same.

CORA M. HANNAFORD, President.
ANNIE BECKITT, Secretary.

Receipts (Subscriptions).

Up till 22nd May we have received the following sums (the figures in brackets indicate the month and year to which payment is made):—N. W. Frost, advt., 4/2; — Wilson, 4/6 (5/26); D. Hitchcock, 5/- (6/26); D. B. Thomson, 4/6 (2/26); A. E. Mason-Beatty, 4/6 (6/26); P. Leahy, 4/6 (7/25); M. Dunn, 4/6 (5/26); H. M. Colwell, 4/6 (5/26); F. E. Horne- man, 4/6 (5/26); R. Reidson, 4/6 (5/26).

Donations.

Percy T. B. Hudson, £20; R. B. Bigelow, £1/1/-; A. E. Mason-Beatty, 5/6; R. Reidson, 15/6. (Thank you, friends, for your practical help. Ed.)

RECENZOJ.

PRO IŜTAR, Romano el la antikva Babela historio. Originale verkita de H. A. Luyken. F. Hirt & Sohn, Leipzig, 5.50 orm.

Ci tiu nova romano de Luyken havas temon tre similan al tiu de "Faraono," nome, lukto inter reĝo kaj pastraro, sed la scenejo estas en Babelo, ne en Egiptujo. En la serio de Luykenaj verkoj videbla estas la grada disvolviĝo de la rakontaj povoj de la verkisto, kiuj en "Pro Iŝtar" produktis verkon de elstaranta boneco. Ĉar la personaro ne estas grandnombra ĉiu estas kvazaŭ vivanta estaĵo antaŭ la mensa okulo de la leganto. La ofte montrita kvalito de trafa kunmetado de vortoj, kiun oni rimarkas en ĉiuj, liaj verkoj, estas denove plene ekspluatita. Malgraŭ la neordinara temo la lingvaĵo de la libro estas fundamenta, flulegebla kaj plaĉa. La forta homo de la romano ne estas Omar, la heroo, sed Lemuel; kaj ĉiu leganto konsentos, ke ne Zalmuna, sed Adaha estas la vera heroino. Cetere tiu lasta estas la feliĉa fraŭlino en la tre bela amarakonta parto de la libro kaj oni ĝojas, ke ŝia elektito, Oriel, tiel meritis la vivlongan kuneston kun ŝi. Vorton de laŭdo meritas la kompostado: mi ne rimarkis eĉ unu preseraron. La libro estas forte bindita, kaj pro la malsamaj koloroj de la malantaŭa eksteraĵo kaj la supraj randoj de la frunta bindmaterialo donas tre artan efekton. Fine mi tiel ĝuis la legadon de "Pro Iŝtar" ke mi ne povas ne petu ĉiun Esperantiston, ke tiu, kiel eble plej baldaŭ, aĉetu kaj legu ĝin. (C.W.B.)

EL LA SKIZLIBRO, Washington Irving, el la angla originalo tradukis H. L. Elvin. Internacia Mondliteraturo, volumo 9, de eldono F. Hirt & Sohn, Leipzig. 1.20 orm.

La aŭtoro naskiĝis en Nov-Jorko, Usono, la unuan de Aprilo, 1783. Dum 1815-22 li vivis en Eŭropo. Eble estis per la amikeco de Sir Walter Scott, ke Irving ricevis helpon kaj kuragiĝon. La "Skizlibro" estis skribita en Anglujo, sed jam aperis en Usono antaŭ ol la kolekto estas presigita en Anglujo en 1819. Ne estas necese ĉi tie diri ion pri la stilo kaj meritoj de la libro. Ĉiu sciante de la angla lingvo, se li mem ne legis "Rip van Winkle," scias ke li

estas la homo kiu dormis dum 20 jaroj kaj vekiginte tre miregis tiujn amikojn de lia junaĝo, kiuj ankoraŭ vivis. Ke, kie ajn la angla lingvo estas konata, tiu, kiu ne estas progresinta laŭ la tempo, nomiĝas "Rip van Winkle," estas atestaĵo, ke la romaneto elvekis pli ol ordinaran intereson. Krom la ĉefa rakonto la nuna verketo enhavas tri malpli ĝenerale konatajn, sed tamen legindajn, historietojn. (C.W.B.)

BULGARA ANTOLOGIO, prozo kaj poezio. Kunmetis Ivan H. Krestanov, kun antaŭparolo de A. D. Atanasov. Bulgara Esperanto-Biblioteko, Sofia, 1925, 100 leva.

De antologioj Esperanto jam havis bonajn ekzemplerojn, por citi nur unu mi menciis la Polan de Kabe. Bonveninda estas la Bulgara, libro de 243 paĝoj de prozo kaj poezio, kiu konatigas al ni ne malpli ol 40 naciajn verkistojn. Dekon de portretoj troviĝas en la libro, sed ĉar la papero kaj presado estas malbonaj oni ne povas laŭdi ilin. Fakte estis grava eraro eldoni tiun nemalkaran libron enhavanta 57 preserarojn, kiujn oni ekvidis dum presado, kun papero nur faldita kaj tute nebindita, tiel, ke kiam la paĝoj estas tranĉitaj la libro falas en disiĝintajn foliojn. Pro la bona enhavo, pro la talentoj kaj laboremece de la tradukinto kaj pro la bonfamo de la eldonistoj ĉiu nevidita ekzemplero devus esti dece bindita. (C.W.B.)

LA URBESTRO DE ZALAMEA, de Calderon de la Barca, dramo en tri aktoj, el la hispana lingvo tradukis Enrique Legrand. Eldonita de la tradukinto, Strato 25 de Mayo 734, Montevideo, Uruguay. Prezo ne montrita.

Interesa elmonro de hispana dramverko. La tradukinto submetis sian tradukon al la trarigardo de s-roj Mabon Warden kaj William Harvey, do, oni povas plene fidi al la bonstilo de la enhavo. (C.W.B.)

FOR THE SCHOOL LIBRARY

Spoken Esperanto: Frost

By the DIRECT METHOD for BEGINNERS
Stiff Paper Covers 56 Cents, postpaid

N.W.Frost, 12 Ash Place, Cambridge 38 Mass.

KONGRESIMPRESOJ. de "Observanto."

"Kial kongresoj ne povas daŭri tutan jaron?" mi aŭdis entuziasman kongresanon diri kaj tiuj vortoj prave esprimis la internan senton de multaj partoprenintoj. La ĝojo esti parolanta Esperantisto, renkonti neviditajn korespondantojn, aŭdi aŭstraliajn famulojn, kiuj ĝis tiam estis nuraj presliteroj en ĵurnaloj kaj leteroj kaj vivi inter ili, estis aferoj kiuj nin altiris al Melburno. Kiamaniere oni sukcesis, montriĝis per diversaj rimarkoj dumtempe, unu el kiuj estis la supra.

Por diverseco la kongresprogramo estis imitinda kaj tute alia ol la antaŭa en Sidnejo, sed oni devas memori la diferencon inter la du urbegoj—geografe, klimato kaj popolo. La organizintoj de la Kvina bone utiligis ĉion kaj kvankam ili ne povis aranĝi urbestran akcepton kaj tutagan ekskurson sur belega haveno en registara ŝipo, ili anstataŭigis neforgeseblan infanan demonstracion en la universitato kaj grandiozan internacian balon.

En la memoro de ĉiu kongresano restos longe la bonege prezentitaj teatraĵoj, kantoj kaj dancoj faritaj de 10—14 jaraj infanoj dum 2½ horoj, tute en nia lingvo. Ilia elparolado, ludado kaj memfido estis laŭdindaj kaj pro tio la instruistinoj meritas specialajn honorojn. Certe estis la unua fojo, kiam tia instrua amuzaĵo okazis en Aŭstralio kaj oni demandas sin, ĉu aliaj landoj penis aranĝi similan prezentadon? Tre interesus nin aŭdi pri tio.

La kongresbalo, laŭ modelo de l'mondkongresoj, estis sukceso de komenco ĝis fino. Por vizitantoj okupantaj sidlokojn sur la galerio kaj ĉirkaŭrigardantaj la tutan halon, la vidaĵo de viroj kaj virinoj en diversnaciaj kostumoj orde marŝante kaj poste dancante en rondoj laŭ nacio, certe estis brila spektaklo. Ĉu oni rigardis la hispanajn aŭ grekajn, malnov-anglajn aŭ meksikajn, francajn aŭ italajn, la penegaj detaloj de l'vestaĵoj estis rimarkindaj kaj la surpentritaj drakoj sur multekostaj silkaj ĉinaj kostumoj similis artan konkurson. Eĉ la "jazz" muziko de la blinda orkestraro ne povis esti plibonigita. Tre malvole oni veturis

hejmen per automobiloj post kiam la horloĝo sonoris la duan.

Pri fratharmonio oni preskaŭ ne bezonas skribi. Angla ŝerckantado diras: viaj amikoj estas miaj amikoj kaj miaj amikoj estas viaj amikoj, kaj ĉiu kongresano spertis tion. Nur unu malakordo rimarkiĝis, okazinte dum la negoca kunveno. Oni vigle diskutis "La Suda Kruco," ĉu ĝi daŭru aŭ mortu, kaj tiam kelkaj Melburnanoj malkaŝe montris malamikecon. Bedaŭrindega afero inter Esperantistoj! Sekvu la Majstron, estu pacaj kiel en aliaj aferoj kaj ne dispelu la fortojn!

La tagĵurnaloj raportis la kongreson bilde kaj vorte; entute ili enpresigis 48 kolorojn pri la kongreso mem kaj 22 kolorojn pri esperantaĵoj. Konsiderante, ke la Melburna gazetaro estas iom konservativa, oni povas esti tre kontenta kun tiom da publikeco.

Dankante al la organizintoj, mi esperas, ke la fruktoj de ilia laboro ne restu nur en Melburno, sed ankaŭ disvastiĝu tra Aŭstralazio. Montru, ĉiu el vi, ke la kvina kongreso impresis vin kaj daŭrigu la disvastigon de nia lingvo kaj niaj celoj, helpu laŭpove, eĉ se nur en malgranda maniero, sed faru ion, kaj tiam ni konstruos vojon por eĉ pli bona sesa kongreso.

DEATH OF MISS MARION FRASER.

It is with the deepest regret that we announce the death of Miss Marion Fraser, of Brisbane, who passed away on 29th April, on her way homeward from the Melbourne Congress. As Miss Fraser had expressed herself as being much improved in health, the sad news came as the greatest shock imaginable. For many years Miss Fraser was one of the mainstays of our movement in Brisbane and by her death Esperanto loses one of the most enthusiastic and tireless of supporters. Our sincere sympathy goes out to her relatives.

S-RO LAURI LAIHO.

Melbourne Esperantists regret the departure of S-ro Laiho. He came to Australia from Finland about

twelve months ago and entering wholeheartedly into our local Esperanto activities became a general favourite by his affable demeanour. "La Suda Kruco" has been indebted to him for contributions to its columns and hopes to receive further items from him. We understand that S-ro Laiho is not quite decided as to his future movements, but intends at any rate to spend some time in Sydney. We wish him the best of good fortune in his new location and commend him to the good offices of the Esperantists he may meet.

KRONIKO.

SIDNEJO, N.S.K. — "Wireless Weekly," senfadena ĵurnalo kun la plej granda cirkulado en Aŭstralazio, jam delonge subtenante Esperanton, nun ĉiusemajne publikigadas notojn pri la ~~esperanta~~ movado en Radiujo. Arangĝoj ankaŭ estas farataj, kun la helpo de niaj samideanoj S-roj L. E. Pfahl kaj F. T. Simon, aperigi kompletan kurson de Esperanto.

"The Great Northern," senkosta tagĵurnalo aperanta en Norda Sidnejo, je la 11a Majo presadis tutaĝan artikolon pri nia lingvo skribita de S-ro R. B. Childs.

Nova grupo en Mosman (antaŭurbo de Sidnejo) stariĝis dum Majo sub gvidado de S-ro F. V. Taylor. Estas 11 komencantoj, grandparte teosofistoj. Kunvenejoj: Konservatorio de Muziko, Mosman, ĉiulunde.

Okazaĵoj de la "Sydney Esperanto Society":—

Aprilo 23 — Reveninte de la Melburna Kongreso, S-ro Pfahl rakontis intersaĵojn kaj S-ro W. H. King, prezidinto de la kongreso, kiel vizitanto hejmvojaĝante Nov-Zelandon, ankaŭ alparolis la klubanojn pri siaj impresoj kaj spertoj.

Aprilo 30 — Parolado de S-ro D. Calnan pri fama skota poeto Robert Burns. Citaĵoj el poemoj okazis angle, sed alie nur Esperanto estis uzita — firma regulo de la societo.

Majo 7 — Lumbilda lekcio pri "Moskitoj kaj Muŝoj" de S-ro Pfahl.

Majo 14 — "Oliver Twist," teatraĵo el "International Language," ludita de diversaj membroj.

Majo 21 — Parolado de S-ro D. Healy pri Kvinlando, ilustrita per 60 lumbildoj. — Ĉeestantoj decidis

oficiale sendi gratulojn al du novgeedigintaj samideanoj, S-ro R. R. Rawson kun F-ino Florence Mitchell, ambaŭ el Melburno, kaj S-ro W. Hamann kun F-ino Hossmann, Sidnejanoj. Ke aliaj baldaŭ sekvu! Kresku Esperantujo!

May 28 — Tiel nomata "Diskuta kaj sugestia vespero." Membroj faris proponojn pri la konduko kaj plibonigo de la societo. Kelkaj sugestioj estis akceptitaj.

LETERO AL AMIKO EN EŬROPO.

Estimata samideano,

Eble vi estas naturamanto, se jes, interesos vin legi la sekvantan tradukon, kiun mi faris el artikolo, verkita de S-ro A. Meston por la "Worlds News."

— En la loĝataj distriktoj de Aŭstralio, ĉe lokoj antaŭe vizitataj de la bela moskanaso, (Biziura lobata), ĝi nuntempe tre malofte estas vidata. Ĝi estas la plej homtima el ĉiuj de niaj akvobirdoj, kaj en la nur tri nestoj, kiujn mi trovis, estis nur po 2 ovojn en ĉiu, belaj olivkoloraj ovojn, tre grandaj, laŭ mezuro 3 colojn longajn, kaj 2 colojn largajn.

— Antaŭ ol mi renkontis s-ron J. Tyson, mi kredis, ke mi estis la sola blankhaŭtulo, kiu sciis la sekreton, kial la moskanaso dum normaj kondiĉoj, ne povas flugi, aŭ eĉ altigi sin de la akvo, sed kiu, kiam forvaporigis la akvo el la lageto dum la varma sumero, povas iri al alia lageto je distanco de 10 aŭ 20 mejloj.

— Mia unua suspekto pri la sekreto, estis, kiam mia reporthundo trovis la odoron de moskanaso ĉe seka tero, mejlojn for de la akvo. Laodoro estis freŝa kaj atentinda. La hundo ekscite ĉirkaŭkuris, sed ne povis trovi la odoron, krom ĉe la unua loko, kaj estis tie, kie la moskanaso, flugante dum la nokto, restis por ripozi, kaj poste daŭrigis la flugadon.

— Post 2 aŭ 3 okazoj mi prideman-

dis la maljunajn indiĝenojn, kiuj ĉiam atenteme studas la naturon, la rezulto estis la sekvanta miriga informo, kiun mi poste elpruvis, kaj trovis tute prava. Ĝi estas la nura ebla klarigo.

— Plenkreska moskanaso, kiam ĝi alvenas al lageto, pezas 2 aŭ 2½ funtojn. Ĝi baldaŭ grasiĝas, ĝis ĝi pezas 6 funtojn, kaj en tiu stato per ĝiaj malgrandaj flugiloj tute ne povas flugi aŭ eĉ altigi sin el la akvo. Kutime ĝi subakvigas pro sendanĝereco, kaj la rapideco pri kiu ĝi povas fari tion, estas preskaŭ ne kredebla. Ambaŭ la ino kaj la virbirdo naĝas kun nur la kapo el la akvo, kaj estas mirinda kiel longe ili povas resti sub la akvo, ĉar, kiam ili estas mortpafitaj, ili venas al la surfaco kaj surnaĝas same kiel aliaj anasoj. La moskodoro troviĝas nur ĉe la virbirdoj, kiuj estas multe pli grandaj ol la inoj, kaj la forta moskodoro estas difuzita tra la tutplumaro, sed estas pliforta ĉe ovala pendaĵo, parte sub la malsupra beko, kaj parte sub la kolo.

— La plumaro de la virbirdo estas neprikribeble bela, estante malhela bruno sur la dorso, kaj ekbrilanta arĝentgriza sur la brusto. La felo de unu bela virbirdo, mortpafita de mi, el kiu por mi estis fabrikita bonega mufo, ankoraŭ estas tiel perfekta, kiel en la tago, kiam la birdo estis mortpafita en la jaro 1873, kaj ĝi ankoraŭ tenis la moskodoron dum almenaŭ 30 jaroj. La virbirdo estas forta kun masiva kapo, kaj fortaj kruroj, kaj okaze oni povas vidi lin starigi sin, kaj gliti distancon de eble 200 jardoj laŭ la surfaco de la akvo sur la vosto, sed ĝi ne povas altigi sin de la akvo, sed povas subakvigi sin kun fulma rapideco, kaj resti sub la akvo nekredeblan tempon, kaj plejofte oni neniam plu vidos ĝin; je tiuj okazoj ĝi elmetas nur la bekon el la akvo, kaj kaŝita sub ia naĝanta folio, restos tie ĝis forpasis la danĝero.

Kun kora manpreno via fidele, P.H.

VITAMIN.

Nature's remedy for physical and nervous exhaustion and disorders.

See Testimonials.

For Children and Adults.

Price Per Packet: 3/8 Posted.

Australian Agent: A. R. COHEN, 12 DERBY STRET. KEW.

GAZETOJ RICEVITAJ.

Administracioj bonvole sendu siajn ĵurnalojn laŭ ĉi tiu adreso — "La Suda Krucio," Box 731 F, P.O. Elizabeth-st., Melbourne, Australia." Arbeider-Esperantisten, 3; Amerika Esperantisto, volumo 34, 1; Belga Esperantisto, 1 (119); Esperantista Junularo, 25; Heroldo de Esperanto, 16 ĝis 29; Holanda Esperantisto, 157 ĝis 162; Itala Esperanto Ruvuo, 2, 3; International Language, 3; Kristana Espero, 5,6; La Revuo Orienta, 3, 4; La Kolportisto, 2; La Progreso, 4, 5; Litova Stelo, 3; La Unuigita Tuthomaro 2, 3; La Interligilo de l'P.T.T. 28, 29; Literatura Mondo, 3; Le Monde Esperantiste, 1 (137); La Suno Hispana, 94; Pola Esperantisto, 1, 2; Reklamo, 3; Svenska Esperanto-Tidningen, 3, 4; The British Esperantist, 240.

CERTIFICATES.

(Preliminary and Advanced).

An examination for the above will be held at the rooms of the Sydney Esperanto Society on Thursday, 2nd July, 1925, at 7.30 p.m.

Intending candidates may obtain further particulars from the Secretary, Mr. L. E. Pfahl, Croydon Park, N.S.W.

FILIIGITAJ GRUPOJ.

Sydney: Esperanto-Societo. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 7.30—10 p.m. ĉe "Station House," Rawson Place (6a etaĝo). Guste apud la ĉefstacidomo. Prezidanto: S-ro. F. V. Taylor; sekretario, S-ro L. E. Pfahl, adreso. "The Brighton," Croydon Park, Sydney.

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro C. L. Clarke; sekretario, s-ro J. G. Robert. Poŝta adreso,

Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Hardware Club Chambers, 350 Little Colline-str., vendrede vespere, je la oka horo.

Brisbane Esperanto Club. Sekretario S-ro A. J. Sycamore, C/- Mr. W. Hartley, Carlton St., Highgate Hill, Sth. Brisbane. Address enquiries to Secretary, who may be seen between 12 noon and 1 p.m. at Murray Fraser Ltd., Charlotte St., City.

Berwick: Esperanta Grupo. Kunvenejo kaj poŝta adreso: ĉe F-ino P. Abbott, "Chelsworth," Normanby Rd., Berwick, merkrede je 3.30 p.m.

"Iru Antauen"-Grupo. Prezidantino: S-ino E. S. Bigelow. Sekretario, S-ro J. Parker. Poŝta adreso, Warrigal Rd., Oakleigh. Kunvenejo: 36 Kangaroo Rd., Oakleigh, marde vespere, je la oka horo.

"Nigra Cigno"-Grupo. Prezidanto S-ro E. J. Goody, Sekretariino F-ino F. Cherrett. Poŝta adreso, 46 Leonard str., Victoria Park, W.A. Lernantoj kunvenas ĉe Perth Academy, 8 horo, merkrede; progresintoj, 277 Hay-str: 8 horo lunde.

Persista Grupo, Armadale, Melburno. Prezidanto: S-ro H. Byatt, Sekretariino: F-ino I. Thomas, Kunvenejo kaj poŝta adreso, 37 Brunel St., East Malvern, merkrede vespere, je la oka horo.

Raciista Esperanta kaj Diskuta Grupo. Prezidanto, sinjoro J. Skurrie: sekretariino, fraŭlino B. Adamson. Poŝta adreso, 673 Canning-str., North Carlton, Melbourne. Kunvenejo, Temperance Hall, Russell-str., Melbourne, ĵaŭde je la sepa horo.

Hobarta Esperanta Grupo. Kunvenejo: Eaton-Bray-lernejo, Davey-str.; ĉiun duan mardon, 7.30 vespere. Prezidantino F-ino C. M. Hannaford. Sekretario kaj poŝta adreso F-ino A. Beckett, 177 Davey-str.; Hobart.

Cole's Book Arcade, Melbourne.

TWO MILLION BOOKS AND PIECES OF MUSIC.

— Send for —

"THE RAINBOW," Cole's Monthly About Books. FREE TO YOU.

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :

Box 731, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :

Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 61 (Sixth Year)

Melburno (Melbourne), Australio.

10 julio 1925

ESPERANTO AND WIRELESS.

The number of European stations which regularly broadcast Esperanto programmes or courses is steadily increasing. The following particulars are interesting and show that listeners in can pick up something in Esperanto every day in the week in Europe. The stations are—Konigswusterhausen, Sundays, Esp. programme; Radio Paris, Esp. Course, (Dr. Corret); Hamburg, Mondays, Ten minutes of Esperanto, (Minor); Rome, Esp. Course; Wednesday, Konigsberg, Esp. course; Kobenhavn, Esp. programme; Barcelona, Esp. lessons; Munster, Esp. course; Thursday, Munchen, Esp. lessons and readings; Stuttgart, Esp. lessons; Paris, Esperanto course, (Prof. Cart); Fridays, Frankfort, Esp. lessons; Moscow, Esp. course; Saturdays, Berlin, Esp. course; Konigsberg, Esp. course.

Permission has just been given in Roumania to instal private sets.

The Bregi-Koprivica Esperanto Club has a set in the club room. members have heard Paris, London, Zurich, Vienna, Graz, Berlin, Breslau, Rome and Warsaw.

The "First International Congress of Radio Amateurs was held in Paris from 14 to 19 April. Early in the sessions a special committee was appointed to report on the International Language problem. The Commit-

tee consisted of Dr. Privat, president, S-roj Turner and Nordin, (Swedish Idist), vice-presidents and S-ro Epton, secretary. This committee by 13 votes to 2 recommended Esperanto, and, subsequently, the full congress, with the exception of one vote for English and one for Ido, unanimously carried the following resolution:—

(a.) The first Congress of the International Union of Radio Amateurs recognising the difficulties caused by the diversity of languages decides to recommend the study and use of Esperanto as an auxiliary language in radio telephonic communications and broadcastings and for summaries or translations in periodicals and Congresses.

(b.) The same recommendation is made regarding radio - telegraphic communications when the correspondents fail to understand each other in a national language.

(c.) In accordance with this decision, this Congress adopts Esperanto as its auxiliary language in conjunction with national languages it uses.

The Congress President was M. Edouard Belin, President of the Radio Club of France, who was supported by General Ferrie, Chief of the French Military Service, and Mr. Hiram P. Maxim, President of the American Radio Relay League. Over 250 persons took part in the opening ceremony, 22 nations being represented. Speeches were made in French or English.

The principal subject for discussion at the Conference was the formation of the International Amateur Radio Union, based on a constitution proposed by the American Radio Relay League, concerning which a number of amendments had been submitted by the French societies. The other subjects dealt with the international organisation of tests and two-way communications between amateurs, the allocation of wave lengths between amateur and radio-telephonic transmissions, the re-arrangement of call and intermediate signs, and finally, the selection of an international auxiliary language.

Mr. H. A. Epton, Secretary of the International Radio Asocio (of which M. Belin is Honorary President) made a short speech in Esperanto, thanking M. Belin for his kindness and for the trouble taken by him, and in the name of the Esperantists present wished him success. This speech appeared to be understood by all present—in fact, a little incident in connection with it is worth recording. When Mr. Epton had finished speaking a gentleman standing behind him, a distinguished Belgian Government official attending the congress, patted him on the shoulder and assured him in English that he had understood every word although he had never studied Esperanto.

The report of the First Committee was unanimously adopted amidst great enthusiasm, thus marking the birth of the International Amateur Radio Union, the commencement of a new epoch in the history of amateur radio.

Although it had first been proposed that the new Union should be composed of national radio societies, concerned solely in the promotion of two-way communication between amateurs by means of radio-telegraphy, on account of the strong opposition to this proposal, it was decided to make the Union one of individuals instead of societies, and to throw it open to persons interested in the advancement of the radio art, thus enabling all seriously interested in radio to co-operate.

The annual subscription will be One Dollar, and the members in each country, if at least 25, shall form a national section, each such section be

ing entitled to one vote in the affairs of the Union.

A Congress will be held every two years, and officers will hold office for two years. The international officers and the president of national sections will form a Board of Directors, who will have power to elect an Executive Committee to manage the affairs of the Union.

JAPANESE PROFESSORS OF MEDICINE ADOPT ESPERANTO.

"La Revuo Orienta" again points out that Esperanto is very favourably looked upon by the medical profession in Japan. Before the commencement of his anatomical course at the Tokio Imperial University, Professor Dr. Seiho Niši informed his students that he would use Esperanto terminology, instead of the German, as used by other professors. Dr. Tomosaburo Ogata, professor of pathology at the same University, commenced his course of lectures with an Esperanto phrase. In the pharmacy course up till now German has been the language in use, but Professors Drs. H. Hajaši and K. Tamura have prepared an Esperanto vocabulary and will use it during the coming term. The students, apparently whether they like it or not, will have to learn Esperanto. During this year there will be a conference of the Society for the study of tropical diseases. Some of the medical speakers are preparing to read their papers in Esperanto. Esperantist professors have now decided to publish a series of Esperanto translations of the theses submitted for the medical degree. Medical men elsewhere are asked if it is not advisable to learn the easily acquired Esperanto, if only to acquire a knowledge of the progress of Japanese medicine, for example the study of "berri-berri," etc.

THE POPE ENCOURAGES USE OF ESPERANTO.

Prof. M. Carolfi, President of the Italian Catholic Esperanto Association informed the Pope of the great utility of Esperanto and was afterwards informed by Cardinal Gasparri that His Holiness had been pleased to accept the documents submitted as showing the helpfulness of Esperanto in the spread of the Gospel.

RECENZO.

LA ĜARDENO, Esperanto-versaĵoj, eldonita de la verkisto, Menahemo Sapir.

La aŭtoro sendinte ĉi tiun unuan libreton aperintan en Erec-Israel petis esprimon de opinio pri ĝi. Jen ĝi estas. Ŝajnas ke la verkanto havis emon versfaradi, sed ankaŭ ŝajnas, ke li ne havis frapantajn ideojn esprimi, aŭ, havante tiajn, li nur mezbone povus priskribi ilin. Tamen la

ritmo ne forestas, kaj, se la aŭtoro nur povas trovi veran temon, mi ne dubas, ke li verkos ion inda de legado. (C.W.B.)

THE BENSON PERSONAL MAIL COURSE IN PRACTICAL ESPERANTO. 20 Mercer st., Newark, N. J., U.S.A., prezo dek dolaroj.

Ĉi tiu estas la plej ambicia provo ĝis nun farata ie por instrui Esperanton de unu centro tra la tuta mondo. La lecionoj havas tre multajn bildojn kaj celas uzi nur Esperanton de la komenco de la instruado. D-ro W. S. Benson certe estas tre kuraĝa elspezi tiom grandan sumon, kiom li nepre devis, pretigante la kurson. Kiam izolulo petas informon kiel lerni nian lingvon sen persona instruanto, oni nun povas doni la adreson de Benson. Iuj malkorektaĵoj vidiĝas en la specimenaj lecionoj, sed sendube ili estas pro neesperantista presisto kaj estos forigitaj el ia estonta eldonado. (C.W.B.)

Our samideano, Professor Uhrlaub, addressed the South Australian Division of the Wireless Institute of Australia at Adelaide University on May 6th on the subject of Esperanto as the Radio Language. The address seems to have impressed the gathering.

OUR SUPPORTERS.

Mr. D. B. Thomson, Ipswich.—“I hope the ‘Suda Kruco’ will still be published as a tie between the isolated Esperantists of Australia.”

Miss H. Batchelor, Hobart.—“If the ‘Suda Kruco’ is discontinued it will be a backward step Australia ought to be able now to support a paper and the one we have would improve if more would subscribe. Money is what is wanted and sympathy and patience from our various groups.

Mr. A. Madarasz, Brisbane.—“I regret that the last Congress was antagonistic to the ‘Suda Kruco,’ but I do not doubt that, with the help of its supporters, it will continue to be published to give pleasure to Australian Esperantists in the future as it has done in the past.”

Miss L. O'Connor, Brighton.—“I look forward each month to receiving the ‘Suda Kruco.’ I hope our paper will live and grow.”

Miss L. Saw, Camberwell.—“I sincerely hope the Suda Kruco will prosper. I should very much regret to see it cease publication.” I enclose my subscription, also a donation of 10/6.”

Mr. W. H. King, President of the last Congress and a former President of the A.E.A. sends a donation of 10/-.

La nova alservistino ĵus alvenis, kaj la mastrino sciigis al ŝi kelkajn informojn pri ŝia laboro. “Nu, sinjorino B.,” finante ŝi diris, “bonvolu memori, ke mi estas virino nemultvorta. Se mi mansignas, tio signifas ‘Venu.’” “Tio bone plaĉos al mi, sinjorino,” respondis la alservistino, “car mi ankaŭ estas virino nemultvorta. Se mi kapskuas, vi komprenos, ke tio signifas ‘Nenio farota.’” (Trad. S. Trewin.)

HAROLDO PUDNEY

Kuracisto de Fonto-Plumoj

Cu vi havas kriplan fontoplumon, kiu malhelpas vian skribadon? Portu ĝin al li, kaj li tute rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontoplumon POB. VI MEM Aŭ POR VIA AMIKO? Li havas multajn, el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Mendoj per poŝto estas lia specialo. Memoru la adreson:

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

ESPERANTO.

Ordinare, simpla vorto enhavas nur unu ideon sed malgraŭ tio ĝi estas disigebla kaj la disiganto trovos, ke ĝi bezonas nombron da ioj, nomataj literoj, por esprimi la ideon.

Mi disigos la vorton Esperanto kaj eble mi montros, ke same kiel simpla vorto bezonas literojn por kompletigi la ideon, tiel ankaŭ Esperanto bezonas ideojn por kompletigi la sencon.

Ni konsideru la vorton "saĝo"; ĝi prezentas nur unu ideon, t.e. meblero, sed se oni aldonas la prefikson "brak—" ĝi fariĝas vorto kiu prezentos du ideojn. Ne nur ĝi estas meblero, sed ĝi estas aparta speco de meblero "brakseĝo."

Unuavide Esperanto nur montras unu ideon. Mi volas montri kiamaniere ĝi havas multe pli ol unu ideo.

Same kiel la vorto "tablo" bezonas la kvin literojn por kompletigi la ideon de tiu meblero, tiel ankaŭ Esperanto bezonas ecojn por kompletigi la ideojn, kiujn ĝi enhavas.

La unua eco laŭ la ordo de la literoj en la vorto Esperanto estas. **Energieco.**

Sen tiu-ĉi eco nenio povas daŭri longatempe. Nia majstro Dro. Zamenhof montris grandan energion per siaj senĉesaj penadoj naskigi internacian helpan lingvon kaj sendube se li perdis la energion la mondo neniam estus posedinta Esperanton.

Kvankam Esperanto bezonas la energiecon ĝi utilas neniel se ne ekzistas personoj por direkti ĝin en la ĝustan vojon kaj tiuj personoj estas la Esperantistoj.

La dua eco estas **Seriozeco.**

Se ni deziras interesigi pensemajn personojn ni devos vidigi al ili, ke Esperanto ne estas ŝerco, nur io por pasigi la tempon, sed ke ĝi valoras esti traktata kiel gravan aferon.

Mi elektas por la tria eco: **Pacemeco.**

Ebla tiu-ĉi estas la plej grava el ĉiuj, ĉar ĝi prezentas idealon, kiu servos kunligi la diversajn popolojn de la terglobo. Pacemeco nur ekzistas en la menso. Jen estas da personoj aŭskultante al muzikaĵo. Unu estas kontentigita, la alia tedegita. Kio estas la kialo de la diferenco. Ŝajne la muziko, sed, se ni enrigardas en la aferon pli profunde ni

eltrovos, ke la diferenco ekzistas ĉe la mensoj de la du aŭskultantoj.

La muziko mankis kontentigi la du personojn ĉar ĝi nur vokis al unu menso.

Esperanto devas posedi tion, kio vokos al la menso de ĉiu, kiu renkontos la movadon.

La kvara eco estas **Espereco.**

Se ni havas pacan staton inter diversaj naciuloj ni ne povas ne esperi, ke ni altiĝos ĝis pli inda nivelo.

Esperanto — tiu, kiu esperas — sukcesos neniel se li ne ankaŭ agas.

Antaŭ nelonge mi vidis tiun - ĉi anoncaĵon. "Ne esperu por la plej bona, envenu kaj akiru ĝin."

La Esperantistoj devas eniri kaj akiri tion, por kio ili esperas. t.e. "La fratigado de la mondo."

Mi metas Raciecon ĉe la mezo, ĉar ni ne povas fari multe da malutilo kiam ni havas tian econ ĉe la koro de aferoj.

Mi aldonu **Adapteblecon.**

Esperanto devas esti adaptebla, alie ĝi ne valoras multe. La pruvo de elpensajo estas laŭ ĝia adaptebleco. Esperanto estas elpensajo kaj devas meriti, ke la mondo pensu pri ĝi, kiel io, kion ĝi povas adapti kaj tiel plibonigi la staton de aferoj, kiu ekzistas hodiaŭ.

Por ke ĝi estu vere internacia, Esperanto devas posedi **Neŭtralecon.**

Kiel longe ĝi tenas neŭtralan flankon, tiel longe ĝi ne trudos sin je iu ajn, kaj tial ĉiu povos bonvenigi ĝin, bone sciante ke ĝi celas forigi nenion, krom la barilon de nekomprenebleco.

Mi komencis la liston per **Energieco**, sed tio ne povos daŭri por ĉiam sen ĝia komplemento **Tenemeco**. Se mia lingvo celas esti la sola internacia lingvo pruvanta sian utilecon super ĉiuj konkurantoj ĝi devos montri, ke ĝi posedas teneman pelpovon, kiu restos ĝis la fino.

Laste sed ne malpleje mi aldonas **Oferemeco**. Posedante tiajn ecojn, kiajn ni havas supre, valoras, ke ni estu pretaj doni niajn servadojn al la celoj de la internacia lingvo movado.

Tiamaniere mi silabas Esperanton: —**Energieco, Seriozeco, Pacemeco, Espereco Racieco, Adaptebleco, Neŭtraleco, Tenemeco, Oferemeco.**

(Mallongigita el parolado farita de S-ro R. J. Dodd, B.E.A., antaŭ la Sydney Esp. Soc.)

LETERO AL AMIKO EN EŬROPO.

—
Estimata samideano,

De tempo al tempo oni legas pri ranoj, kiuj troviĝis ankoraŭ viva en la mezo de solida roko. Tiuj reportoj estas nekredeblaj, ĉar en tiuj okazoj, la ranoj devas esti centojn da jaroj aĝaj, sed oni ne povas dubi, ke ranoj ja vivas dum du aŭ tri jaroj, malliberigitaj en malmola sekiĝinta koto, ĉe la centraj regionoj de Aŭstralio. Estas nur pro tio, se ili povas fari tion, ke ili povas vivi dum la longaj pluvmankaj periodoj, kaj flankaje provizi la indiĝencjn per akvo por trinki je la plej akvomanka periodo.

La indiĝenoj gvidataj per la malgrandaj truoj, facile trovas la lokon, kie la rano estas havebla, ĉirkaŭ 12 colojn malsupre en la sekiĝinta koto de ia rivereto. Tiuj ĉi ranoj, kiam elfositaj el siaj sekavetera loĝejo, estas tute rondaj, kaj vastkorpaj, kaj en iliaj korpoj troviĝas multe da freŝa kaj trinkebla akvo, kio estas ŝatata kaj de la vojaĝanta blankhaŭtulo en tiuj distriktoj kaj de la indiĝenoj. Kiam pluis, tio estas post daŭra pluvo, kiu penetras al la kaŝejo de la rano, ĝi tuj vekigias, kaj post kelkaj horoj la aero resonadas per la kvakado de miloj da ranoj, kie iom da tempo antaŭe oni ne povis kredi, ke ekzistis eĉ unu rano.

Riĉeco atendas la homo, kiu estos sufiĉe lerta elpensi ian efektivan metodon havigi la oron el la riĉaj sabloj, kiuj troviĝas laŭ la marbordoj de la suda insulo de Nova Zelando. Tia sablo ĝis granda profundeco sin etendas pli ol cent mejlojn sed la sablo mem estas tiel peza, ke ĝis nun, nenia metodo sukcesis apartigi la oron je sufiĉa profito. Post ĉiu ventego, je la elfluinta tajdo, rubando de flavo etendiĝas por mejloj laŭ la marbordo lavadita de la fortaj ondoj. Dum kelkaj horoj la oreretoj

estas videblaj; tiam ĉe la enfluo de la tajdo ili estas denove surkovritaj de la sablo. Estas bone konate, ke urbeto nomata "Hokitiki," estas konstruita plej parte sur ora sablo. Dum plifruaj tagoj miloj da ministoj gajnis vivrimedon prilaborante la sablon sur la marbordo. La oron oni gajnis per diversaj metodoj. La plej efektiva estis la skatolo kovrita per peco el lana litkoverilo. Sed kia oportuno por scienculo! Cent mejlojn da sablo por prilabori, kun iom da oro trovebla ĉie eĉ al granda profundeco. Kredeble ia metodo havigi la oron iam troviĝos.

Ŝajne la plej grava malhelpaĵo de starigita maŝinaro estas la ventega maro. Per skrapeĝsipo oni penis gajni la oron, sed la unua ventego dispecigis ĝin. Alia grava malhelpaĵo estas la pezeco de la nigra sablo. Gajni la oron laŭ ordinariaj metodoj estas tro malrapida.

Kun kora manpremo via fidele,
P. H.

—
NEW PUBLICATIONS.

—
From the British Esperanto Association the following have come to hand:—

INTERNATIONAL RADIO MANUAL, by H. A. Epton, 80 pages, 6d. The contents include a Preface by C. H. Edmonds, a short radio course of Esperanto, English-Esperanto and Esperanto-English Radio dictionary, list of principal broadcasting stations of the world, illustrations of radio symbols with their names in Esperanto and miscellaneous facts. Among the latter, mention is made that "Wireless Weekly," (Australia), has officially adopted Esperanto. Elsewhere it is stated that 3LO Melbourne transmits Esperanto fortnightly and that 3AR Melbourne transmits Esperanto on the last Monday in each month.

A NORMAN CONQUEST, by William Morrison, F.B.E.A.

This is a reprint from one of the B.E.A. publications of the propaganda three act comedy in English. The dramatis personae consist of one male and three females. There are only four characters, (one has a very small part), and as there is only one scene setting, it should be a popular production at Esperanto gatherings.

FOR THE SCHOOL LIBRARY

Spoken Esperanto: Frost

By the DIRECT METHOD for BEGINNERS
Stiff Paper Covers 56 Cents, postpaid

—
N.W. Frost, 12 Ash Place, Cambridge 38 Mass.

JARRAPORTO DE U. E. A.

La raporto pri la pasinta jaro portas daton januaro-februaro, sed nun nun alvenis Aŭstralion. La raporto estas longa kaj informhava, sed tie ĉie estas necese menciĝi nur la ĉefajn punktojn. La sumo de la aktivoj, (havo), estas Fr. sv. 11, 143.29. La defcito de la jaro 1924 atingis 6903. 18 fr., t.e. 1302.04 fr. pli ol la defcito de la antaŭa jaro. La enspezoj atingis 14,038 fr. pli al tiuj de la antaŭa jaro. La kresko de la enspezoj estas kaŭzita dank'al la pliboniĝo de fremda mono kaj la plimultiĝo de la membraro. La kresko de la enspezoj estas ĝojiga, kaj pruvas, ke kun bona volo la fina celo—sensŭlda ekzisto— estas atingebla. La raporto diras, inter alia La kresko de nia Asocio kiel de la movado plej elokvente vidiĝas en la Adresaro de la Delegitoj. Ni transpasis la okan milion. Pagis la regulan kotizon 8073 anoj; aldonu la 192. Dumvivaj Membroj tiam la plena cifero estas 8265. Mankas do ĝis dekmil nur 1735 anoj. Kie ekaperas esp. grupo aŭ izola propagandisto ni demandas ĝin aŭ lin pri la akcepto de la delegiteco. Dum 1924 nia varbado ĉefe direktiĝis al la trovo de transoceanaj delegitoj precipe en Afriko, Ameriko kaj Azio. Kie nia Asocio ne penetris estas Japanujo. Ni donas tiun jaron nian atenton al tiu lando, havanta 2500 organizitajn esperantistojn sed apenaŭ cent anojn de UEA! La kresko de la Delegitaro montras jena komparo: 1923, 1061 delegitoj, 6332 membroj; 1924, 1187 delegitoj, 8268 membroj. Resume ni povas diri, ke la jaro 1924 estis bona; preskaŭ normalaj kondiĉoj financaj, 8000 anoj, defcito ne grave superanta la antaŭan, ĝenerala fido en UEA ĉe la Esperantista publiko. Sed ni ne devas ripozi. Novaj taskoj anonciĝas kaj postulas atenton. Kiel en ĉiuj entreprenoj, la mallaŭdata kaj tamen ŝatata mono decidas, kio estas farebla. Imagu, se ne ekzistus UEA? Certe la movado ekzistus, sed tutcerte estus ankaŭ, ke mankus al ĝi tiu kerno, tiu fokuso, grupiganta regule la Esperantistojn, per agado efektiviginta la altan idealon de **Dro Zamenhof**.

KRONIKO.

MONT ALBERT, V. — La grupo "Espero" ankoraŭ serioze laboras. Kunveno okazas ĉiun mardon kaj la lernantoj faras bonan progreson sub la gvidado de s-ro R. T. Banham, kiu ofte faras pruvekzamenojn kaj ĉiam kaj ĉiamaniere helpas la studentojn.

TOWNSVILLE, Kvinslando. — Nenia grupo nun kunvenas ĉi tie, sed en la urbo estas kelkaj disaj Esperantistoj. Oni esperas, ke ili baldaŭ starigos grupon.

MELBURN, V. — La Melburna Societo Esperanta regule kunvenadas ĉiun vendredon. La 29an de majo, s-ro Bertram C. Ballard, B.A., lekciis pri "Iuj malfacilecoj de esperanta prononcado." La sonoj menciitaj kiel malfacile akireblaj estis "o" kaj "e"; kaj, ĝuste pro tio, ke ili estas fremdaj al Angla, oni devas lerni antaŭ ol uzi ilin, same kiel oni devas ellerni novajn vortojn por havi plenan vortprovizon. Per desegnoj la parolanto montris kiamaniere la sonoj formiĝas en la buŝo, kaj konsilis sinekzercadon antaŭ spegulo, kiel helpilon en elparolo de la sonoj. S-ro Ballard tiam prialudis du sonojn, kiuj ne devas aŭdiĝi en esperanta prononcado, nome, "er" kaj "uh," kaj montris, ke ili estas uzitaj nur kiam oni malatentas la fonetikan strukturon de Esperanto. Li finis sian interesan parolon per admono ke konstanta praktiko estas necesa, kiel ankaŭ nelaca zorgo dum oni parolas.

La dekduan de junio la Societo havis "Sally McGundy" Vesperon. La diversaj ludoj estis tre interesaj kaj plene streĉis la kapablojn de la partoprenintoj. La mono kolektita, du funtoj du ŝilingoj, estas donita al "La Suda Kruco." (Imitinda ekzemplo por aliaj grupoj, kiuj volus helpi la gazeton. Ed.)

NORTHCOTE, V. — Post trijara ekzisto tiu grupo provizore ne plu kunvenos. Entute ĝi havis 35 membrojn kaj la neznombra ĉeesto estis 20, sed ŝajne nur la persona influo de la fondinto, f-ino Ella Wheeler, povis elveki la entuziasmon de la membroj. La klubo donis sian havon, tri funtojn, al "La Suda Kruco." (Dankon. Ed.)

SIDNEJO, N.S.K. — Tri fojoj dum la pasinta monato stacio 2FC disaŭdigis Esperanton. La parolinto

estis s-ro L. E. Pfahl, kiu parolis je la 8-a kaj 23-a Junio kaj 3-a Julio. Jam tiel multaj demandoj pri lernolibroj rezultis, ke almenaŭ sola libro estas aĉetebla en Sidnejo. — Amikoj kiuj deziras sciigi pri proksimaj disaŭdigoj estas petataj skribi kiel eble plej baldaŭ al s-ro Pfahl mem, kies adreso troviĝas sur lasta paĝo. Raportoj pri sukcesa aŭskultado estos bonvenaj por kuraĝigi la sendstacion daŭrigi la disaŭdigadon.

“Wireless Weekly” raportas, ke la Senfadena Instituto de Aŭstralio, (Nova Sudkimruja filio) uzos nur Esperanton kiel helpa lingvo alilande. Ĝis nun ne estis oficiale decidita, sed oni povas atendi la akcepton tre baldaŭ.

“Sydney Esperanto Society” post kelkaj semajnoj ŝanĝos la kunvenon al “Auto House,” Castlereagh Street, Sydney. Dum junio la klubanoj ĝuis la sekvantan programon. Junio 4 — Unu el la plej interesaj paroladoj aŭdite dumlonge, estis tiu de S-ro F. Dunleavy titolitan “Vivado okcidente de l’Darling Rivero.” La priskribita distrikto lokiĝas en la preskaŭ neprodukta parto de Nova Sudkimrujo, apude de Suda Aŭstralio, kie la parolinto kelkajare loĝadis, kaj montris flankojn pri kiuj urbanoj neniam pensas. Junio 11—Konversaciaj rondoj laŭ antaŭaranĝitaj temoj. — Oni bonvenigis s-ron Lauri Laiho, bonkonata finlanda samideano lastatempe loĝinte en Melburno, kiu trapasinte Sidnejon, vojaĝis al Rabaŭl, Nov-Gineo, por tien okupi oficon. Junio 18 — Parolado de s-ro A. Auwart, estona samideano, pri “Fototekniko” klarigite de skizoj sur nigra tabulo. Junio 25—Nova dato de jarkunveno. La prezidanto, S-ro Taylor, raportinte pri la pasinta duonjaro montris ĝin kiel sufiĉe kontentiga, precipe la nuntempe kreskanta intereso inter radiuloj kaj radio-aŭskultantoj. Kvan-kam la membraro ne multe pligrandi-

ĝis, la kunlaborado kaj harmonio estis modelaj kaj ĉiudusemajnaj piknikoj plensukcesaj. La financoj ankaŭ staras pli bone, ol iam antaŭe. Li kredis, ke de nun ni povas antaŭvidi rapidan progreson ne nur en la klubon, sed disvastiĝon de nia amata lingvo ĉie. — Post voĉdono oni elektis la jenan oficistaron por la jaro 1925/26:—Prezidanto: S-ro F. V. Taylor; Vic-Prezidantoj: S-roj F. T. Simon, A. Auwart kaj F-ino Harwood; Sekretario: S-ro L. E. Pfahl; Kasistino: F-ino V. Fairfield; Kontrolisto: S-ro D. Healy; Bibliotekisto: S-ro H. Torr kaj Protokola Sekretario: S-ro V. Rutland.

WELLINGTON, Nov-Zelando. — Nia entuziasma samideano S-ro W. H. King, klopodas aranĝi esperantan kongreson en Nov-Zelando. Nia vigla amiko opinias, ke nuntempe estas oportuna por starigi N.Z. Espon. Asocion. Ni kore esperas, ke liaj klopodoj bone sukcesos.

RECEIPTS.

Subscriptions.

Up till 29th June the following sums were received:—Kho Siang, 2/6 (12/25); Congress advts., £2/1/-; L. Griffith, 4/6 (5/26); H. A. Woodman, 4/6 (5/26); N. Higginson, 4/6 (5/26); G. McDonald, 4/6 (5/26); A. Madaraz, 4/6 (6/26); G. Mercer, 5/- (6/26); V. Korjnevsky, 4/6 (3/26); L. O’Connor, 4/6 (6/26); L. Saw, 4/6 (7/26); cash sales, 6d. The subscription and donation acknowledged last month from “R. Reidson” should be “R. Neilson.”

Donations.

Melbourne Esp. Society, “Sally McGundy” Evening, £2/2/-; Northcote Esp. Group, £3; L. Saw, 10/6; W. H. King, 10/-. (Sincere thanks. Ed.)

VITAMIN.

Nature’s remedy for physical and nervous exhaustion and disorders.

See Testimonials.

For Children and Adults.

Price Per Packet: 3/8 Posted.

Australian Agent: A. R. COHEN, 12 DERBY STRET. KEV.

HERE AND THERE.

During December last an official inquiry regarding the knowledge of Esperanto by the Antwerp Police revealed the fact that six members had a knowledge of Esperanto, seven are learning it and 102 are anxious to learn it!

A course of Esperanto for the employees of the Minerva Motor Factory was so satisfactory that a new class has been commenced.

The Universala Esperanto-Asocio wound up the year 1924 with a deficiency for the period of 9170 fr. The annual report shows the number of members according to countries. Australia with 142 members occupies the seventeenth place in a list of thirty nine. In 1924 the cost of each Jarlibro was 1.33 fr.

GAZETOJ RICEVITAJ.

Administracioj bonvole sendu siajn jurnalajn laŭ ĉi tiu adreso — "La Sudo Kruco," Box 731 F, P.O., Elizabeth-st., Melbourne, Australia." Amerika Esperantisto, 2; Amikeco, 4; Arbeiter-Esperantisten, 4; Belga Esperantisto, 120; Bulteno Antverpena Poresperanta Propaganda Komitato, 4; Bulgara Esperantisto, 7; Holanda Esperantisto, 163/4; Heroldo de Esperanto, 31/36; Informservo de la Internacia Labora Oficejo, 90a, 90b; Itala Esperanta Revuo, 4; International Language, 4; La Policisto, 32/3; La Ĵurnalisto, 1; Liberpensulo, 1; Ligilo por Vidantoj, 1; La Unuigita Tuthomaro, apr.; La Interligilo de l'P.T.T., 30; La Suno Hispana, 95/6; Oomoto, /3; Pola Esperantisto, 3; Sennacieca Revuo, 19; Sennaciulo, 29, 31; The British Esperantist, 240.

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro C. W. Ballard; sekretario f-ino V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Hardware Club Chambers, 350 Little Colline-str., vendrede vespere, je la oka horo.

Sydney: Esperanto-Societo. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 7.30—10 p.m. ĉe "Station House," Rawson Place (6a etaĝo). Guste apud la ĉefstacidomo. Prezidanto: S-ro F. V. Taylor; sekretario, S-ro L. E. Pfahl, adreso. "The Brighton," Croydon Park, Sydney.

"Iru Antauen"-Grupo. Prezidantino: S-ino E. S. Bigelow. Sekretario, S-ro J. Parker. Poŝta adreso, Warrigal Rd., Oakleigh. Kunvenejo: 36 Kangaroo Rd., Oakleigh, marde vespere, je la oka horo.

"Nigra Cigno"-Grupo. Prezidanto S-ro E. J. Goody, Sekretariino F-ino F. Cherrett. Poŝta adreso, 46 Leonard str., Victoria Park, W.A. Lernantoj kunvenas ĉe Perth Academy, 8 horo, merkrede; progresintoj, 277 Hay-str: 8 horo lunde.

Persista Grupo, Armadale, Melbourne. Prezidanto: S-ro H. Byatt, Sekretariino: F-ino I. Thomas, Kunvenejo kaj poŝta adreso, 37 Brunel St., East Malvern, merkrede vespere, je la oka horo.

Raciista Esperanta kaj Diskuta Grupo. Prezidanto, sinjoro J. Skurrie: sekretario, fraŭlino B. Adamson. Poŝta adreso, 673 Canning-str., North Carlton, Melbourne. Kunvenejo, Temperance Hall, Russell-str., Melbourne, ĵaŭde je la sepa horo.

Hobarta Esperanta Grupo. Kunvenejo: Eaton-Bray-lernejo, Davey-str., ĉiun duan mardon, 7.30 vespere. Prezidantino F-ino C. M. Hannaford. Sekretario kaj poŝta adreso F-ino A. Beckett, 177 Davey-str., Hobart.

Cole's Book Arcade, Melbourne.

TWO MILLION BOOKS AND PIECES OF MUSIC.

— Send for —

"THE RAINBOW," Cole's Monthly About Books. FREE TO YOU.

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :

Box 731F, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :

Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 62 (Sixth Year)

Melburno (Melbourne), Australio.

10 agosto 1925

MORE "WIRELESS."

An extremely powerful station commenced operations in June in Madrid. The director has promised to transmit a large amount of Esperanto. "La Suno Hispana" says, "on account of its extraordinary power, greater than that of any other European station, its programmes should be heard throughout the world."

The Leipzig Radio Station broadcast the opening speeches of the German Esperanto Congress held at Magdeburg on 31st May. The speeches were conducted by microphone to a telephone line which was connected to the broadcasting station.

Twelve British stations broadcast the opening proceedings of the last British Esperanto Congress. Lord Robert Cecil, vice-president of the League of Nations, D-ro Privat, professor J. J. Findlay, and s-ro C. H. Edmonds were the principal speakers.

As a result of the recent Congress of Radio Amateurs in Paris a committee has now been formed to organise contact between the amateurs of Europe, to arrange experiments and to utilise the results thereof. The official organ is the "Radio Amator," 20 Zielna, Warsaw, which will, practically, be wholly printed in the language of the Radio amateur—Esperanto.

PITH OF RECENT CONGRESSES.

During the recent Danish Congress members visited Brandekilts, the birthplace of the famous linguist, Rusk. At the monument erected in his honour they placed a floral tribute inscribed, "To the famous son of Denmark, Rasmus Kr. Rask, who advocated an auxiliary international language."

The Sixteenth British Congress was held at Leamington, under the presidency of Prof. J. J. Findlay. Viscount Cecil sent a message to the Congress which was broadcast. It was definitely decided that the 1926 international Congress would be held in Edinburgh. The British Esperanto Association is co-operating with the Linguaphone Institute in the preparation of Esperanto gramophone records. The recording has been done by Dr. Edmond Privat. The records will include lessons, extracts from Esperanto literature, speeches, etc. It was decided to organise an Esperanto month in Great Britain and to invite s-ro Ĉe to make a propaganda tour.

The German Congress at Magdeburg was a great success. Radio played a great part, the proceedings being extensively broadcast. During the opening day telegrams were received from many parts of Germany reporting that the speeches had been so distinctly heard that the proceedings were able to be closely followed.

INSTRUU LA INFANOJN.

Rigardante la neageman eĉ kontraŭstareman sintenadon de la ŝtata kaj aliaj edukadaj aŭtoritatoj pri ia ajn internacia lingvo oni iam malesperas pri Esperanto. Pro kio tiuj timas? Jam multaj geinstruistoj en ĉiu ŝtato lernis esperanton, ja, kelkaj gajnis la britan diplomon. Ĉiuj konsentas, ke nia lingvo vere estas helpilo en lernejoj instruadaj temoj. Ĉu estas eble starigi eksperimentan kurson inter infanoj en iu urb-lernejo? Saĝe estus fari tion por montri al la nekredantoj kiel facile infanoj povas lerni, ankaŭ kiel utila estas la lernado faciligante la studadon de iuj anglaj temoj. En Anglujo, ĉe Eccles, oni faris tian eksperimenton kaj la rezultato pruvis, plej konvinke, ke la lingvo ne nur estas akceptinde sed ankaŭ vere necesa. Antaŭ la lasta Aŭstralia kongreso, sindonemaj esperantistinoj, kiuj ankaŭ sin okupadis kiel ŝtataj lernejoj instruistinoj, instruis ĉirkaŭ kvar-dek infanojn. Tiuj infanoj studadis kaj rapide lernis Esperanton tiel, ke ili prezentis teatraĵon antaŭ la kongresanoj. Tiu prezentaĵo estis bonege sukcesplena. Post tio la infanoj daŭrigis la studadon kaj nuntempe la plimulto el ili, korespondas kun infanoj de diversaj landoj, kaj samtempe vigle faras siajn lecionojn ordinarajn. Post kelke da jaroj ĉi-tiuj infanoj povos uzi la internacian helplingvon por korespondi komerce kun alilandanoj tiel, ke ili povos plibonigi siajn vivrimedojn. Ankaŭ ili povos havigi al si la plej legindajn verkojn el ĉiuj landoj, kiuj ĝis nun, por ili ne havas ian ajn valoron. Do, kial ne instruu ĉiujn infanojn el tuta nia lando? Kial puni la estantajn infanojn, kaj ankaŭ la estontajn? Kial niaj infanoj ne havu la saman oportunadon kiel tiuj de eŭropaj landoj? Por komenci la instruadon Esperantan oni sugestas ke unu du instruistoj ĉe ĉiu ŝtata lernejo starigu kurson dum lernejoj horoj—kompreneble nur se la ministro por edukado permesos tion. Certe troviĝos instruistoj kiuj ĝoje faros tion je la fino de la lernejoj horoj. Oni raportas ke jam kelkaj samideanoj gvidas kursojn inter la infanoj. Kun plezuro la la Suda Krucio ricevos raportojn pri tiuj klopodoj.

RESUMO PRI MIAJ ĜISNUNAJ TRAVIVAĴOJ EN NOVA GINEO.

(de Lauri Laiho).

En la frua mateno la 26an de Junio nia ŝipo "Mataram" envelveturis la havenon de Rabaul. La vidaĵo, kiam oni envenas de la maro post naŭ-taga unutona vivado sur vaporŝipo, estas pitoreska; Rabaul troviĝas en kurbaĵo de golfo, en la valo de tri vulkanoj. La vulkanoj ne funkcias jam de longa tempo, sed malfortaj tertremoj estas tre oftaj (ankoraŭ ne okazis iu dum mia ĉeesto), kaj de la pinto de la plej alta eliĝas de tempo al tempo malagrabla haladzo de sulfuro.

Rabaul estas la ĉefurbo de Mandata Teritorio de Nova Gineo, nun sub la rego de Aŭstralio (antaŭ la milito ĝi apartenis al Germanujo). La urbo kuŝas ĉe la nordo pinto de insulo Nova Britujo. La civilizita loĝantaro konsistas el 500 blankuloj, krom tiuj loĝas en la urbo ĉirkaŭ 1,000 da ĉinoj, kaj nekalkulebla nombro da indiĝenoj, plejparte kanakoj kaj melanesianoj.

Mia venonta mastro estis ĉe la ŝipbordo kun sia nigra kanako kaj aŭtomobilo, kies direktisto estis malajo. Ni veturis rekte al nia loĝejo, kiu troviĝas en distanco de 10 min. de la urbo. La loko estas la plej bona en la ĉirkaŭaĵo, ĉar starante sur la pinto de monteto (ne tamen unu el la vulkanoj, kvankam tre proksime al tiuj) tie ĉiam ekzistas iom da trafluo kaj blovo, tiel ke la varmego ne ĝenas egale al tio malsupre en la urbo. Pro tio la loko estas okupita plejparte nur de respektataj urbanoj, kaj nomata aristokrata antaŭurbo Namanula.

Mia plej unua okupo estis vizito al ĉina tajloro por mendi kelkajn blankajn vestaĵojn, kiujn viroj ĉi tie ekskluzive uzas. Ordinare oni vestas sin tage nur en pantalonoj kaj ĉemizo, vespere kaj kiam onifaras vizitojn, oni surmetas ankaŭ blankan jakon. La vestaĵo do ne estas peza.

La loĝejoj estas malpezaj, sur unumetraj kolonoj konstruitaj bangalojn la kruirejo kaj banejo ordinaraj en aparta konstruaĵo. La kanakoj faras ĉiun laboron: purigas la ĉambrojn, kuiras la manĝaĵojn kaj lavas la vestojn, kiu lasta okupiĝo certe ne estas malgrava, ĉar la mastro de-

mandas ĉiumatene puran ĉemizon kaj preskaŭ ĉiu-tage ankaŭ paron da amelumitajn pantalonojn. La fizika flanko en la vivmanieroj de blankuloj en tropiko estas nepre pura, kiun saman oni ne ĉiam povas diri pri la morala flanko.

La drinkejoj en la urbo estas malfermataj ĝis malfrua vespero, kaj ankaŭ multe vizitataj. Plejmulto el la homoj ĉi-tie havas emon drinki alkoholaĵojn, eĉ doktoroj rekomendas trinki botelojn da biero ĉiu-tage. Sed tio ne sufiĉas; ekzistas homoj, kiuj drinkas dek botelojn da biero kaj unu botelon da viskio ĉiutage. Mi ankoraŭ ne alkitimiĝis eĉ al la doktora ordono; ankaŭ la kininon mi ankoraŭ ne komencis ĝui.

La homoj ne multe promenadas en tiu ĉi lando: preskaŭ ĉiu dua homo posedas aŭtomobilon. Ordinare oni veturas per aŭtomobilo sabatvesperon al iu plantejo de konatulo, kaj revenas malfrue en la dimanĉo. La lastan sabaton mi veturis en la lokon nomata Kokopo, en unuhoro distanco de Rabaul, por renkonti mian karan samideanon s-ron Maŭrice Hyde—kiu preterdirante estas la plej lerta esperantisto en la suda duonsfero—kun kiu mi pasigis la du tagojn tre agrable. Pitoreska loko: mi admiris la sunleviĝon de la balkono de mia hotelo inter belaj palmoj. Estado en tia hotelo en Europo estus multekosta. De tie ni veturis al plantejo, kie estis aranĝita Sing-Sing, festa danco de indiĝenoj, kiun partoprenis ĉirkaŭ 200 paganoj, vestitaj en kuriozaj kaj amuzaj ornamaĵoj. Ili konsistis el kanakaj, melanesianoj, negrojn de Solomon insuloj, kanibalojn k.t.p. Tiuj du tagoj estis simple grandiozaj al mi: pitoreskajn pejzaĝojn kien ajn oni rigardis, tropikajn kreskaĵojn, belegajn turistajn vojojn tra palmo-arbaregoj ĉe la marbordo. Tromulte por unufojo!

La naturo ĉi tie estas tute malsimila al tiu en Aŭstralio: sekeco neniam ĝenas. Nun devus esti la

seka periodo, sed pluvetas preskaŭ ĉiu-tage. Nenia strata lumigo, ekzistas, sed kiam estas lunlumo, oni ne deziras ion plu, tiel bela kaj luma ĝi estas. Ekzistas alia natura lumigilo ankaŭ, tiu de lumomuŝoj, kiuj kelkfoje povas aperi en miloj. La suno leviĝas mirinde bruleflava je la sesa horo kaj malleviĝas preskaŭ je la sama horo vespere.

La blankuloj ĉi tie estas plejmulte oficistojn por aŭstraliaj oficejoj kaj plantejoj. Ekzistas ankaŭ kelkaj privataj plantejoj, i.a. unu plantejo de kokosa palmo, posedata de finno; mi ne konatiĝis ankoraŭ kun la viro, kiu laŭdire estas edzigitita kun duonkolora virino. La virinoj (blankaj) ne estas tre multnombraj en la loko, kaj tiuj malmultaj estas preskaŭ senescepte edzinoj. Cetere mi kredas ke tia ŝanĝo estas bona por juna viro: iom seriozigas . . .

NOVA LIBRO DE NITTI.

Samtempe kun la aliaj ĉirkaŭ 15 nacilingvaj tradukoj de la plej nova verko de Francesco Nitti, (iama ministrara prezidanto itala), speciala Esperanto-eldono aperos sub la titolo "La Paco," (aro da paroladoj faritaj en Skandinavio kaj en Svislando). La tradukaj laboroj nuntempe estas farataj rekte el la itala originalo de du lertaj esperantistoj. La diplomato kaj pacifisto mem instigis la eldonejon de la Frankfurter Societats-Druckerei, Abteilung Buchverlag, Frankfurt, fari specialan Esperanto-tradukon, por kiel eble plej rapide konatigi siajn ideojn al la tuta mondo.

SUPERFLUE.

Sinjinino, al la nove dungita kuiristino: "Ĉu vi lavis la fiŝon antaŭ ol vi kuiris ĝin?" "Ne, sinjinino moŝto, pro kio lavi ĝin? Ĝi ja pasigis sian tutan vivon en la akvo!"

HAROLDO PUDNEY.

Kuracisto de Fonto-Plumoj

Ĉu vi havas kriplan fontoplumon, kiu malhelpas vian skribadon? Portu ĝin al li, kaj li tute rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontoplumon POR VI MEM Aŭ POR VIA AMIKO? Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Mendoj per poŝto estas lia specialo. Memoru la adreson:

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

Asocio" kiu havas Esperantan fakon ĉe Hawthorn, Viktorio, renkontiĝis por ĝui muzikan vesperon je la 15a julio.

La programeroj konsistis el kantoj, violonaj soloj, amuzaj konkursoj, dancado, k.t.p., kaj ĉiu ĉeestanto, ŝajne, tre ĝuis la diversajn erojn. Ĉirkaŭ dudek kvin ĉeestis.

KOMISIONO PRISENDANĜERO KAJ INDUSTRIA HIGIENO.

La internacia Komisiono pri sendanĝero kaj industria higieno havis sian unuan kunsidon en la Internacia Laboroficejo en Ĝenevo, la 9—11 majo. Ĝi kunvenigis spertulojn el Belgujo, Francujo, Germanujo, Granda Britujo, Italujo, Nederlando kaj Svisujo.

La Komisiono ekzamenis problemojn de industria sendanĝero nur ĝis kiom ili rilatas al industriaj entreprenoj, doko kaj konstruado, ne enkalkulante minojn, transportadon kaj agrikulturon.

Oni diskutis pri la redaktado sur internacia bazo de studoj pri kelkaj problemoj rilataj al la antaŭforigo de akcidentoj. Oni opiniis, ke tiaj studoj multe helpus al progreso je antaŭrimedoj kontraŭ akcidentoj.

La Komisiono balotis rezoluciojn pri la enkonduko en naciajn leĝdonon de la principo de industria sendanĝero, pri punoj por neobservo de reguloj starigitaj tiacele kaj pri kunlaborado de la diversaj organizaĵoj sin okupantaj pri asekuro kaj antaŭforigo de akcidentoj.

La membroj de la Komisiono vizitis, gvidate de s-ro Tzaut, direkto de la Svisa Nacia Akcidentasekura Kaso, du fabrikejojn en Ĝenevo, por vidi la metodojn uzatajn por sin protekti je ligno-ellaboranta maŝinaro.

—Informservo de la Internacia Laboroficejo.

MORTO DE FAMA LINGVISTO.

Antaŭ kelkaj semajnoj mortis en Takoma (Vaŝingtono) profesoro Karl J. Arnell, kiu ellernis 53 lingvojn. Krom la mortintaj lingvoj de la mondo li sciis la vivantajn, komenco de la lingvo de eskimoj kaj finante per tiu de afrikaj hotentotoj.

KRONIKO.

MELBURNO, V.—Laŭ nova programo por la sekvanta jaro, la anoj de la Melburna Esperanta Societo ĝuis la jenajn erojn dum la pasinta monato. Julio 17. Post la kutimaj aferoj de la grupoj, la klubanoj rakontis amuzajn anekdotojn, por helpi la pli fluan paroladon de la lingvo. Julio 24. Ĉi tiun nokton oni hazarde elektis la nomojn de kelke da ĉeestantoj, kiuj poste mallonge parolis pri temo, mem-elektita. Sendube la afero donis bonan okazon ekzerci sin en la parolado antaŭ aliaj. Julio 31. Oni kantis, unuope kaj ankaŭ kune, sekvis deklamojn kaj pluaj kantoj. Vere belsonaj estas la Esperantaj kantoj.

SIDNEJO, N.S.-K. — Por lia kvara radio-parolo, ĉe stacio 2FC, la 28an Julio, S-ro Pfahl elektis paroli pri "Internacia Reklamado per Esperanto." Pro ĵustatempa vizito de la Usona militŝiparo la parolinto invitis Esperantistajn marsoldatojn al la klubejo.

Oni raportas, ke antaŭaj radio-paroloj estis bone auditaj ne nur en Nova Sud-Kimrujo, sed ankaŭ en Viktorio kaj Novzelando.

Notinda parolado dum pasinta monato estis "Historio de Sidneja Esperanto-Societo" de la prezidanto, S-ro F. V. Taylor, kiu zorgoplene preparis la historion de la jaro 1909, antaŭ ol nenio estas definitive konata. La historio, kune kun dokumentaro, nun estas konservata kaj oni penas kompletigi la kolekton pri la fruaj tagoj de Sidneja agadoj.

Pro neantaŭvideblaj cirkonstancoj la Sidneja societo ne transloĝiĝis al la adreso lastmonate avizita, sed al "Rawson Chambers," Rawson Place, ĝuste kontraŭ la malnova ejo.

PERTH, W.A. — Korespondanto skribis dirante, "Ni havis kurson, sed pro malsano kaj aliaj malhelpaĵoj ĝi ĉesiĝis." Sendube, la ĝis nun agemaj samideanoj post nelonge starigos aliajn kursojn kaj grupojn.

HOBART, Tas. — La jara kunveno havis lokon la 14an de julio. La rutinaj aferoj ricevis atenton kaj oni elektis la sekvantajn oficistojn, Prezidentanton, F-ino C. M. Hannaford, Sekretariinon, F-ino A. Beckett.

HAWTHORN, V. — La anoj kaj gastoj de la "Katolika Internacia

HERE AND THERE.

M. Leon Poncet obtained his medical degree recently for a thesis on "Vaccination for Typhoid and Cholera." Dr. Poncet obtained all his information through the medium of Esperanto. He wrote to the U. E. A., delegates of several countries, (including Mr. Ballard, chief delegate in Australia) and they obtained the latest information from official sources and forwarded it. The examiners enthusiastically expressed their appreciation of the value of Esperanto and determined to recommend its further use in medical literature.

An old time Esperantist, Mr. C. W. T. Reeve, who became an advocate for Ido has made an application to be again admitted to membership of the British Esperanto Association. In explanation Mr. Reeves says that contrary to his expectation the improvements represented in Ido have not helped towards the adoption of an international language. That and other systems do not afford the traveller and correspondent the opportunities to demonstrate to so full an extent the possibilities of an artificial language as does Esperanto which is now so widely known. He says that Esperanto has proved itself to be nearly the very artificial language the public want, supposing that they want an artificial language at all. The capacity for expansion and improvement of Esperanto should satisfy individuals who are enthusiastic for improvements. It amounts to this—we must go abroad and use the language, and use it again and again by writing in it on subjects of every day concern.

The "Oficiala Jarlibro de la Esperanto Movado, 1925," (U.E.A. Yearbook), has now reached members. It contains much valuable information.

STENOGRAFIO POR ESPERANTISTOJ.

De stenografiistino el Nederlando ni ricevis la jenan sciigon: La delegito de UEA en Dordrecht, -ro B. P. Roubos baldaŭ sendos en la mondon novan stenografisistemon por Esperantistoj. La sistemo estas neŭtrala. Ĝiaj signoj estas elektitaj laŭ la idiomo Esperanta. Petantoj ricevas senpage la unuan lecionon kun bezonaj informoj.

ESPERANTO DESIRED IN SCHOOLS.

Early last month a deputation waited on the Minister for Education of South Australia, with a request that Esperanto be taught in the public schools of the State. The Rev. B. Wibberly and Rev. A. C. Stevens, on behalf of the C.O.P.E.C. Association, urged the claims of Esperanto and the Hon. P. McM. Glynn, a former Minister in the Federal Government, Messrs. Waterman and Urhlaub, well known Esperantists, and Mr. R. B. Caldwell, president of the Wireless Association, each advanced arguments in favour of the request being granted. The Minister, in reply, said that the deputation had given him much information. He would consult the Director of Education in the matter, he himself could not say whether the introduction would be advisable. He suggested a deputation to a Federal Minister, and implied that he was not in sympathy with the request.

"C.O.P.E.C." FAVOURS USE OF ESPERANTO.

The following resolution was submitted to the recent conference of this movement, (Conference on Christian Politics, Economics and Citizenship), by the International Relationships Study Circle was carried unanimously:

(a) That the C.o.p.e.c. movement in South Australia will support a request representing the whole of Australia, urging the Federal Government to petition the League of Nations to approve of an international Auxiliary Language and to name a date when it will be adopted in all debates.

(b) That the Executive be authorised to take action to give effect to this resolution.

It is suggested that instead of approaching the Federal Government a petition to the Federal Parliament should be circulated for signature throughout Australia. The General Secretary, Mr. J. Charles Genders, Town Hall Buildings, Pirie Street, Adelaide, would be glad to get in touch with all who are interested in the adoption of an international auxiliary language. Secretaries of groups in Australia and New Zealand would help by sending information and suggestions to Mr. Genders.

bro pri la telefona reto de Paris eĉ ne enhavis cent abonantojn, kaj kiam oni atendis, instaligi aparaton ĉe si, ĝis kiam la aliaj estus komencintaj.

Nu bone! La samaj hezitoj markis la komencojn de Esperanto; sed de post kiam ĝi eniris la mediojn, kiuj havas praktikan intereson nepridis-kuteblan por ĝin utiligi, ĝiaj progresoj fariĝis rapidaj.

Jam la komerco eksporta kaj importa ne havas la rajton ignori ĝin; ĝi baldaŭ fariĝos same necesa por ĝi kiel la telefono.

Jen kion komprenis nia iama prezidanto s-ro Pascalis, kiam li esplorigis antaŭ kvar jaroj la demandon pri helpa lingvo

Mi jen vidas kompetentajn reprezentantojn de komerco kaj industrio, alvenintajn el ĉiuj punktoj de la mondo. Mi salutas en ili la delegitojn de 155 komercaj ĉambroj kaj sindikataj ĉambroj aŭ industriajn firmojn apartenantajn al 32 diversaj landoj.

Tiu diskutoj, kiuj okazos en unu sola lingvo inter la reprezentantoj de 32 nacioj, estos denova rimarkinda demonstracio pri tio, ke estas finigonta la epoko de internaciaj kongresoj, kie la diskutoj bezonigantaj multenombrajn interpretistojn estas tiom penigaj.

S-ro Leonard, parolante en Esperanto, informis ke la ministro de komerco ĵus rekonis Esperanton kiel klaran lingvon por internaj telegrafaj rilatoj, kaj ke la registaro proponos la samon por la internacia telegrafa uzado dum la proksima Konferenco de Internacia Poŝta Unio.

LA AKCEPTO ĈE "LES ECHOS."

Parolado de D-ro Fruictier, sekr. de "Les Echos":—Karaj samideanoj mi ne volas paroladi longe: vi certe jam aŭdis multajn paroladojn pli lertajn ol la mia kaj mi timus tedi vin, ripetante sennecese tion, kion aliaj jam diris al vi. Tamen, mi deziras insisti pri unu punkto, kiu rilatas al la propagando kaj estas laŭ mia opinio aparte grava. Tio estas, ke, se ni volas ke nia movado sukcesu, ni devas senlace pruvadi al la mondo, ke Esperanto estas ne nur uzebla aŭ uzata, sed uzinda. Kaj per tiu vorto "uzinda" mi celas, ke ni devas elpruvi al la indiferentuloj, ke ilia tuja, materiala intereso estas lerni

INDUSTRIALISTS CONFER IN PARIS.

This Conference was a remarkable demonstration in favour of Esperanto. It is a matter for regret that, through lack of space, the merest summary of the proceedings can be given. It was decided to endeavour to introduce the instruction of Esperanto, first as an optional subject, then as obligatory, in scientific and technical schools; to petition the League of Nations to actively advocate it; to recommend all societies to have classes in their schools, to print articles in or about Esperanto in their publications; that they adopt Esperanto as a language to be used at congresses. International organisations, official and otherwise, are requested to use Esperanto in their offices and for correspondence, and after successful use to ask their governments to also use Esperanto. Publishers, especially those issuing scientific and technical periodicals, are requested to issue Esperanto editions of valuable articles, to use Esperanto in their commercial affairs and to facilitate the publication of the documents of the Esperanto Science Association. Scientists technicians and industrial firms and associations are asked to require their staffs to learn Esperanto to themselves use it in their foreign correspondence and to state on their letterheads and envelopes that they use Esperanto. Well thought out means to attain these ends were in each case suggested and fully explained.

ELTIRAJO EL PAROLADOJ.

S-ro Kempf, prezidanto de Komerca Ĉambro de Paris, okaze de la malferma kunveno de la Komerca Kongreso diris:—

La intereso, kiun Esperanto prezentas por la internacia komerco, estas konsiderinda, ĉar tiu ĉi lingvo permesas, je prezo de minimuma peno, korespondi ne nur kun aĉetantoj aŭ vendantoj de unu sola lando, sed kun ĉiuj merkatoj de l'mondo.

Tiu ĉi lingvo, estas vera kodo de korespondado kaj de lingvaĵo internacia. Jen nova rimedo, kiu povas doni grandajn servojn sub la kondiĉo, ke ĉiu faru la malgrandan penon necesan por ĝin lerni. Sed mi rememoras pri la tempo, kiam la jarli-

kaj uzi Esperanton. Mi estas jam malnova esperantisto—mi tute ne fieras pro tio ĉi—sed ĉar mi lernis la lingvon jam antaŭ dudek kvin jaroj, ĉar mi partoprenis en la klopodoj de niaj plej famaj pioniroj, ĉar mi vidis la supreniradon de nia lingvo post nia unua kongreso en Bulonjo kaj—bedaŭrinde—la malsupreniron post la disiĝoj, kiuj aperis inter ni, mi hodiaŭ konkludas, ke la sola rimedo altiri al ni la indiferentulojn kaj reteni ilin en niaj vicoj estas, disvastigi nian lingvon antaŭ ĉio inter profesiaj fakuloj por tuj doni al ĝi praktikan utilecon. Sendube la ĝenerala propagando estas necesa; krei propagandajn grupojn, malfermi ĝeneralajn kursojn, organizi kunvenojn, festojn, korespondadon, interŝanĝadon de ilustritaj poŝtkartoj, ktp. estas bonege. Sed tio ne sufiĉas: se ni ne organizas nian aferon tiamaniere, ke Esperanto efektive servu tuj al tiuj, kiuj lernas ĝin, fatale venos tago, kiam la entuziasmaj malvarmiĝos, la personaj disiĝoj aperos, la gramatikaj aŭ vortaj disputoj naskiĝos, kaj la plej fervoraj partianoj de nia afero senkuraĝiĝos kaj forlasos nin.

Tial, karaj, samideanoj, mi kredas, ke la estonto de nia afero dependas de nia sukceso inter la fakuloj. Tie ĉi, ni estas inter komercistoj: ni do estas ĉiuj praktikaj homoj, kiuj kompreneble havas ankaŭ sian idealon, sed antaŭ ĉio devas difine perlabori sian vivon. Se oni diros al ni kaj al niaj kolegoj tra la tuta mondo: "Lernu Esperanton por la bono de l' Homaro kaj de la venontaj generacioj!" tre certe kelkaj sindonemuloj aŭskultos tiun parolon kaj aliĝos la movadon, sed ili ne estos multaj kaj ilia fervoro ne povos daŭradati ĉar, kiel vi scias, komercisto ne havas multe da tempo dediĉebla al alia afero ol lia komerco, kaj vole nevole tiun ĉi aŭ alian tagon liaj profesiaj zorgoj devigos lin forlasi la propagandon. Sed oni pruvu al ni, ke per Esperanto ni povas tuj trovi klientojn, ŝpari je la preso de katalogoj, malmultigi niajn tradukajn elspezojn, pli facile trovi eksterlande la komercaĵojn, kiujn ni bezonas, unuvorte—ŝpari tempon kaj gajni monon. Ĉu vi ne kredas, ke ĉiuj komercistoj, vidinte tion ĉi, ne rapidos lerni la lingvon aŭ almenau ne ordonos al siaj helpantoj lerni ĝin, por elteni la konkurencon de siaj pli progresemaj esperantistaj kolegoj?

Tial, karaj samideanoj, mi diros al vi en la fino: ni, komercistoj, ni, praktikuloj, ni devas doni al ceteraj fakuloj, al scienculoj, al laboristoj, al policistoj ktp., kiuj jam fake organizis sin por la disvastigo de Esperanto, la ekzemplon: ekzemplon de praktika, efika organizado, ekzemplon de tuja kaj ĉiama uzado de la lingvo por niaj profesiaj celoj, ekzemplon de senlaca persona propagandado inter niaj samfakuloj tra la tuta mondo. Se el la nuna internacia kongreso vi returnas hejmen kun tia decido en via volo, mi ĝoje povos diri, ke Esperanto faris novan grandan paŝon antaŭen sur la vojo al triumfo!

OUR SUPPORTERS.

S-ro A. R. Cohen: "My interest remains wish you every success."

Miss A. Ryan, State School, Silkstone, Queensland: "I hope this link with scattered members may continue."

S-ro N. Gaye: ". . . . my subscription enclosed, with best wishes."

GAZETOJ RICEVITAJ.

Administracioj bonvole sendu siajn ĵurnalojn laŭ ĉi tiu adreso — "La Suda Kruco," Box 731 F, P.O., Elizabeth-st., Melbourne, Australia."

Amikeco, 5; Arbeiter Esperantisten, 5; Austria Esperantisto, 6; Belga Esperantisto, 121-122; British Esperantist, 243; Brazila Esperantisto, 1/3; Bulgara Esperantisto, 8, 9; Informservo de la Internacia Labor-Officejo, 91c, 91d, 93b, 93c; Bulteno Antverpena, 5, 6; Esperantista Junularo, 26; Heraldo de Esperanto, 37 ĝis 47; Hungara Esperantisto, 74; International Language, 5, 6; Le Monde Esperantiste, 138; Oomoto, 5; La Ora Epoko, 12; La Progreso, 6-7; La Revuo Orienta, 5; La Suno Hispana, 97; La Unigita Tuthomaro, 5, 6; Literaturo, 26; Pola Esperantisto, 4; Svenska Esperanto Tedningen, 5.

Nokte venis el gastejo ebrulo kaj demandis fremdulon irantan sur la strato, ĉu tio estas la suno aŭ la luno, kiu lumas sur la ĉielo. La fremdulo diris: "Pardonu, sinjoro, mi ĉi tie mem estas fremda."

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :

Box 731F, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :

Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 64 (Sixth Year)

Melburno (Melbourne), Australio.

10 oktobro 1925

THE XVII CONGRESS.

The opening of the Congress took place on August 3rd, and was an impressive ceremony. The great auditorium of the Viktoriahalle was filled with the congress delegates and large numbers of people living in Geneva who followed the business of the evening with great interest.

The ceremony was opened by an organ prelude which broke into L'Espero, the anthem of the Esperantists. The congress delegates took part in this with great enthusiasm. Then the Congress was opened by the President of the Swiss Esperanto Society, s-ro Stettler (Bern), with a speech of welcome to the delegates. He alluded to the fact that this was the second international congress in Geneva and the third in Switzerland, and then recalled the main events of both the previous congresses. The Bern Congress of 1913 was the last international congress before the war and was also the last which the originator of Esperanto, Dr. Zamenhof, attended. The small number of delegates at this year's conference compared to its predecessors was due, the speaker said, to the unfavourable economic conditions in almost all countries. One might say that this conference had been opened under very favourable auspices. As the official representative of the Swiss

Government and of the Canton of Geneva, M. Oltraniare, the Chief of the Department of Public Instruction of the Canton of Geneva, welcomed the delegates and communicated to them an important decision of the Government of Geneva. It is prepared to propose to the Swiss Federal Government that it should call an international conference to discuss the question of the introduction of Esperanto into schools as soon as this is desired by recognized circles. It would be the bridge from north to south and from east to west and the town would become one of importance for Esperanto. The speaker concluded his speech, which was in French by a few words of welcome in Esperanto. Then followed the traditional congress speech which, since the retirement of Dr. Zamenhof from the public Esperanto movement in 1912, has been given by Dr. Edmond Privat, the present president of the universal Esperanto Asocio. Dr. Privat is a brilliant speaker who has mastered the language in a way which always excites admiration, even among those who have previously attended these congresses. He spoke first of their late master, Zamenhof, who in 1906, almost at the same time and in the same place, had stood and professed his "linguistic faith." The speaker

also referred to the wife of the master, who had died last year and who had been an untiring helper of the originator of Esperanto. Out of respect for the wife of Dr. Zamenhof, who had attended all conferences since the death of her husband, the whole assembly rose. Continuing, Dr. Privat spoke of the importance of Esperanto as a means of securing international understanding. He drew comparisons between the League of Nations and the Esperanto movement, both of which had a common aim, the creation of a lasting peace between the nations and the progress of human civilisation. After this speech, which was received with loud applause, came the speeches of the official delegates. The first was the Vice-president of the International Red Cross, M. Desgouttes, who spoke in Esperanto. He described what an indispensable aid to the Red Cross Esperanto was. Then followed the German representative, M. Guerich, of the Ministry for the Interior in Germany. He said that the idea of Esperanto was at this moment finding favour with the German government. The German government was supporting the movement as far as possible. In many German schools optional instruction in Esperanto was already being given. This speaker also concluded his speech with a few words in Esperanto. Colonel Inglada of Madrid spoke as the representative of the Spanish government. S-ro Isbricker (The Hague) addressed the Congress on behalf of the Dutch government. The Polish government was represented by the attache to the embassy, Count Morsztyn. S-ro Fischer, a prominent merchant of Bucharest, spoke on behalf of the Rumanian government. The official speeches were concluded by a few words of welcome from M. Furukati of Japan in the name of the League of Nations, and from M. Tarelli of Italy from the International Labour Bureau. Then came the speeches in Esperanto of representatives of certain organisations. S-ro Morris (New York) spoke on behalf of the International League for a Universal Language, Colonel Delachambre (Paris), Director of the French Weather Bureau, spoke on behalf of it and of the Meteorological Institute. Dr. Freitåg (Berlín) brought greetings from the German Society of Technical and

Scientific Institutions. In conclusion, the representatives of Esperanto organisations of 31 different nations brought greetings from their societies, and included s-ro Feldmeyr, from Australia. These short speeches were particularly interesting for the non-Esperantists present, who were thus able to hear that in the pronunciation of Esperanto by representatives of different nations, scarcely any essential differences existed. As representative of the German Esperanto League, Dr. Voigt, a bank director of Stuttgart, also spoke. After a few concluding words by the president of the Congress, Dr. Privat, the audience dispersed fully satisfied with the events of the evening.

JOTTINGS FROM THE XVII CONGRESS.

The report of the opening of the Congress was kindly sent to the Editor by his friend, Mr. G. E. Green, M.A., of Melbourne, who is at present travelling in Germany, and who translated it from the "Berliner Tageblatt," a journal with very strong Esperanto tendencies.

The Delegates visited the Labour Office of the League of Nations. They were received by s-ro Tarelli, on behalf of the Office, who explained, in Esperanto, the history and aims of the organisation.

The excursion on the Lake and the Costume Ball were fully enjoyed. One critic says ". . . the orchestra did not please music lovers." The music at all functions seems not to have been above reproach.

At the presentation of "Ginevra," the chief roles were played by German samideanoj, whose pronunciation was distinctly incorrect, for example "zoldatoj," instead of "soldatoj," "ĉ" instead of "ĝ," "p" instead of "b," and so on.

S-ro Grenkamp, probably one of the world's best Esperanto speakers, writes, in a report,—“I noticed that some of our most eminent colleagues now pay less attention to pronunciation than formerly. During the speeches we heard too often such errors as, ne'nion, ne'niu, spec'jale, ra'djo, e'fektive, etc. Would not the institution of a new section in the Akademio, dealing with pronunciation, be advisable?”

Prof. Th. Cart, president of the Akademio, hinted that on account of his age, he may soon retire from that position. It is to be hoped that his retirement will be long delayed. He is a staunch and much needed guardian of the fundamental purity of Esperanto.

A very small number of works were this year submitted to the Akademio and therefore, no prize was awarded. The Committee stressed the fact that "the style of our written language since the war shows lack of care." It recommends "... all to acquire the works of Dr. Zamenhof and to learn from him how to write clearly and agreeably. No amount of reading will equal the knowledge of his originals and translations and no one has a right to assume that he knows Esperanto thoroughly if he has not endeavoured to acquire from that reading that spirit of our language that Dr. Zamenhof so forcefully described at the conclusion of his famous letter to Borovko."

It is agreed that the best and most impressive orator of the XVIIa is Dr. Olšvanger, of Bern.

Rudolf Mosse, Berlin, publishers of the great daily, "Berliner Tageblatt," have decided to issue a cheap series in Esperanto, conditionally on ten thousand prepaid orders reaching them before the end of this year. Translations will be made from 20 to 25 languages. Each book will be of about 50 pages, and the cost of the complete series, including postage, is to be 20 Swiss francs.

S-ro Blaise reported regarding the U.E.A. He said that in Japan alone it had not secured a strong membership. "From another source" says a delegate, "we know what caused that condition. We learned it from many letters of our Japanese friends and from their Revuo. It is the result of the battle against "io." Our Japanese friends are as staunch to the Fundamento as the British."

On September 5 3LO transmitted a talk on Esperanto, with special reference to the using of Esperanto at European Congresses. The transmission was excellent. We congratulate 3LO on the result of their work. The speaker was Mr. R. R. Rawson, who announced that talks would be given on the first Saturday in each month at 7.15 p.m.

AUSTRALIAN ESPERANTO ASSOCIATION.

A meeting of the Victorian Section was held at the Melbourne Esperanto Society's room on Sept. 4. Those present were, Mr. Parker, Miss Holdensen (Iru Antaŭen Grupo); Mr. Drummond, Mr. Rawson, Melbourne Esperanto Club; Mr. Ballard, Miss Byatt, (Melbourne Esperanto Society); Mr. Byatt, (Persista Grupo). After reading the minutes of previous meeting, the secretary reported that the subscription to Konstanta Rezentantaro had been paid to 30th June next; that the resolutions of the Melbourne Congress had been forwarded to the Postmaster General, to the Education Department and to the Chamber of Commerce. It was decided to recommend to other sections that the next Congress be held not later than Easter 1927. The feeling of the meeting was that Hobart should be the locale and Christmas time the season. It was finally decided that the secretary should write to Hobart, Adelaide and Sydney sections to ascertain their views, and explaining to the two former that, in the event of the Congress being held in their respective city, the organising work would be done by the A.E.A.

Mr. Byatt drew attention to the financial state of the A.E.A. and gave notice that at the next meeting of the Victorian section he would move, "That the matter of creating a capital fund be now considered." The meeting then adjourned to December 4.

RECEIPTS (SUBSCRIPTIONS).

Up till 1st October we have received the following sums, (the figures in brackets indicate the month and year to which payment is made): —R. J. Dodd, 10/- (5/26/); V. Newnham, 4/6, (4/26); E. Hanks, 9/-, (9/26); L. Laiho, 5/-, (5/26); H. Pudney, 30/-, (8/26); C. C. Dornbusch, 5/-, (6/26); L. Irwin, 4/6, (7/26); M. Purnell, 4/6, (6/26); "Amikino," (donaco), 5/6; H. N. Love, 4/6, (7/26); W. McPherson, 9/-, (9/26); R. Mitchell, 4/6, (9/26); F. Thomas, 4/6 (9/26); M. Martinek, 4/6, (6/26); Coles Book Arcade, 30 (9/25).

LA SUDA KRUCO. MELBURNO.

Monata gazeto pri la Esperanta
Movado.

Ni fosu nian sulkon.

Adresu ĉiujn leterojn, manuskriptojn,
ktp. al "Box 731 F, P.O. Elizabeth
St., Melbourne."

Abonojn oni povas sendi per poŝta
noto en Aŭstralio, per poŝta mandato
el Nov-Zelando kaj el ĉiuj aliaj land-
oj nur per internacia poŝta mandato
aŭ per perfektaj, neuzitaj poŝtmarkoj
de la lando, sendante la plej mal-
multajn pecojn (poŝtmarkojn) ĝis la
necesa sumo. Ni ne donas specimen-
ojn ekzemplerojn, kvankam ni vole
sendos ilin kontraŭ perfekta, neuzita
poŝtmarko, je valoro de kvin pencoj
—duono de unu svisa franko.

THE A.E.A.

The Australian Esperanto Association is in need of funds; as at present constituted the organisation is practically powerless to carry on propaganda work of any kind, in its own territory owing to lack of money. Rightly or wrongly the last congress voted for the remission of £57 to the Universal Esperanto Association in Geneva. While the motive of the congress was good, one may be pardoned for questioning the wisdom of starving our own national organisation. Although the organisers of the 1925 congress, by good management, were able to show a substantial profit, there is always a possibility of a deficit in these affairs. The next congress is due in 1927 and the A.E.A. upon which devolves the duty of organisation, is in the position of having no funds for that purpose. In the event of a deficit the organising sub-committee will be personally liable. Obviously the A.E.A. should have been allowed to retain a certain amount as a capital fund. Prudence and ordinary business practice demand the creation of a stand-by nest egg. How this is to be done is a problem for consideration by the A.E.A. in the near future. Further, the establishment of a capital fund will provide the means for intensive propaganda work for Esperanto in Australasia, which is most essential and desirable, not only in the southern hemisphere but also in all English speaking coun-

tries. Nationally we are a conservative people, looking upon everything which appears to have a semblance of foreign influence behind it, with suspicion and distrust. When, however, something—Esperanto for instance—is launched, vouched for, and backed up by our own people, we accept it on its merits. Let us face the facts. Propaganda work on an appreciable scale, commensurate with the importance of the work is practically nil. A vast field lies open for the sowing and cultivation of the seeds of Esperanto. Shall we not be doing good work by spreading the knowledge of the international auxiliary language among people of all sections and beliefs in Australasia? Our schools, universities, libraries, churches, politics, commerce, and science are seed beds waiting for cultivation. Let us be practical. The present age is no time for dreaming; this country is no place for visionaries. Let us make Australia one of the leading countries in the world of Esperanto. In doing this we shall be doing exactly what the master linguist—Zamenhoff—did during his whole life. What greater tribute can we pay to his work and his memory?

EXAMINATION.

On Tuesday, October 27th, the Melbourne Esperanto Society will hold an examination for the B.E.A. diploma and preliminary certificates. Intending candidates are asked to notify the secretary, Miss V. Cox, not later than Friday, 23rd. The examination will take place at the club room of the I.K.A. Esperanto Club, Burwood Road, Glenferrie, near corner of Glenferrie Road, at 7.30 p.m. sharp.

LI SCIIS.

Antaŭ nelonge bone konata lerneja inspektoro en Viktorio ekzamenis knabinojn kaj demandis al ili kion signifas la vorto Esperanto? Nenia respondo. Stultulinoj! ĉu vi ne scias ke tiu vorto signifas elspiri? Ĉu vi ne komprenas ke la esperantistoj elspiras la internacian lingvon? Antaŭe ni opiniis ke espero signifas hope. Kaj Esperanto—one who hopes. Sendube oni ĉiam lernas.

LETERO AL AMIKO EN EŬROPO.

Estimata samideano,

Via korespondanto, s-ro P. H. post kelsemajna veturado tra Afriko, laŭ sia programo nun vojaĝas en Suda Ameriko. Antaŭ lia foriro mi promesis lin, ke mi de tempo al tempo, skribos al vi.

Vi ĉiam estas interesata koncerne niaj indiĝenoj, tial mi skribos ion pri ili. S-ro Lance Le Soeuf multe vojaĝis en la dezertoj de Aŭstralio kaj funde konis la nigrulojn kaj iliajn morojn. Li diras, ke la scienculo metas la nigran Aŭstralion sur la plej malsupran ŝtupon de la homaro. Li estas vagulo, kiu havas nenian ideon pri la akiro de siaj vivrimedoj, krom tio, kion li povas trovi dum siaj iradoj. Ekzemple, en la norda parto de Aŭstralio, dum la altaj tajdoj grandnombraj fiŝoj estas portataj en la maraj akvoj, kiuj saltas super la marbordaj rokoj. En la varmega somero la akvoj sekiĝas kaj la fiŝoj estas lasitaj en bone salita stato. La indiĝenoj scias, ke en certaj sezonoj ili trovos tiujn salitajn fiŝojn, sed ili ne metas ilin en konservejon. Ili nure festenas dum periodo, kaj forvagas, postlasante sufiĉe da nutrado por armeo. Estas mirinde, kiamaniere la nigruloj trovas sian nutraĵon. En sudorienta Aŭstralio la "King Mallee," speco de eŭkalipto, kiu en aliaj lokoj estas nura arbeto, atingas la altecon de 40 ĝis 50 futoj. La radikoj etendiĝas malprofunde en la teron. El tiuj radikoj la indiĝeno faras sian manĝaĵon muelinte ĝin en specon de faruno. Alia speco de faruno li faras el la semoj de la "mulga" arbeto. Ĉi tiuj semoj tre similas mallarĝajn vitrajn perlojn. La indiĝenoj estas tre observemaj. Ili studas ĉiun blankulon, kiun ili vidas por la unua fojo, por ke ili poste povu mimiki lin por la edifo de la gento. . Ili komunikas inter si, trans

longaj distancoj, per kio estas efektive la semafora signala sistemo de la blankuloj.

S-ro Le Soeuf parolis nur pri la indiĝenoj, kiuj libere vagas en tiuj partoj de Aŭstralio, kie ĝis nun la blankuloj tre malofte iras, kaj nenion diris rilate al tiuj nigruloj, kiujn la misiistoj instruis pri religio, kaj la labormetodo de la blankulo. Mi ĵus legis raporton pri la misia bieno, ĉe Yarrabar, proksime al Cairns, urbo sur la nord-orienta marbordo de Kvinslando. Tie, sub la gvidado, de la misiistoj, la indiĝenoj mem konstruis sian preĝejon, kaj funkciigas grandan segejon, kiun ili mem instalas. Ili povas ripari iujn difektojn de la maŝinaro, bone manovras la motorboaton kaj, mallonge, faras ĉion, kio devas esti farata, tiel bone kaj efike kiel farus komunumo de angloj. Estas aliaj bienoj, ĉe rivero Mitchell, Kvinslando; rivero Lockhart, Kvinslando; Morgumber, kaj rivero Forrest, Okcidenta Aŭstralio; ĉie la sperto estas la sama—se taŭge instruata la indiĝeno estas bona lernanto. Estas tre evidente, ke lia cerbopovo estas sufiĉe granda ebligi lin lerni ĉiujn "artojn de la paco." En "La Suda Krucó" vi jam antaŭe legis pri David Unaipon, kiu lekciiis en multaj urboj de Aŭstralio. Alia geniulo, inter la indiĝenoj, estas James Noble, kristano el la regiono de Rivero Forrest. Noble antaŭ nelonge estis solenigita kiel pastro de la Angla Eklezio, kaj li estas la unua aŭstralia indiĝeno atingi tiun rangon. Li estas belforma, atleta homo, pli ol ses futojn alta kaj tre maltima en ĉiu danĝero. Li havas bonan influon sur la senhejmajn vagulojn, kiuj de tempo al tempo forlasas la sovaĝejojn kaj fiagas kontraŭ la pionirajn koloniistojn. Mildaj kaj noblaj estas liaj vizaĝtraĵoj, spegulante la noblecon de lia animo. Mi forte bedaŭras, ke mi ne povas sendi al vi lian portreton. Salutas vin amike, Carlo Madrigalo.

HAROLD PUDNEY**Specialisto pri Fontanplumoj.**

Se vi havas kriplan fontanplumon, kiu malhelpas vian skribadon portu ĝin al li, kaj li malkare rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontanplumon POR VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Li speciale prizorgas mendojn per poŝto. Memoru la adreson

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE

KRONIKO.

BRISBANO, Kvinslando. — Amiko skribis: Bedaŭrinde novaĵoj malofte okazas, ĉar nia afero neniel sukcesas nuntempe, spite la klopodo de kelkaj anoj. Dum la milito kaj post la milito la afero grave malfortiĝis. Tamen oni esperas, ke en la estonteco ĝi denove fortiĝos, kiel en la tagoj antaŭ la milito. En tiu ĉi jaro la sorto tre forte frapis nin. La morto forportis tri el niaj pioniroj, en aprilo f-inon Fraser, nian prezidantaron, en majo s-ron Schoch; en junio, s-ron A. E. Mason-Beatty, prezidanton,—tri fervoraj kaj spertaj Esperantistoj de multe da jaroj.

S-ro Schoch dum dek ses jaroj estis la Svisa konsuelo en Brisbano. Li loĝis en Brisbano kvardek jarojn, el tiuj li estis instruisto dum dudek kvin jaroj ĉe la Brisbana Teknika Kolegio. Li ĉiam estis fervora Esperantisto kaj post sia ekŝiĝo el la Kolegio li denove laboris por Esperanto laŭ sia eblo.

S-ro Mason-Beatty estis tre talentoplena homo. Laŭ profesio li estis kalkulisto kaj sekretario, kaj estis ano de la tri gravaj Aŭstraliaj Kalkulistaj Asocioj. Li tre amis la muzikon kaj estis vic-prezidanto de la Muzika Societo. Li estis sperta ludanto de la violonĉelo. S-ro Mason-Beatty prezidis la Duan Aŭstralazian Kongreson de Esperantistoj en Melburno.

“En Brisbano, Esperanto iom pli vigliĝas de la tempo kiam alvenis s-ro D. B. Thomson, el Melburno,” diras korespondanto. “Ĉiusabate kaj dimanĉe oni havas eksterdoman kunvenon kaj estas gvidata klaso. Oni intencas lui konstantan ejon por klubo. ESPERANTO—FOUR

Antaŭ kelke da tagoj mi renkontis s-inon Dunne, el Melburno.”

WEST IPSWICH, Kvinslando. — Estas starigita klaso sub patronado de la Eduka Asocio de Laborantoj (Workers' Education Assn.) La sekretario estas s-ro Phillip Barr.

SIDNEJO, N.S.K. — “Dante, Shakespeare, Zamenhof” estis la titolo de interesa alparolo de S-ro A. M. Davidson en la ĉi-tiea klubo dum lasta monato. Komparoj, malegalecoj kaj pensoj de tiuj famaj viroj estis klarigitaj de la parolanto en facile komprenebla maniero. Semajnon poste kvar membroj prezentis teatraĵan ellegadon el “Hamleto” (akto V,

tombeja sceno). S-ro F. Taylor ludis la rolon de Hamleto, s-ro V. Rutland tiu de la unua tombisto, s-ro H. Torr kiel dua tombisto kaj s-ro H. Whyte-Meach estis Horacio. Stopigitaj papersaketoj surpentritaj kun groteskaj desegnoj servis kiel kranioj. Alia vesperon s-ro D. Healy parolis angle pri “La Utileco de Esperanto.” Li citis ekzemplojn kie du aŭ pli lingvoj estas ĉiam uzataj, donis multajn malpli konatajn faktojn kaj montris sian subtilan humoron per oftaj ridemaj flankrimarkoj. Dum ĉi—tiu kunveno la membroj havis la plezuron saluti bonan konatulon el Sud-Aŭstralio, s-ron W. L. Waterman, kiu troviĝis sin en Sidnejo nur dum du tagoj. Nature s-ro Waterman devis paroli pri Adelajdo kaj en mallonga parolado li skizis kiel Esperantaj aferoj staras en tiu bela “ĝarden-urbo.”

ADELAIDE, Sud-Aŭstralio. — S-ro C. A. Urlaub, kunagante kun la C.O. P.E.C. asocio, instruos tagajn kaj vesperajn kursojn.

MELBURNO, V. — Ĉe la Melburno Esperanta Asocio la plej interesa ero en la Septembra programo estis la debato. La elektita temo, “Ĉu la virinoj devus fumi?” incitis la anojn esprimi siajn verajn pensojn pri la temo, tre vigle kaj lerte, kaj preskaŭ ĉiu parolis kontraŭ la kutimo.—Je la ceteraj kunvenoj la anoj rakontis anekdotojn, kaj ĝuis instruan ludon per la helpo de la nigra tabulo. En la fina kunveno de la monato la anoj sin ekzercadis en la traduko de anglaj idiotismoj.

LIBROJ RICEVITAJ.

SVISLANDO—TURISTA KARTO, Svisa Fervojo Federala Publikiga Servo, Bern. Esperanta teksto surdorse. Petu senpagan kopion.

INVITO al al Aŭtuna Foiro, Frankfurt, 4-7 Okt. Alvenis Aŭstralion tro malfrue esti utila al iu.

LA MALAPERINTA AMIKO, aŭ la Nedaŭraj reenkorpiĝoj en Mantes. Aldona kontribuo al la pruvaro pri l'identeco de la Spiritoj. Prezo 5 fr. fk. Havebla de la aŭtoro, s-ro Jules Thiebault, Carignan, Francujo.

LA EVOLUO DE LA LEIPZIG' A FOIRO, Paul Voss, Leipzig, 32 paĝoj, kun bildoj kaj ornama kovrilo.

FARMACIO kaj HEMIO, Esperanta Grupo en Tojama Farmacia Kolegio, Tojama, Japanujo. 32 paĝoj, abonprezo 0.75 sv. fk.

ORIENTO, No. 1. Esperanta Eldona Kompanio, "Orienta," Novij-Gorod, P. O. Box 35, Harbin, Manĝurio. Prezo, kun afranko, 1.20 Yen.

Vidu paĝon 17 en "La Suda Kruco" de septembro. La enhavo de tiu-ĉi ekzemplero estas—Historio, sociala fako, etnografio, literaturo, biografioj, komerco, bibliografio. Estas dek-ok paĝoj de ilustraĵoj.

ESTAS, DO, EN KRISTANISMO IO VALORA. Vera rakonto, de sinjorino Walter Searle. Esperanta Kolportista Asocio, 64 St. Thomas' Rd. N., London, Anglujo.

S-RO. VITOŜINSKY.

"Kia plezuro uzi nur Esperanton por interparoli kun alilandanoj! Ja estis la unua okazo, ke ni, la Nagasaki Esp. Klubanoj, havis gastojn, kiuj parolas la karan lingvon. La gastoj estis Ges-roj Vitoŝinsky, la rusaj samideanoj el Harbino, kies nomon vi eble vidis sur la vojaĝa raporto de s-ro Ossaka en la Revuo Orienta lastan jaron. Ili antaŭe sendis al ni leteron en kiu estis skribite, ke ili restados kelkojn tagojn en Nagasaki por ekvojaĝi al Aŭstralio. S-ino Vitoŝinsky estas tre ĉarma. Ŝia edzo ankaŭ estis bona parolanto de Esperanto."

La supra estas raporto el Nagasaki, kiun presigis la "Revuo Orienta. Post alveno en Aŭstralio, s-ino Vitoŝinsky tre grave malsaniĝis kaj s-ro Vitoŝinsky ne povis trovi daŭran okupon. S-ro Vitoŝinsky estas komizo, sed volas trovi laboron sur bieno. Iaokaze, li ne estas elektema, li faros ian honeston laboron por gajni vivrimedojn. Se kvinslanda aŭ alia samideano povas helpi, li bonvole skribu al nia administrejo.

AŬSTRALIOJ RADIANOJ ALPRENAS ESPERANTON.

Dum Aŭgusto okazis en Perth, Okcidenta Aŭstralio, jarkunveno de la "Wireless Institute of Australia" reprezentante la tutan aŭstralian radianaron. Delegitoj el ĉiuj ŝtatoj partoprenis kaj multaj gravaj decidoj fariĝis. Unu el tiuj estis al alprenon de Esperanto "kiel oficiala internacia lingvo." Longa diskuto ne okazis, la

delegitoj evidente sciante sufiĉe pri la disvastigado inter iliaj kunlaborantoj alilanden por certigi la saĝecon de tiu propono kaj sen unu kontraŭdiro ĝi estis akceptita.

Aŭstraliaj Esperantistoj nun atendas la efektivan uzon de la lingvo kun aliaj kontinentoj. Jen okazo por diversaj filioj de la Internacia Radio-Asocio komuniki kun ni perradie en nia ŝatata lingvo. [F.T.S.]

ALVOKO.

De Elmigronto Aŭstralion.

Karaj orientaj gesamideanoj!

Vi ĉiuj scias mian nomon, kiel tiun de fervora propagandisto kaj honesta homo, kiu, loĝante kaj laborante en Tokio dum 2½ jaroj kaj nun en Ĥinujo, neniun trompis, neniun hontindaĵon faris. Nun venis tempo, kiam la sorto severe ordonas al mi decidi: ĉu mi devas reveni Siberion por tiea mizera malsata vivaĉo kaj esti tie ĉiam suspektata kaj persekutata, aŭ ĉu enmigri Aŭstralion kaj tie, fariĝinte laboristo, akiri monon por "Esperanto-farmo," kaj poste, altirinte aliajn samideanojn, aranĝi etan Esp. kolonion. Mi jam ricevis permeson de Aŭstralia Registaro eniri la landon, sed por la vojaĝo mi bezonas 250 jenojn por mi, 250 j. por mia edzino kaj 125 j. por mia filo, sume 625 jenojn. Mi jam havas 250 j. por mia bileto, kiun monsumon mi akiris, malsatante; 250 jenojn prunte donas unu rusa amiko, instruisto, kiu ankaŭ kunveturas tien kaj kiu helpas ankaŭ al du familioj Mankas ankoraŭ 125 jenoj por la bileto de la filo. Miaj edzino kaj filo multe toleris en Siberio dum mi vivis en Tokio. Nun ili devas retoleri en okazo, se mi devos reveni en Siberion. La sola espero estas, se vi ĉiuj, mem malriĉaj, helpos al mi, pruntedoninte po iom ajn: vi estas multenombraj, kaj se 120 personoj sendos po 1 jeno, mi havos la mankantan sumon, kaj mi solene promesas redoni al ĉiu sendinto duoble (100%). Samtempe tio montras la fortecon de nia interna solidareco kaj sento de reciproka unuiĝo. Mia adreso estas ĝis majoj "Peking, Pekina Esperanto-Kolegio, al I. Seriŝev" poste "Harbin, Novij-Gorod, P. O. Box 35, al I. Seriŝev."

Samideane kaj frate

I. Seriŝev, instruisto de Esp. en Pekino.

[En Revuo Orienta.]

GAZETOJ RICEVITAJ.

Amikeco, 6, 7-8; Brazila Esperantisto, 4-6; Bulgara Esperantisto, 11-12; Bulteno Antverpena 7; Daylight, 8; Esperantista Junularo, 27-27; Fluganta Skribilo, 37 (kun propagandilo "Fariĝu Stenografisto"); Heroldo de Esperanto, 56 ĝis 65; Literaturo, 27; La Unuigita Tuthomaro, 8; Le Monde Esperantiste, 139; La Interligilo de l'P.T.T., 34; Litova Stelo, 4, 5, 6, 7; Libera Laboristo, (Artur Bolle, Tresckowstr. 58, Berlin N. 58) jaro 1-a, no. 1; La Orienta Lumo, Oficiala organo de la Korea Esperanto-Instituto, 25 Heido, Seoul; jaro 1-a, no. 1; Oomoto, 7; Pola Esperantisto, 6-7; Revista del-Ateneo, 12; The British Esperantist, 245.

OUR SUPPORTERS.

S-ro H. N. Love, Hendra, Brisbane, skribas,—Mi sendas mian abonon al "La Suda Kruco." Mi estas surprizita de la raporto de la lasta kongreso, en kiu, iuj provis ĉesigi la publikigadon de "La Suda Kruco," kaj nun mi certe estas dankema, ke ili ne sukcesis. La komenco estas ĉiam la plej malfacila en ia movado. En la estonto sendube la gazeto estos inda je la unuaj penoj. La afero en Aŭstralio certe meritas ilon por publikigi nian aferon. Tiun ĉi "La Suda Kruco" efike faras. Mi multe ŝatas la artikolojn, kiuj regule aperas, en kiuj oni priskribas naciajn aferojn en Aŭstralio. En tiuj, multaj vortoj estas uzataj, kiujn oni ne povas trovi en ordinara vortaro, kaj kiuj estas uzataj nur en Aŭstralio, eĉ kelkaj el ili havas nesimilajn signifojn kontraŭ la vortoj uzataj de aliaj angleparolantaj popoloj.

"The Suda Kruco."

S-ro E. S. Hanks, Coburg,—Mi sendas mian abonon ĝis septembro 1926. Kun ĉiuj bondeziroj.

S-ro Walter McPherson, Gisborne, writes "Enclosed is my subscription for the ensuing year. Wishing success and increasing circulation to

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro C. W. Ballard; sekretario f-ino V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Hardware Club Chambers, 350 Little Colline-str., vendrede vespere, je la oka horo.

Hobarta Esperanta Grupo. Kunvenejo: Eaton-Bray-lernejo, Davey-str. ĉiun duan mardon, 7.30 vespere. Prezidantino F-ino C. M. Hannaford. Sekretario kaj poŝta adreso F-ino A. Beckett, 177 Davey-str., Hobart.

"**Iru Antauen**"-Grupo. Prezidantino: S-ino E. S. Bigelow. Sekretario, S-ro J. Parker. Poŝta adreso, Warrigal Rd., Oakleigh. Kunvenejo: 36 Kangaroo Rd., Oakleigh, marde vespere, je la oka horo.

"**Nigra Cigno**"-Grupo. Prezidanto S-ro E. J. Goody, Sekretariino F-ino F. Cherrett. Poŝta adreso, 46 Leonard str., Victoria Park, W.A. Lernantoj kunvenas ĉe Perth Academy, 8 horo, merkrede; progresintoj, 277 Hay-str: 8 horo lunde.

Persista Grupo, Armadale, Melbourne. Prezidanto: S-ro H. Byatt, Sekretariino: F-ino I. Thomas, Kunvenejo kaj poŝta adreso, 37 Brunel St., East Malvern, merkrede vespere, je la oka horo.

Sydney Esperanto Society. Kunvenas ĉiun ĵaudon de 7.45—10 p.m. ĉe "Rawson Chambers," Rawson Place (5a etaĝo, ĉambroj 580-583). Ĝuste apud la ĉefstacidomo. Prezidanto: S-ro F. V. Taylor; Sekretario: S-ro L. E. Pfahl, 150 George's River Road, Croydon Park, Sydney.

Cole's Book Arcade, Melbourne.

TWO MILLION BOOKS AND PIECES OF MUSIC.

— Send for —

"THE RAINBOW," Cole's Monthly About Books. FREE TO YOU.

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :

Box 731F, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :

Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 65 (Sixth Year)

Melburno (Melbourne), Australio.

10 novembro 1925

HERE AND THERE.

Japanese medical men are giving a lead to the world in their use of Esperanto. Dr. Tomosaburo Ogata, professor of pathology, at the Tokio Imperial University, who had published in Esperanto a treatise on Sarcoma, has now published, in Esperanto only, a treatise on the effect of feeding birds with a diet lacking vitamine B and also a comparison of the resultant effects with the Beriberi disease. These reports are in the 32nd vol. of reports of the Medical Faculty of the Tokio University, one of the most authoritative publications in Japan and one which is attentively perused by the medical profession.

A class under the guidance of S-ro K. Ossaka, mechanical engineer to the Railway Department, has been commenced at Tokio. S-ro Ossaka had an article in "Young Railwaymen," which elicited many inquiries regarding Esperanto.

That the Japanese fully understand Esperanto is attested by the fact that a lecture on such an abstruse subject as "Mendelism," as given by S-ro M. Oka, is said to have greatly impressed the hearers.

According to the programme of the Association of Office workers in Rio de Janeiro, Esperanto will be a compulsory subject in their commercial course. The association has a membership of more than 24,000.

At last year's meeting of the International Conference of Academies a United States delegate proposed the adoption of an auxiliary language, but after discussion it was decided to postpone further consideration until the next meeting. The Imperial Academy of Japan was asked to express its opinion. It decided that it would not make an official decision but would take a vote of the members and report the result through Dr. T. Fukuda, who will attend this year's conference. At the general meeting in March attended by 43 members, the questions were put, (a) "Is it desirable to have an auxiliary language." Those present (43) voted "Yes." (b) "What language should be adopted?" Voted—for Esperanto, 24; for Ido, 1; refrained from voting, 18. Dr. Asaziro Oka, the famous zoologist, and well known Esperantist was at this meeting elected to the Academy. Other Esperanto members are, Dr. Nakamura and Dr. Baron Hozumi.

The St. Omer, (France), group held an Esperanto Exhibition from 24 September to 8 October. The municipality made a donation of 200 francs

At the "Floreaşa" Hippodrome, Bucharest, a prize of the value of fifteen thousand Roumanian lei, is referred to as "Esperanto"

EL LETEROJ DE VOJAĜANTA AŬSTRALIANO.

Kara amiko,

Jen mi estas inter la famaj ruinaĵoj de Zimbabve, kiujn mi trovis treege interesaj.

Tie ĉi mi renkontis Sir Gregory Foster kaj lian edzinon. Kune ni faris kelkajn ekskursojn tra la ruinaĵoj, kaj mi jam forte interesigis lin pri Esperanto, kaj, per helpo de "International Radio Manual," iom instruis lin. Sir Gregory Foster estas Preposto de la Londona Universitato kaj antaŭ nelonge li ricevis peton de la Sidneja Universitato, iri tien por fari paroladojn, sed bedaŭrinde, li ne povis akcepti la inviton. Antaŭ multaj jaroj li renkontis s-ron H. Bolingbroke Mudie, [unu el la pioniraj anglaj Esperantistoj—Red] sed ne estis konvinkita, ke Esperanto estas utila. Post kiam mi rakontis miajn spertojn en multaj landoj, li diris, ke li certe lernos ĝin.

Ĉe Johannesburg mi renkontis la vic-delegiton de la U.E.A., s-ron Mawbey, kiu tre afable akceptis min. Ni antaŭe renkontis unu la alian ĉe Praha kaj ankaŭ en Londono, kaj ni babiladis pri tiuj feliĉaj tagoj.

Mi esperas ekvojaĝi per la "Chicago Maru," la 29an de julio, ĝis Rio de Janeiro. Intertempe mi vizitos la akvofalegojn ĉe Victoria. Amike salutante la klubanojn, fidele via, Percy T. B. Hudson, 11 julio '25.

LIBROJ RICEVITAJ.

La Evangelio laŭ Sankta Johano. Tradukita el la originala Greka teksto de Profesoro Wren J. Gristead, Doktoro D. O. S. Lowell kaj Paŝtro R. P. Anderson; eldonita de Scripture Gift Mission, 14 Bedford Street, Strand, London. Havebla senpage de la Esperanta Kolportista Asocio, 64 St. Thomas' Road, Finsbury Park, London, Anglujo.

PRI LA PREPOZICIO "DA."

Se oni havas malfacilon pri la uzado de "da," oni devas studi ĉapitron 32 de Ekzercaro kaj ĉiun frazon en Ekzercaro, en kiu troviĝas la vorto. Plue la lernanto legu numeron 16 de Lingvaj Respondoj, en kiu Do. Zamenhof diras:—Dum la vorto "da" (kiu enhavas kaŝite la sencon de "ia") montras, ke ni parolas pri kvanto de ia aĵo, sed ne pri ĝia individueco (ekzemple peco da viando—peco da ia viando), la artikolo "la" montras, ke ni parolas pri objekto individue difinita (aŭ pri ĉiuj objektoj de la sama speco), de kiu ni prenas parton (ekzemple "peco de la viando, kiun mi havas antaŭ mi").

La temo estas ankaŭ tre plene kaj klare pritraktita de Sro. Eggleston en Oficiala Gazeto. Volumo 3a, paĝo 263 (Februaro, 1911).

Studinte la Ekzercaron kaj la supre montritajn artikolojn de Do. Z. kaj Sro. Eggleston, mi faris al mi la jenan regulon, kiun mi trovas bona gvidanto:—

(1) "Da" post ia vorto montras, ke tiu ĉi vorto havas signifon de mezuro.

(2) Oni devas uzi "da" post substantivoj, kiuj povas esti aŭ objekto aŭ mezuro, kiam estas necese montri, ke oni parolas pri mezuro, ne pri la objekto mem, ekzemple "Glaso de vino" estas glaso, en kiu antaŭe sin trovis vino, aŭ kiun oni uzas por vino, (wineglass); "glaso da vino" estas glaso plena je vino" (glass of wine). Krom tio neniam uzu "da" antaŭ "la," persona nomo, persona pronomo, demonstrativa pronomo (tiu, tiu ĉi, tio, tio ĉi), aŭ antaŭ aŭ post fundamenta (cardinal) nombro.

—George Gordon.

HAROLD PUDNEY

Specialisto pri Fontanplumoj.

Se vi havas kriplan fontanplumon, **KIU** malhelpas vian skribadon portu ĝin al li, kaj li malkare rebonigos ĝin. **AŬ ĈU VI** deziras fontanplumon **POR VI MEM AŬ POR VIA AMIKO?** Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Li speciale prizorgas mendojn per poŝto. Memoru la adreson

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

GRANDANIMA OFERO!

Sub ĉi-tiu rubriko, "La Suda Krucio," en la septembro numero komentariis proponon de s-ro de Saussure, kiun li nomis "Nov-Esperanto," kaj pri kiu ni antaŭdiris ke ĝi baldaŭ estos sekvata de alia. Eĉ pli frue ol ni atendis, la nova alvenis! En flugfolio, sendita al konataj Esperantistoj, estas la jena deklaro, — "Lingvo vivas sendepende de sia ortografio: efektive, lingvoj ekzistis jam de longe antaŭ la elpenso de la skribarto. Esperanto, kiel vivanta parolata lingvo, ankaŭ ekzistas sendepende de sia ortografio. Rimarkinte do, ke la ĉefaj kritikoj faritaj kontraŭ Esperanto koncernas, ne la lingvon mem, sed nur ties ortografion, mi volas provi enkonduki en la teknikan literaturon novan skribmanieron pli praktikan kaj pli konforman al tiu uzata en la modernaj kulturlingvoj." La ĉefa trajto de la "reformo" estas la forigo de la supersignitaj literoj, sed tio estas atingita nur per la forlaso de la pure fonetikan principon de Esperanto. "La fonetika principo, kiun mi proponas, estas iom pli elasta: unu sonon aŭ dusonon Mi do klopodos por eldoni "Teknikan Revuon" en Esperanto Zamenhofa, skribita per la nova ortografio La Revuo aperos kiel eble plej ofte laŭ niaj monrimedoj." Kial s-ro de Saussure ne volas eksperimenti kun lingvo de sia propra elpensado kaj permesi la Esperantistojn uzi Esperanton en tiu formo en kiu ĝia genia aŭtoro donis ĝin al la mondo?

En broŝuro, je dato 1 septembro, sub titolo "Post la Kongreso de Esperanto en Genevo" s-ro "Antido, disĉiplo de Zamenhof," diras "Ido estas ne taŭga por la parolado, ĉar ĝia strukturo estas pli komplika, ol tiu de Esperanto. Ido havas internan difekton pli gravan, ol la eksternan difekton de Esperanto. Restas nur unu rimedo: konservi la strukturon de reform-projekto Nov-Esperanto. Mi do hodiaŭ forlasas la Esperantan standardon kun verda stelo sur blanka fundo kaj levas la standardon kun blanka stelo sur verda fundo. Tio ne signifas, ke mi publike atakos Esperanton. Ne: mi simple propagandos por Nov-Esperanto kaj atakos nur la

tro konserveman Esperantiston." Kiu vivos, tiu vidos!

ESPERANTO EN LERNEJOJ.

Depost pasko en Chemnitz (Sak-sujo) Esperanto estas sukcese enkondukita kiel elektebla lingvo en kvar duagradaj lernejoj (gimnazioj, reallernejoj ktp.), post kiam oni jam instruis ĝin pli longtempe en la lernejoj unuagradaj. Estas necesege por nia movado, ke ankaŭ la lernantoj de la duagradaj lernejoj lernu Esperanton, kvankam ili devas lerni ankoraŭ aliajn fremdajn lingvojn. Oni baldaŭ ekkonos, ke Esperanto estas tre bona ilo por plifortigi la lingvan senton kaj por faciligi la studadon de aliaj lingvoj. Per tio ni nur povas akiri novajn amikojn kaj venki multajn malvolojn!

La kursoj daŭriĝos du jarojn je unu horo ĉiusemajne krom la ferioj. La dua jaro estas destinita por la perfektigo. Ĝis nun partoprenas nur kelkaj klasoj en ĉiu lernejo, ekzemple en la reformrealgimnazio nur la kvaraj klasoj aŭ en la reformrealgimnazio nur la kvaraj klasoj aŭ en la superreallernejo nur la triaj klasoj aŭ en la reallernejo nur la kvaraj kaj kvinaj klasoj. Tiu maniero estas tre agrabla por la docento, ĉar la lernantoj havas la saman scion. Malgraŭ tiu limigo partoprenas sufiĉe da lernantoj, kaj ili ĝoje kaj volonte lernas, kiel la skribinto de ĉi tiu artikolo povas konstati, ĉar li mem instruas esperante en tiuj tri lernejoj. En la kvara instruas instruisto de tiu ĉi lernejo.

Krom tio baldaŭ kurso komenciĝos por kelkaj instruistoj de tiuj lernejoj. Tio pruvus, ke oni intersiĝas pri Esperanto ankaŭ en la duagradaj lernejoj kaj ke ni nur devas ekveki ĝin! —D-ro v. Malachowski, en "Heroldo."

INTERNACIA FOIRO ĈE LYON.

Ĉu tiu Foiro havos lokon de 11 ĝis 15 marto, 1926. La komitato eldonis ilustritan gvidilon en kiu troviĝas kelkaj konsiloj al la aĉetistoj, informoj por partoprenontoj, kelkaj opinioj, kaj respondo al la demando, "Kio estas la Foiro de Lyon." "Gvidlibron de la aĉetanto" kaj aliajn deziratajn informojn oni povas senpage ricevi el la Administranta Delegito, Hotel de Ville, Lyon.

KRONIKO.

MELBURNO, V. — La ĉefaj kaj plej interesaj programeroj dum Oktobro, estis la debato — "Egalvalora Pago por Egala Laboro, — kaj la ŝaradoj. La anoj ĉiam montras entuziasmon pri la debatoj, kaj ĉi tiu ne estis escepto. La temo donis okazon por la esprimado de diversaj opinioj, unuj ŝercaj, aliaj seriozaj, kaj fine, jesa decido rezultis.

La unua prezentado de ŝaradoj, dum la nuna jaro, estis bone akceptata, kaj ili estis amuzaj kaj instruaj. Tia senprepara interparolo estas bona por la partoprenantoj kaj helpas ilin akiri memfidon, kaj pli fluan stilon.

Alia ero el la programo, estis Literatura Nokto, kaj interesaj trodokaĵoj estis legitaj de la anoj.

Granda sukceso sekvis la eksperimenton kiun la asocio faris la 23an de Oktobro. La nomoj de oftaj objektoj, ekz. "lingno," "kravato," "karoto," "razilo," ktp. estis hazarde disdonataj inter la membroj kaj ili estis invitataj diri du-tri vortojn pri la koncernita objekto. Iuj parolis tiel flue kaj longe ke aliaj pensis, ke ili ne havos okazon paroli. Ĉi tiu estis la pli sukcesa paroligilo, kiun spertis la membroj.

En la Melburna antaŭurbo, Elsternwick, f-ino Agnes B. Lidgey nun instruas kurson ĉe Kongregacia Preĝejo, Orrong Road. Ŝi raportas, ke siaj lernantoj faras bonan progreson, estas entuziasmaj kaj volas eksterlandajn korespondantojn.

Bone konata Melburna Esperantistino, s-ino R. B. Bigelow, tradukis "Tales of Australian Exploration," (Historietoj de Aŭstralia Esplorado) de C. R. Long, M.A., de la Victoria Edukada departemento. La manuskripto estis forsendita al la Esp. Literatura Asocio antaŭ kelke da monatoj.

NOV-ZELANDO — "The Poverty Bay Herald" diras, ke la entreprenemo de lokaj Esperantistoj dissendante per radio lecionojn en la lingvo ricevas la laŭdojn de multe de radianoj kaj Esperantistoj, kiuj volas pluajn lecionojn kaj paroladojn. La regiona prezidanto de la movado gratulis s-ron kaj s-inon J. L. King pro iliaj sukcesplenaj penadoj. En la letero li espremis la esperon, ke Kongreso

de Nov-Zelandaj Esperantistoj okazos dum la daŭro de la ekspozicio en Dunedin.

La "Association of Auckland Primary Schools Committees" (asocio de komitatoj de la komencaj lernejoj de Auckland) rekomendis al la Registaro, ke Esperanto estu devige instruata. La rekomendo estis malakceptata. Ĉiam unu Registaro atendas la iniciaton de alia!

GRAVA AVIZO AL MEMBROJ DE U.E.A.

La jara kunveno de la Melburnaj membroj de Universala Esperanto-Asocio, okazos en la kunvenejo de la Melburna Esperanto-Asocio, 350 strato Little Collins, vendredon, je 8.15 ptm la 20an de novembro. La ĉefdelegito raportos pri sia agado dum la pasinta jaro kaj estos preta ricevi abonojn por la venonta jaro. Ekstermelburnaj anoj kaj aliaj kiuj ne povas ĉeesti la kunvenon estas petataj tuj sendi siajn abonojn al la delegito en ilia regiono aŭ rekte al s-ro C. W. Ballard, Ĉef-delegito.

LA FIANĈINO DE LA MINLABORISTO.

De J. P. Hebel.

La jena okazis en Falun 1740. Dilingenta minlaboristo vizitis sian fianĉinon. Adiaŭante li diris, "Je ĉi tiu tago en la proksima semajno ni festos nian edziĝon, kaj poste ni metos la piedojn sub la propran tablon." "Jes, kaj ni vivos en nia hejmeto pace kaj ame," la fidema knabino diris, kore adiaŭante sian amikon. La juna viro ree ekiris al sia laboro.

Tamen "homo proponas, sed Dio disponas." Ne okazis tiel, kiel tiuj du junuloj esperis. La pastro anoncis laŭ moro pri ilia edziĝo, sed kiam li dufoje anoncis, la morto venis. Je tiu lunda mateno, kiu venis post la dua edziĝa anonco, la juna viro kiel ordinare ekiris al la minejo. Kiam li preterpasis tiun domon, en kiu loĝis la fianĉino, li frapis la fenestron, kaj diris amike kiel kutime: "Bonan matenon!": sed li ne revenis por diri: "Bonan nokton!" Tiun tagon terdifalego okazis en la minejo, kie laboris la juna viro, kaj li estis entombigita. Lia malviva korpo estis netrovebla.

Lia fianĉino metis tiun koltukon, kiun ŝi kudris kiel fianĉdonaco en keston, sed ŝi neniam forgesis tiun, kiun ŝi amis.

Post tiu ĉi tempo multaj grandaĵoj okazis en la mondo. Oni militis tere kaj mare, kaj denove paciĝis. Reĝoj estis kronitaj kaj mortis. Viroj superis, ili akiris al si gloron, sed pro aliaj estis baldaŭ forgesitaj. Grandaj ŝanĝoj skuis fundamente la ŝtatojn. Regnoj malaperis, aliaj fondiĝis. Dum ĉi ĉio la pli multaj forgesis lin, kiu gvidas ĉion per sia mano; ili pensis tiom pri mondaĵoj, ke ili ne havis penson restantan por la eterneco.

Ankaŭ en Svedujo, dum la tempo de 1740 ĝis la komenco de la sekvanta jarcento, multo estis aliformigita. Kelkaj reĝoj regis; la registaro kelkfoje ŝanĝiĝis; kaj la pli granda parto de malnovaj moroj malaperis kun la malnova generacio.

Okazis en jaro 1809, ke la mineja estraro decidis fari trairon inter du ŝaktoj. Dum la laboristoj estis okupataj je tio, ili trovis kadavron de juna viro. Li estis preskaŭ neŝanĝita. Ŝajne li mortis antaŭ horon. Oni elprenis la kadavron el la minejo. Pro la famo pri tio, multaj personoj iris el Falun kaj el la ĉirkaŭaĵoj de tiu urbo al la minejo; sed neniu sciis kiu povas esti la mortinto. Liaj gepatroj, gefratoj kaj amikoj ĉiuj forpasis.

Tiam tre maljuna virino, blankhara kaj kun sulkita frunto venis, apogante sin sur sia lambastono. Kiam ŝi ekvidis la mortinton, ŝi tiel konfuziĝis ke, lasante fali sian lambastonon, ŝi falis teren sur la mortintan viron. Nur post iom da tempo ŝi trankviliĝis. La maljunulino estis la fianĉino de la mortinto. Si estis la sola persono, kiu ankoraŭ memoris lin. Ŝi rakontis kiel ĉio okazis. La ĉeestantoj estis treege kortuŝiĝintaj. Ili vidis en la maljuna virino la ateston, ke dum la diversaj ŝanĝoj de la mondo, nenio estas tiel konstanta kiel la fidema amo.

La fidema maljunulino estis la sola, kiu havis ian rajton pri la mortinto. Tiun oni portis al ŝia hejmo, kaj ŝi ŝargis sin pri la tuta zorgo de lia entombigo. Kiam la tombo estis preta, kaj la minlaboristoj venis por tien lin porti, ili trovis lin ornamita, kaj kun tiu koltuko, kiun lia fianĉino konservis kiel memoron de feliĉaj junecotagoj, ĉirkaŭ lia kolo. Si mem,

solenvestita tiel, kiel por edziĝo, akompanis lin al la tombo. En ŝia koro ŝi sentis, ke tiu ĉi vivo estas nur la tempo de pretigado por la eterneco, kaj ŝi venkis la timon al la morto per fido al li, kiu estas la releviĝo kaj la vivo.

LETERO AL AMIKO EN EŬROPO.

Kara amiko,

Eble vi iam aŭdis pri la gigantaj arboj de Kalifornio, sed ĉu vi scias, ke la kronikoj pruvus, ke iuj el la plej grandaj arboj iam vidataj estis trovitaj en la arbaroj de Aŭstralio? En nia lando estis eŭkaliptaj arboj, kies alteco atingis 386 futojn. Kiam la arbaristo faligis tian arbon li havis sufiĉe da ligno por konstrui domon el dek ĉambroj kaj ankaŭ fari la tutan meblaron necesan por ĝia interno. El semo eĉ pli malgranda ol la proverba sinapo semo povas kreski arbo pli ol 150 futojn alta. El la folioj de la eŭkalipto oni povas ekstrakti tre valoran medicinan oleon, kiel ankaŭ tre delikatan parfumon. Abunda akvo estas tre necesa en Aŭstralio kaj oni nun konstatas, ke tio povas esti certigata per la konservo de niaj arbaroj. Kiel provizon por siaj necesoj ĉiu lando devus posedi naturajn arbarojn ampleksantajn dudek procenton el ĝia tuta areo. Nur ses procento el la areo de Aŭstralio estas kovrata de arbaroj nuntempe, sed, ĉar la popolo jam nun studas la aferon, sendube la procento altiĝos post nelonge.

Nia estinta Federala Guberniestro, Lord Forster, lastan monaton aŭdiadis nin post kvinjara deĵorado inter ni. En unu el siaj lastaj paraladoj li citis statistikojn, kiujn eĉ ne ĉiu Aŭstraliano scias. Pro tio ke ili estas interesaj mi aldonas ilin, ĵene.

Proksimume sesdek procento el la domoj en Aŭstralio estas okupataj de la posedantoj.

La sumo de 174,000,000 funtoj estis deponita en la ŝpar-bankoj de 4,000,000 personoj.

Ne malpli ol 3,000,000 personoj havas ŝparmonon en la banko.

Preskaŭ 2,000,000 personoj posedas asekuraĵon.

En Aŭstralio troviĝas pli ol 27,000 mejloj da fervojoj, 400,000 mejloj da vojoj kaj 240,000 aŭtomobiloj registritaj.

Estas 16,500,000 akreoj kulturigitaj, kiuj valoras pli ol 81,000,000 funtojn.

La aŭstralianoj posedas 13,500,000 bovojn kaj 80,000,000 ŝafojn. Aŭstralio posedas duoble pli multe da ŝafoj ol iu alia lando, la unuigitaj ŝtatoj de Ameriko havas duan lokon, sed posedas nur duonon de tiu nombro. La valoro de la rikoltoj kaj lano dum la jaro 1923-24. estis 104,000,000 funtoj la farmobienaj produktaĵoj, 42,000,000 funtoj kaj la minaĵoj 22,000,000 funtoj.

Lastan jaron funkciis en Aŭstralio 20,000 fabrikejoj kiuj donis laboron al 430,000 dungitoj kiuj ricevis 77,000,000 funtojn kiel laborpagon.

Kun bondeziroj, mi restas,
Sincere via, Karlo Madrigalo.

LA KROKODILBIRDO.

Estas ia pluvio, kiu vivas en interesa kuneco kun la krokodilo. Ĉi tiu birdo havas sian hejmon sur la sablajoj de la Nilo, kaj ĝi ofte ripozas sur la dorso de krokodilo de kie ĝi forpikas la hirudojn. Je ĝia ofico de hirudkaptisto ĝi ofte trovas sian vojon en la buŝon de la rampaĵo, kiu estas ĝenerale malferma, kiam ĉi tiu ripozas en la sunbrilo sur sablaĵo. Okazas iam, ke la krokodilo ekdormas kaj la bŭsego fermiĝas, tiel malliberigante la birdon. La birdo tuj pikas per siaj kornaĵoj spronoj la krokodilon por refreŝigi ĝian memoron kaj la rampaĵo tiam malfermas la buŝegon kaj liberigas sian favoran hirudkaptiston. Ĝi funkcias ankaŭ kiel observanto por la malpli zorgemaj kreitaĵoj, per sia stranga bleko de "zik-zak" avertante ilin pri la alproksimiĝo de ĉio kion observas ĝiaj suspektaj okuloj.
—E. Thomas, en Heroldo.

NEKROLOGO.

La 20 julio mortis en Paris post operacio baronino de Menil, edzino de nia altŝatata samideano, komponisto de "La Espero." S-ino de Menil estis fervora esperantistino: antaŭ la milito ŝi estis komitatanino de la Pariza grupo kaj prezidantino de la "Esperantistaj Teoj," post la milito ŝi okupiĝis pri nia movado en la romkatolikaj medioj. Al s-ro de Menil ni prezentas niajn plej sincerajn kondolencojn.—Heroldo:

LA MEVO.

(Fama rusa kanto)

Ruĝiĝas mateno . . . heliĝas aero. —
Al suno rapidas la mevo vekita:
Ĝi krias, ĝi ĝojas pri kara libero . . .
Per kisoj de l' sun' estas ĝi orumita.
Ekpafo! finiĝis feliĉo fantoma . . .
En lago tremetas la mevo, mortante.
Pro distro ĝin vundis ĉasisto sen-noma . . .
Li lasis la birdon, jam ĝin forgesante.
Kaj kiel la mevo, belega knabino
Vivadis kviete ĉe lago trankvila . . .
Ŝi ĉion oferis al amo sunbrila.
Kaj kiel pro ŝerco pereis la mevo,
Jen estas pro ŝerco la koro rompita,
Jen estas rompita por ĉiam la revo
Espero malestas en viv' noktigita . . .
—Esperantigis Mikaelo Maliŝev en "Heroldo."

ĈINOJ INSTRUAS ESPERANTON AL INFANOJ.

La Pekina Esperanto-Kolegio fondis en Aprilo la popolinfanan elementan lernejon por malriĉaj infanoj. Instruado estas senpaga, instruistoj estas studentoj de P. E. K., kiuj senpage liveras lernolibrojn al infanoj. Bonvoluloj monoferas. La direktoro estas studento Dancreal Van. Esperanto estas en la programo de la 2-a kaj 3-a klasoj. La lernejo havas tri klasojn po 45 gelernantoj. Oni ankaŭ klarigas al la infanoj la Esperantismon, oni instruas pri paco kaj frateco. Krom Esperanto oni instruas kantadon, desegnadon, aritmetikon nacian lingvon kaj gimnastikon. Kiu interesas pri la laboro de P. E. K., tiu skribu al s-ro D. Van, direktoro de la elementa lernejo, Peking, Pekina Esperanto-Kolegio, Hinujo.
—Inocento Seriŝev, en "Esperanta Junularo."

"Radio Revista," Buenos Aires, is publishing lessons in Esperanto and often contains interesting articles about it. S-ro Repto, who attended the Radio Congress in Paris, is an ardent Esperantist.

CIU ESPERANTA POŝTAJO KIEL PROPAGANDILO.

S-ro Charles G. Stuart-Menteth, 31 Upper Bedford place, London, skribas—“Mi volus proponi, ke ĉiu Esperanta poŝtaĵo estu distingebla per la jenaj rimedoj; se por alilando skribu geografiajn nomojn kaj numeralojn en grandaj literoj. Adresoj kie la stampado ne difektos ilin. Nur unu poŝtmarko en la ĝusta loko. Papero kiel eble plej malpeza kaj malampleksa, kompreneble kun sufiĉa afranko. Poŝtsendu frue en la mateno, aŭ je malplej okupata tempo de poŝtoficistoj, por ke ili havu ŝanĉon rimarki la Esperantistaĵon.”

VERA OKAZINTAJO.

Dum la inflacia tempo en Germanlando eksterlandano intencis eluzi la valuton por li favoran kaj aĉetis en bavara urbo proksime de la limo belan vestaĵon por kelkaj malmultvaloraj moneroj. Kun la pakaĵo sub la brako li kontente alrapidis la stacidomon kaj eniras kupeon. Kiam apenaŭ la trajno estas ekveturanta, li retiriĝas en la necesejon por sin alivestigi kaj per tio ruze trompi la doganistaron. Sian mizeran, malnovan vestaĵon li elĵetas tra la fenestro kaj la novan li estas surmetonta. Sed, ho ve! Kiam li malfermas la pakaĵon, jen mankas la pantalono.

RELIGIO EN JAPANUJO.

La partoprenantoj en la fakkunsido de religiistoj, okaze de la XIIa Japana Esp. Kongreso akceptas en la nomo de Oomoto'a Esperanto-propaganda Asocio kaj Japana Kristana Esperanto-Federacio jenajn rezoluciojn kaj rekomendas: 1e, Ke ĉiu religia grupo en Japanujo lernu kaj disvastigu Esperanton; 2e ke, la instruistoj de dimanĉaj lernejoj propagandu Esperanton inter siaj kaj aliaj lernantoj; 3e la religiaj gazetoj kaj ĵurnaloj uzu esperantigitajn religiajn proprajn nomojn; 4e la ekzistantaj kaj fondotaj grupoj religiaj kunlaboru por la komuna celo de esperantismo kaj klopodu fondi eventuale Tutjapanan Federacion de religistoj Esperantistoj. [Revuo Orienta.]

OUR SUPPORTERS.

S-ro G. Snowdon, Seymour—“ . . . wishing the little paper further success. I congratulate Mr. Rawson and the fraŭlineto on the 3LO talk. Hope talks will be continued.”

Mrs. F. Livy, Blackwood—“I wish Suda Kruco every success.

S-ro J. Mader, Hikurangi, N.Z. —“Kun espero mi rigardas antaŭen ĝis la tempo kiam nia ĵurnaleto iom kreskos. Estas certe multaj spertaj Esperantistoj kiuj kapablas kunlabori por fari tion. Dume mi deziras al vi kaj nunaj laborantoj plej bonan sukceson.”

Mr. E. M. Wallace, Cunderlin, W.A. —“As an isolated and self taught Esperantist I am thankful that the ‘Suda Kruco’ has not been discontinued. I send my subscription herewith and wish the paper continued success.”

Mr. F. Paulsen, Kingaroy, Queensland.—“I wish the Esperanto movement and its paper every success. I enclose my subscription.”

Readers will regret to learn that Miss E. Alleyne Sinnotte, F.B.E.A., authoress of “Lilio,” one of the most proficient Australian Esperantists, has latterly been in very indifferent health and her sight is now so bad that she has to greatly restrict her reading. We extend our sympathy and hope that she may speedily be restored to health.

RECEIPTS (SUBSCRIPTIONS).

Up till 3rd November the following sums were received, (the figures in brackets indicate the month and year to which payment is made):—W. T. Middleborough, 4/6 (6/26); F. T. McArdle, 5/- (9/25); C. Caine, 4/6, (6/26); H. M. Leighton, 4/6 (6/26); M. Helm, 4/6 (6/26); J. Mader, 5/- (7/26); E. A. Sinnotte, 2/3 (12/25); —. Padgham, 4/6 (9/26); F. Halliday, 9/- (7/27); J. A. Hodges, 4/6 (6/26); A. Moyle, 4/6 (6/26); A. H. Slade, 10/- (7/27); G. Snowdon, 4/6 (4/26); F. Livy, 4/6 (12/25); F. Barr, 4/6 (10/26); F. Paulsen, 5/- (8/26); E. M. Wallace, 5/- (7/26).

ALIA LIBRO DE NITTI.

La Frankfurter Societats-Druckerei, skribas:—La Esperanto-eldono de la libro de Francesco Nitti "Eŭropo ĉe la abismo" farita de ni, bone plaĉis en Esperantistaj kluboj, sed la vendiĝo en tiuj-ĉi rondoj ne respondis al niaj esperoj. Malgraŭ tio, ni intencas laŭ speciala deziro de ekscelenco Nitti prepari ankaŭ Esperanto-tradukon de ties nova libro "La Paco." Tiu-ĉi eldono kaŭzos al nia eldonejo grandan riskon kaj grandajn elspezojn. Per la eldono de Esperanto-libroj de Nitti la eldonejo estas servanta al la Esperanto-movado kaj estas preta ankaŭ plue fari tion kaj ekeldoni la novan libron, se flanke de la Esperanto-organizoj venos la neceza subteno por la vendado de la libro. Pri la valoro kaj la graveco de tiu-ĉi nova verko de Francesco Nitti ni ne bezonas diri al vi pluan, ĉar pri tio jam detale raportis la gazetaro de la tuta mondo. Francesco Nitti mem opinias, ke tiu-ĉi libro estas sia plej bona kaj grava."

GAZETOJ RICEVITAJ.

Administracioj bonvole sendu siajn ĵurnalojn laŭ ĉi tiu adreso — "La Suda Kruco," Box 731 F, P.O. Elizabeth-st., Melbourne, Australia":—Amikeco, 9; Amerika Esperantisto, 3; Bulteno Antverpena 8, 9; Heroldo de Esperanto, 66 ĝis 72; Hinda Esperantisto, (Administracio, Kranggan 19/23, Semarang, Java), Unua jaro, n-ro 1; International Language, 8; Itala Esperanta Revuo, 5 ĝis 9; La Unuigita Tuthomaro, 9, 10; La Kolportisto, 4, 5; La Suno Hispana, 99-100; La Nova Tago, 2; Litova Stelo, 8/9; La Progreso, 8, 9; Oomoto, 8, 9.

S-ro Carl Preu, Fleischergasse 7, Annaberg Erzgeb, Germanujo, volas korespondi kaj interŝanĝi gazetojn, il. pk., l., p.m. Ĉiam respondos.

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro C. W. Ballard; sekretario f-ino V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Hardware Club Chambers, 350 Little Colline-str., vendrede vespere, je la oka horo.

Hobarta Esperanta Grupo. Kunvenejo: Eaton-Bray-lernejo, Davey-str.; ĉiun duan mardon, 7.30 vespere. Prezidantino F-ino C. M. Hannaford. Sekretario kaj poŝta adreso F-ino A. Beckett, 177 Davey-str., Hobart.

"Iru Antauen"-Grupo. Prezidantino: S-ino E. S. Bigelow. Sekretario, S-ro J. Parker. Poŝta adreso, Warrigal Rd., Oakleigh. Kunvenejo: 36 Kangaroo Rd., Oakleigh, marde vespere, je la oka horo.

"Nigra Cigno"-Grupo. Prezidanto S-ro E. J. Goody, Sekretariino F-ino F. Cherrett. Poŝta adreso, 46 Leonard str., Victoria Park, W.A. Lernantoj kunvenas ĉe Perth Academy, 8 horo, merkrede; progresintoj, 277 Hay-str: 8 horo lunde.

Persista Grupo, Armadale, Melbourne. Prezidanto: S-ro H. Byatt, Sekretariino: F-ino I. Thomas, Kunvenejo kaj poŝta adreso, 37 Brunel St., East Malvern, merkrede vespere, je la oka horo.

Sydney Esperanto Society. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 7.45—10 p.m. ĉe "Rawson Chambers," Rawson Place (5a etaĝo, ĉambroj 580-583). Ĝuste apud la ĉefstacidomo. Prezidanto: S-ro F. V. Taylor; Sekretario: S-ro L. E. Pfahl, 150 George's River Road, Croydon Park, Sydney.

Cole's Book Arcade, Melbourne.

TWO MILLION BOOKS AND PIECES OF MUSIC.

— Send for —

"THE RAINBOW," Cole's Monthly About Books. FREE TO YOU.

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :

Box 731F, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :

Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 66 (Sixth Year)

Melburno (Melbourne), Australio.

10 decembro 1925

CONGRESS AT MONTEVIDEO.

There will be a Congress of Esperantists of South America in January next. The meeting will be held in Montevideo. S-ro Gomez, who is working wholeheartedly to ensure its success, estimates that the congress will be attended by fully 200 Esperantists from the other South American Republics. A post card and other greetings from Australian Esperantists besides being highly prized would be very effective propaganda and would accentuate the "push" s-ro Hudson has given to Esperanto in South America. Address to "S-ro Santiago Gomez, Montevideo, Rio Branco 1341, Uruguay."

NEWS FROM JAPAN.

The Sixth Congress of the Extreme East Tropical Medicine Association was held in Tokio from 11th to 31st October. Reports of the proceedings are not yet available but it was expected that delegates from various parts of Asia, Australia and America would be present. Esperanto is in very great favour with Japanese medical men and two of them, Prof. Ogato and Dr. Murata, were to address the Congress in Esperanto giving the results of their investigations into certain tropical diseases. This being the first international Congress held in Japan, a great effort was to be made

by showing the fitness of Esperanto for such occasions, and so pave the way for its being the official language of the many future international congresses of various organisations which the Japanese are confident will take place in their country.

S-ro K. Ossaka, one of the foremost Esperantists in Japan has been commissioned by this government to proceed to America to make a two years' study of American Railway methods.

PROPAGANDA.

The following is extracted from the leading article in the September issue of "Amerika Esperantisto." Australian conditions are exactly similar to those existing in America and we could say of ourselves just what our American friends have said. The movement would be helped by Australian Esperantists working along the lines recommended by "Amerika Esperantisto."

"AMERICA LAST!"

She oughtn't to be there, but that is about where she stands—in the world-wide Esperanto movement today.

Now then why is our ostensibly great country in the rear of the International Language movement? There are several reasons.

In our great one-language stretch of continent, separated by two oceans from the rest of the world, the language difficulty is less physically obtrusive than in the interjostling Babel elsewhere.

The earlier years of our national Esperanto propaganda proceeded in the wrong directions and appealed to the wrong people. The idealistic side of the movement was overemphasized, the emotions were stirred at the expense of common sense.

Now, editorially speaking, our attitude in the matter of propaganda in this country is based on the ground assumption that Esperanto does not need the United States of America, but that the United States of America needs Esperanto. Esperanto can get along without this country just as the League of Nations gets along without her. Esperanto is an established fact, just as much so as the English language is an established fact. We can correspond, carry on business, or travel almost anywhere on the civilized globe (except U. S. A.) by means of Esperanto alone, right in this present day. That is sufficient so far as American Esperantists are personally concerned. To our mind the *raison d'être* of *Amerika Esperantisto* and the Esperanto Association of North America is simply that our own fellow countrymen (for their own sakes, mind you, not ours) may enjoy the advantages we ourselves already enjoy to the full, quite the same whether they care to join us or not. We repeat, putting it more broadly, Esperanto does not need the outsider; the outsider needs Esperanto.

This brings us to the question of how best to diffuse the blessings of Esperanto among the benighted public of U.S.A. There is no need to dwell long on the theory of propaganda methods. There seem to be essential just two ways, safe, sane, but apt to be overlooked on account of their simplicity.

1. Let the language itself be physically in the eyes of the public on all possible occasions, in the form of **Esperanto lessons**. These should be printed in as many monthly, weekly and daily papers and magazines as will let us. People will thus not be learning "about" the language, but

absorbing, even unconsciously, by constantly meeting them, the forms of the language itself. Make it as easy to acquire Esperanto as possible—not asking the outsider to send off and pay for a textbook, but by spreading the lessons upon the printed medium in which he has already invested.

2. Let us urge our foreign friends to do our general proganda for us in this country; for in truth **they alone can**. Tell them to write freely to non-Esperantists in this country, either enclosing *Ĉefĉ* keys, or referring to the nearest U. E. A. delegate over here for the translation of such letters and cards. Tell them to flood our country with advertising circulars, booklets and catalogues in their various lines of business. If the American public gets a big enough avalanche of documentary evidence from abroad it will wake up to the status of Esperanto in the world at large. But it will not wake up till that avalanche comes. American Esperantists have wasted too much time theorizing with uninitiate fellow countrymen. The only really convincing propaganda comes from abroad, and the best course we can pursue is to stimulate our foreign friends to do our propaganda for us. In the very nature of the case Esperantists can achieve direct practical results only in countries other than their own."

KRONIKO.

MELBURNO, V.—En novembro la debato, kiel kutime, estis por la anoj la plej interesa ero, en la programo de la Melburna Esperanta Asocio. La elektita temo estis, "Ĉu la virino devus fortranĉi sian hararon?" kaj pro la nova modo inter la virinoj, ĝi donis okazon por tre vigla vortbatalo. La plej multo el la Klubanoj partoprenis, kaj ili esprimis siajn opiniojn klare kaj lerte, sed pro la frua foriro de kelkaj, oni ne decidis, kiu partio gajnis la debaton.

Je la sesa de novembro la anoj ricevis po du versoj el infanejaĵ rimanoj por traduki en Esperanton, kaj la provo donis amuzon, kaj estis bona ekzercado. Poste s-ino Bigelow afable deklamis kelkajn favoritajn; ekzemple: "Tomaĉjo, Tomaĉjo, fajfistido," "Kien vi iras, bela fraŭlino" kaj aliajn, kiuj tre plaĉis. . . .

LA SUDA KRUCO.
MELBURNO.

Monata gazeto pri la Esperanta
Movado.

Ni fosu nian sulkon.

Adresu ĉiujn leterojn, manuskriptojn,
ktp. al "Box 731 F, P.O. Elizabeth
St., Melbourne."

Abonojn oni povas sendi per poŝta
noto en Aŭstralio, per poŝta mandato
el Nov-Zelando kaj el ĉiuj aliaj land-
oj nur per internacia poŝta mandato
aŭ per perfektaj, neuzitaj poŝtmarkoj
de la lando, sendante la plej mal-
multajn pecojn (poŝtmarkojn) ĝis la
necesa sumo. Ni ne donas specimen-
ojn ekzemplerojn, kvankam ni vole
sendos ilin kontraŭ perfekta, neuzita
poŝtmarko, je valoro de kvin pencoj
—duono de unu svisa franko.

RESPONDO AL DEMANDO.

Korespondanto skribis, demandante
kio estas la unua devo de aŭstraliaj
esperantistoj, ĉu subteni la U.E.A.,
ĉu niajn naciajn esperantajn organiz-
aĵojn? Por ĝuste respondi oni devus
rigardi nian movadon kiel vivantan
korpon havantan koron, arteriojn, vej-
nojn, zangon kaj animon. La U.E.A.
similas la koron, la diversaj naciaj
organizaĵoj similas la arteriojn; la
diversaj naciaj grupoj similas la vej-
nojn; la Fundamento de Zamenhof
similas la sangon, kaj sendube la maj-
stro mem ankoraŭ restas kiel la ani-
mo de esperantismo.

Oni facile povas kompreni, ke la
tuto devas funkcii kune; se eĉ unu
parto ĉesus funkcii, kompreneble disi-
ĝo ekkomencus. Por nutri la koron
de nia movado necese estas forte su-
teni la naciajn organizaĵojn kaj
grupojn, ĉu grandajn, ĉu malgrand-
ajn. Ankaŭ estas devo por ĉiu esper-
antisto subteni la diversajn naciajn
Esperantajn ĵurnalojn kiuj agas kiel
disvastigiloj por Esperanto.

Dum la mondmilito kelkaj nacioj ne
povis daŭrigi la laboron por Esperan-
to. Grupoj kaj organizaĵoj disiĝis
kaj tuj la U.E.A. sentis tiun okazaĵon,
la nombro da anoj ĉiam pli kaj pli
malgrandiĝis. Sed post la mondmilito
la diversaj naciaj organizaĵoj denove
komencis funkcii kaj tuj la U.E.A. re-
ciproke sentis tion. Sufiĉe dirite.

EL LETEROJ DE VOJAĜANTA
AŬSTRALIANO.

Kara amiko,

La ŝipo "Chicago Maru" restis ĉe
Rio de Janeiro, iom pli ol du tagojn,
kaj mi uzis ĉiujn eblajn minutojn por
travagi la belegan urbon kaj alrigar-
di la belegan havenon, kaj ĉar mi
ĉiam promenadis, kune kun du aliaj
pasaĝeroj, mi ne trovis oportunan
okazon por viziti la samideanojn. Mi
jam antaŭe skribis al la Rio delegito,
sed, ĉar la dato de la alveno de ŝipo
estis tre necerta, mi ne surpriziĝis,
ke li ne venis al la kajo por renkon-
ti min.

Ĉe Santos la ŝipo restis preskaŭ tri
tagojn, kaj unu el la tagoj ni vojaĝis
60 mejlojn al San Paulo, urbo kun pli
ol miliono da loĝantaroj. Alveninte
Buenos Aires, mi vane klopodis trovi
la Esperantan grupon, kiu, laŭ la jar-
libro, kunvenas ĉiun tagon. Mi poste
sciigis, ke tiu grupo ne plu ekzistas.
Mi skribis al s-ro Gomez, la delegito,
kaj la sekvantan matenon li vizitis
min ĉe la hotelo. Ii estas tre afabla
homo, kaj jam multe gvidis kaj help-
is min. S-ro Gomez montris al mi,
kie nun kunvenadas la sola grupo en
Buenas Aires, kaj mi vizitis tiun
grupon. Tie mi renkontis 20 sami-
deanojn, kiuj tre afable akceptis min,
kaj pro mia ĉeesto la kunveno daŭris
ĝis la 12a p.t.m. La sekvantan tagon,
la vic-delegito, s-ro Villafranca, venis
al la hotelo je la 9a horo matene kaj
ni kune faris tre longan ekskurson
tra la urbo. Por fari tion, ni veturis
per tramoj, subtera tramo, elektrava-
gonaro, omnibusoj kaj aŭtomobiloj.
Ni ankaŭ vizitis la ĉevalkurejon, kie
ni vidis du kurojn kaj amasegon da
homoj; poste ni vizitis la agrikultur-
an ekspozicion, kaj kiam mallumiĝis
vizitis muzikan societon, kie oni hore
kantadas, kaj fine dancadis ĝis la
deka horo, kaj post tiu horo mi ves-
permanĝis ĉe s-ro Villafranca, kaj
fine atingis mian hotelon meznokte.
Multaj plezuroj por unu tago, ĉu ne?
Mi jam restis en Buenos Aires ok
tagojn, kaj restos ankoraŭ du, kaj
dimanche venonta mi komencos la
vojaĝon al la akvofalegoj Iguazu,
kiuj estas pli altaj ol tiuj de Niagara
kaj pli larĝaj ol tiuj de Victoria. La
Iguazu faloj estas 65 metroj altaj kaj
3500 metroj larĝaj, kaj por atingi

Iguazu mi devos vojaĝadi dum kvar tagoj per tri rivervaporŝipoj. Revenante mi vizitos Asuncion, la ĉefurbon de Paraguay; tiu ĉi flankvojaĝo okupos eble du semajnojn. Kiam mi estos reveninta al Buenos Aires mi vizitos Montevideo'n kaj poste el Buenos Aires iros al Valparaiso kaj vizitos multajn urbojn antaŭ ol mi atingos la urbon, Panama. Mi eble alvenos al Wellington, Nov-Zelando, je la 14 decembro. Ĝis nun mi multe ĝuis la vojaĝadon, precipe la viziton al Buenos Aires, kie la samideanoj estas tiel afablaj. Pro la ĉeesto de nia Reĝido, Buenos Aires estas gaja loko, kie troviĝas multaj vizitantoj. Hodiaŭ (3/9/25) mi denove renkontis s-ron Gomez kaj li helpis min aĉeti vojaĝbiletojn por mia ekskurso al Iguazu, ĉar ĉe la oficejo neniu parolas angle.

Sur la ŝipo Bruselas, 16 septembro — El Buenos Aires mi veturis per ŝipo, (9 horojn), al Montevideo. Tie mi renkontis la delegiton, s-ron Pedro Casas, la eks-delegiton, s-ron M. Fernandez, kaj multajn aliajn afablajn samideanojn. Inter aliaj s-ro Santiago Gomez multe helpis kaj gvidis min. S-ro Fernandez prezentis min al s-ro Henriko Munoz, riĉa homo kiu loĝas en palaco, kaj mi ankaŭ vizitis s-ron Munoz ĉe lia hejmo, kie ni babiladis, trinkis teon kaj aranĝis fari ekskurson en la morgaŭa tago. Tion ni faris. Ni vizitis la belan marbordon kaj poste la nove konstruitan parlamentejon, kiu kostis du milionojn da funtoj sterlingaj. Estis nur per la helpo de s-ro Munoz, ke mi novis viziti tiun marmoran palacan konstruaĵon, ĉar la sola tago por vizitantoj estas dimanĉo, kaj mi ne volis resti tiel longe en Montevideo, kiu estas nur malgranda urbo kaj mi, en la kvar tagoj dum kiuj mi restis tie, dank'al la Esperantistoj, vidis ĉion, kio estas vizitinda. Ĝus kiam mi skribis la lastan vorton de la lasta frazo, mi preskaŭ estis ĵetita al la planko, ĉar la ŝipo dum ĝi rapide iris en la mallumo, frapis la fundon de la rivero, kie la akvo ne estas sufiĉe profunda. Nun oni laboras por liberigi la ŝipon, kiu ne estas difektita. Hodiaŭ matene okazis same kaj oni bezonis duonon da horo por liberigi la ŝipon. Mi lasos la maristoj zorgi pri la ŝipo. Estas tiel mallume, ke mi nenion povas vidi, ne eĉ la riverbor-

dojn kaj mi daŭrigos la leteron, ĉar se ni estos bonŝancaj, en la morgaŭa mateno ni atingos Paraguay'on, kaj tie mi volas enpoŝtigi tiun ĉi leteron. Nun, denove, la ŝipo antaŭen iras; ni restis sur la riverfundo nur dudek minutojn. Nun mi estas survoje al Asuncion, la ĉefurbo de Paraguay. Ni vojaĝas per padelŝipo havanta ĉirkaŭ la saman grandon kiel la "Ozone," (Havena ŝipo ĉe Melburno. Red.) kaj ni devas vojaĝi dum kvar tagoj por atingi Asuncion, kiu, sekve de la multaj kurbiĝoj de la rivero, estas malproksima de naŭcentmejla vojaĝo de la marbordo. Unue ni estis sur la rivero Rio de la Plata, kies buŝo estas 180 mejlojn larĝa, poste ni laŭiris la Rio Parana, alian grandan riveron, nun ni estas sur la Rio de Paraguay, kaj morgaŭ matene mi atingos Asuncion. La ŝipo restos tie tri tagojn kaj la revena vojaĝo al Buenos Aires okupos tri tagojn plu. La reveno estas pli rapida pro la forta fluo de la riveroj. Kiam mi lasis Buenos Aires estis malvarme. Ni ĉiam vojaĝas norden, kaj jam nun ni estas en la tropikoj, kaj estas varme; palmoj kaj bananarboj kreskas sur la insuloj kaj la riverbordoj, kaj troviĝas en la rivero multaj aligatoroj. Hodiaŭ mi vidis kelkdekojn, kelkaj el ili almenaŭ dekkvin futojn longaj! Troviĝas en Asuncion nur unu samideano kaj li estas ankoraŭ lernanto. S-ro Gomez, ĉe Montevideo, donis al mi lian adreson kaj, skribinte al li, mi esperas renkonu lin. Sur la ŝipo neniu povas paroli angle tial mi estis muta dum la lastaj tri tagoj. Salutojn al vi, ankaŭ bonvole saluti la grupanojn en mia nomo. Fidele via Percy T. B. Hudson.

Nuntempe, kiam ĉiu posedas kaj uzas fontanplumon, estas utile scii kie oni povas sendi sian difektitan plumon kun plena certeco, ke ĝi estos rebonigita de fidinda specialisto. Tia specialisto estas nia samideano, s-ro Harold Pudney, al kies reklamo aperanta sur alia paĝo ni petas la atenton de tiuj legantoj, kiuj bezonas riparojn al siaj fontanplumoj aŭ intencas aĉeti novajn.

RECENZOJ.

ESPERANTA LEGOLIBRO, B kaj E. Migliorini. A Paolet, eldonanto, S. Vito al Tagliamento, Italujo. Prezo, lire 5, (Proksimume 1 ŝ. angla)

Jen libro, kiun oni povas kore rekomendi. En 142 paĝoj troviĝas: Unua parto—Tra la vivo,—simplaj frazoj, proverboj, historioj anekdotoj, legendoj, diversajoj; Dua parto —Tra la lingvo—enhavas tre valorajn konsilojn pri Esperantaj vortoj pri stilo kaj kiel akiri bonan stilon. La tria parto—Tra la Literaturo—estas riĉa je prozo kaj verso. Gesinjoroj Migliorini meritas laŭdon pro sia bona komprenemo de temoj kiuj estas la plej taŭgaj kunmeti en unu legolibro. (C.W.B.)

VI SOLA ESPERANTO, povas fari tiajn miraklojn! Unuakta originala teatraĵo. Premiita ĉe la X-aj Internaciaj Floraj Ludoj. Arturo Ghez. A. Paolet, eldonanto, S. Vito al Tagliamento. Prezo Liro 1½, (proksimume 4 anglaj pencoj).

Amuza farso en ses scenoj. La roloj estas por kvin personoj; tri viroj kaj du virinoj. (C.W.B.)

LA BATALO DE FLOROJ EN VALENCIO.

La Batal' komenciĝas. La popol' entuziasme al la ĝoj' sin donas Ĉie lum' kaj koloro kaj petol', en kiujn arde la popolo dronas.

Pasas kaleŝoj en triumfa bel' kun virinoj ridantaj per rigard' Kaj la floroj flugante sub ĉiel' vizaĝojn celas kun kisanta ard'.

La Batalo finiĝas, mortas jam.. Sed ankoraŭ ĉe l' floroj estas am', gajec' en la rigard' ĝoj en la kor!

Estas ĉiu virin' — parfuma, bela Malsupre, tere, estas florodor'; supre, ĉiele, estas brilo stela.

Miquel Duran I Tortajada.

El la kataluna lingvo tradukis,
Jaume Grau Casas.

Premiitaj dum la lastaj Internaciaj Floraj Ludoj en Palma de Mallorca.

—(La Suno Hispana)

ESPERANTO EN LA SERVO DE NOVAJ ELTROVOJ.

Estus interese, se alilandanoj publikigus novajn eltrovojn de ĝenerala intereso en la Esp.-gazetaro. Per tio oni pruvus la utilon de Esperanto kaj ĝian disvastigon tra la mondo.

Ĉar multaj geesperantistoj amatores sin okupas pri la fotografado, en la intereso de nia propagando estas utile atentigi ilin pri nova eltrovo.

Tiuj, kiuj uzadas platajn filmojn, bone scias, ke tro ofte la negativoj estas malbonigitaj de lumstrioj aŭ lumfasko, ĉar la lumo iel penetris en unu el la anguloj aŭ flankoj de la kartona filmskatoleteto, spertuloj ofte serĉis rimedon por eviti tion, sed vane ĝis lastatempe kiam s-ro Boogert, el Hago, konstruis novan modelon, kiu garantias, ke tiu maloportunaĵo ne povas okazi.

Anstataŭ ĉe la flanko, kiel ordinare, oni tiras la impresigitan filmon el la mezo de la filmujo, kie troviĝas fendeto. La fizika principo estas, ke la lumradioj neniam faras du angulojn. Rimarkinde ankaŭ estas, ke oni povas eligi kiun ajn impresigitan filmon por aperigi la bildon, ne elprenante la skatoleton el la ujo.

Pri la nova eltrovo, kiu estas patentita en ĉiuj landoj, la asocio Anonima "Nebo," Laan van Neerdervoort 18 en Hago (Nederlando) volonte donas informojn. La pakitaj filmoj estas haveblaj pere de fotografaj magazenoj.

RADIO-DISAŬDIGO PRI ESPERANTO.

La 30-an de Aŭgusto s-ro Ĉikao Fujisaŭa, Prof. de Kiuŝiu Imperia Universitato, faris paroladon propagandan pri Esperanto ĉe l'radistacio J.O.A.K. en Tokio je 13. 30h. Tio estas la unua parolado pri Esperanto, disaŭdigita de J.O.A.K. kaj la elokventa parolo tre influis sur ĉiujn aŭskultantojn.

Ĉi tiu stacio estas iufoje aŭdate en Aŭstralio, sed malfeliĉe la sukcesintaj aŭskultantoj ne estas Esperantistoj. J.O.A.K. estas la unua fremlanda stacio, kiun oni bone aŭdis en Aŭstralio kaj certe devus influu la lokajn radianojn, instigante ilin lerni la lingvon de la amatoro-radiano Esperanto.

LETERO AL AMIKO EN EŬROPO.

Estimata Amiko,

Unu el miaj samklubanoj s-ro "Ho Bo" bonvolas anstataŭigi min sendante al vi, en formo de letero, la sekvantajn faktojn pri la "Frua Historio pri Aŭstralio."

Aŭstralio estis eltrovita de Ŝipestro Cook dum 1770. Tiam nur m-deĝenaj nigruloj loĝis vagade en la lando, plejparte ili estis sovaĝuloj. Ŝipestro Cook ne restis longe ĉe la nova kontinento.

En 1788 alvenis kelkaj ŝipoj el Anglujo, alportante 1024 pionirojn, kaj kapitano Phillips por la Brita Imperio laŭforme aneksis la landon je 26 Januaro tiun jaron. Oni starigis kolonion ĉe Sidnejo. Pli poste franca navigacianto—Laperouse—elŝipiĝis ĉe la golfo "Botany," apud Sidnejo. La pioniroj ekkomencis kulturigi la teron, semis tritikon kaj hordeon, ankaŭ plantis vinberojn. Dum la sekvanta somero oni rikoltis la unuan rikolton. Post du jaroj, alvenis dua ŝiparo el Anglujo kun roto da soldatoj kaj kelkaj civilaj pasaĝeroj. Dum 1792 la unua fremda komerca ŝipo alvenis el Anglujo, kaj tiutempe la enloĝantoj havis la nombron de 4203 homoj. En 1793 la unua preĝejo estis konstruita en Sidnejo. 1795 oni starigis la unuan pres-maŝinon. 1796 estis konstruita la unua teatro, ankaŭ ĉe "Newcastle"—norda urbeto apud la marbordo—oni eltrovis karbon.

1797. Kelkaj progesemuloj importis merinosajn ŝafojn el suda Afriko.

1800. La nombro de la enloĝantoj pligrandiĝis ĝis 5995 personoj.

1801. Oni fabrikis la unuan litkovrilon el lano kaj ankaŭ tolaĵon.

1802. Vojaĝantoj eltrovis golfojn ĉe suda Aŭstralio kiujn oni nomis "Spencers" kaj sankta "Vincent," ankaŭ oni eltrovis du havenojn ĉe Kvinslando nome "Curtis" kaj "Bowen."

1803. Ŝaf-bredantoj ekkomencis la

eksportadon de ŝaflano. La unua ĵurnalo—"La Sidneja Gazeto"—estis eldonita.

1810. Oni malfermis la unuan poŝt-oficejon—en Sidnejo.

1817. La unua monbanko estis konstruita. Balen-kaptistoj kaj ŝafbredistoj bonege prosperis.

1819. Estis malfermita la unua ŝtata ŝpar-banko.

1823. Oni eltrovis oron en Nova Sud-Kimrujo.

1827. Kupro estis eltrovita apud la haveno "Macquarie."

1829. Starigis kolonio ĉe "Swan" rivero en okcidenta aŭstralio.

1830. Batalo okazis inter la blankuloj kaj la indiĝenaj nigruloj.

1831. La registaro vendis parcelojn da tero per publika aŭkcio. La unua vaporŝipo—"Sophia Jane"—alvenis el anglujo. Oni eksportis karbon el la regiono "Newcastle" en Nova Sud-Kimrujo.

1835. Fondis Melburnon, John Pascoe Fawkner.

1838. La unua Melburna tagĵurnalo estis eldonita Misiistoj germanaj fondis mision ĉe Brisbano.

1839. Esplorantoj eltrovis multe da fruktodonaj terregionoj.

1841. Nov-zelando apartigis sin de Aŭstralio.

1845. Multaj esplorantoj vojaĝis tra la kontinento kaj eltrovis ĉiajn mineralojn ankaŭ riverojn, montojn kaj kulturigeblajn regionojn.

1846. Romkatolikaj misiistoj fondis novan mision ĉe "Perth" en okcidenta aŭstralio.

1847. Oni starigis ferfandejon en Nova Sud-Kimrujo.

1848. En Okcidenta Aŭstralio esploranto eltrovis kupron kaj plumbon. Esploranto Leich-hardt pereis dum li elserĉis kvinslandon.

1850. Oni komencis konstrui la unuan fervojon en Sidnejo.

Bonega resumo de niaj fruaj tagoj, ĉu ne? Amike via

KARLO MADRIGALO.

HAROLD PUDNEY**Specialisto pri Fontanplumoj.**

Se vi havas kriplan fontanplumon, kiu malhelpas vian skribadon portu ĝin al li, kaj li malkare rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontanplumon POR VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Li speciale prizorgas mendojn per poŝto. Memoru la adreson.

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

LA NAIVA MALJUNULO.

"Edzino," diris la maljunulo, "Estas nun la tempo por pagi la luprezon. Kiom da funtoj ni havas en la domo?"

Estas la kvardek funtoj kiuj ni sparis por pagi la luprezon de la pasinta duonjaro, kaj tio kuŝas sub la ŝtono en la kamero; en la poŝo de mia plej bona pregamvesto estas kvin ŝilingoj kaj tri pencoj; estas deknaŭ ŝilingoj kaj kvin pencoj enmetita en la truon de la kamertubo; estas unu penco kion mi trovis sur la vojo kiám mi hejmeniris de la foiro; estas dekdek funtoj kaj unu ŝilingo kaj kvar pencoj, kiu ni ricevis por la butero kaj ovoj: estas la mono ricevita por la lano de la ŝafoj, tio ĉi kuŝas sub fasko de fojno en angulo de la stalo de maljuna Tib, pro timo, ke ŝtelistoj neatendite vizitos nin. Tio ne estas ĉio, ĉar sub la kapa finaĵo de la lito en la okcidenta ĉambro estas kesto, kaj en la kesto estas ligna sitelo, kaj en la sitelo vi trovos ses funtojn kaj deknaŭ ŝilingojn kaj dek pencojn, kaj sub la antaŭa sojlo

Sed la naiva maljunulo aspektis konfusite kaj komencis skui la kapon kaj froti la okulojn. "Edzino" li diris, "Ĉu vi ne povas kunmeti ĝin kaj amasigi ĝin, kaj min diri, ĝi estas tute ĝusta." Tiam, mi selos maljuna Tibon kaj iros al la luiganto, mi diros "Jen estas la kvardek funtoj por la pasinta duonjaro, kaj jen estas la kvardek funtoj por tiu ĉi duonjaro. Mi ne estas klerulo sed mia edzino certigas, ke ĉio estas tute ĝusta." "Mi ja pensas" respondis la edzino, iom akre, "ke estos pli bone se mi surrajdos maljunan Tibon kaj iros mem." "Vi tion farus, mi volas vi tion farus," diris la naiva maljunulo, humile. "Ĉiam mi estas timema, ke mi perdos iom de la mono." "Ne, mi ne iros," diris lia edzino, "Kio utilo estas havi viron, se li ne povas fari tion, kion vi diras al li?" Tial, la naiva maljunulo suriris maljunan Tibon, kaj rajdis el la pordego.

"Nun, se vi renkontos ŝteliston survoje, memoru diri al li, ke vi iras pagi la luiganton, kaj ke vi havas okdek funtojn en via leda selo." "Vi estas tiel naiva, ke mi vere kredas tio estas ĝuste kion vi ja farus," ŝi diris al si, brufermante la pordon. Dum li trotetis sur la ĉefvojo, renkontis lin

belega sinjoro, rajdanta sur nobla nigra ĉevalo, havanta argentajn ornamajojn sur sia selo, kaj belan nigran saketon ornamitan per argento ĉe la anguloj. "Bonan matenon," diris la belega sinjoro. La naiva maljunulo respondis humile, "Bonan matenon, kaj mi respektplene dankas vin, sinjoro, pro tio, ke vi parolas tiel amike al tiel simpla maljunulo, kiel mi estas."

Ĝis kie vi iras," demandis la belega sinjoro. La maljunulo ridetis kaj respondis tre malhumile por tiel humila maljunulo, "Mi iras pagi mian luprezon, sinjoro. Estas nur du mejloj malproksime, sinjoro, kie loĝas mia luiganto. Ni ne pagis lin la pasintan duonjaron, sed, sinjoro, tio ja ne estis mia kulpo ĉar li estis for de sia hejmo." "Kaj tial, vi pagos lin nun ĉu ne?" demandis la belega sinjoro.

(Daŭrigota.)

DEATH OF S-ro. SILBERNIK.

S-ro Joseph Silbernik, for many years chief delegate of U.E.A. in New York, died there on 30th August. S-ro Silbernik was a brother of the late s-ino Zamenhof. During recent years his health has not been good and in spite of medical warning he attended the Geneva Congress at which he was anxious to meet his nieces, the daughters of D-ro Zamenhof. His death occurred three days after his return to America. S-ro. Silbernik was one of the most active Esperantists in North America and his death will be greatly deplored.

RECEIPTS (SUBSCRIPTIONS).

Up till 30th November the following sums were received, (the figures in brackets indicate the month and year to which payment is made):—A. W. Bassett, 4/6 (9/25); J. Parker, 4/6 (11/26); Persista Grupo, 5/6 (6/26); W. R. Browning, 10/- (11/26); Edith Anderson, 4/6 (11/26); M. C. Trundle, 4/6 (12/26) and donation, 3/6; F. Tondut, 4/6 (6/26); G. D. Nash, 9/- (1/26); A. H. McPhie, 13/6 (7/26); P. Leahy, 4/6 (7/26); C. Unyin, 6/3 (7/25); J. Scurrie, 10/- (3/26); M. Purnell, 4/6 (12/26); G. Redfern, 10/- (6/27); A. A. Kelley, 4/6 (10/26); Pyke's Book Shop, 12/- (10/25); sundries, 3d., 7/-, 2/-, 1/-.

OUR SUPPORTERS.

S-ro Maŭrico Hyde, Rabaul, skribas — "Ĉiunonate mi avide legas "La Suda Kruco" -n. Ĉi tie mi, kiel multaj aliaj izolitoj, sentas la valoron de la gazeto."

S-ino A. H. McPhie, Cleve, S.A., writes: "I wish the 'Suda Kruco' every success."

Miss M. C. Trundle, Eumundie, Queensland, writes: "The little magazine comes most regularly. It is a great help to the solitary student, and it is of international value also. It deserves better support."

GAZETOJ RICEVITAJ.

Administracioj bonvole sendu siajn ĵurnalojn laŭ ci tiu adreso — "La Suda Kruco," Box 731 F, P.O. Elizabeth-st., Melbourne, Australia":— Amikeco, 10; Austria Esperantisto, 8/9; Arbeiter Esperantisten, 6; Amerika Esperantisto, 5; Esperantista Junularo, 29/30; Heroldo de Esperanto, 73 ĝis 78; La Suno Hispana, 101; Le Monde Esperantiste, 140; La Ridanta Esperantisto, (Elze, Hanover, Bahnhofstr 24a) Jaro 1, numero 1; La Revuo Orienta, 10; Nova Sento, (Gokurakĝunaĉi 32, Fukuoda, Japan) 4.

Kvankam "La Suda Kruco" estas regule elsendata, ĝi ne, en la lasta tempo, ricevis ekzemplerojn de Brazila Esperantisto, Holanda Esperantisto; Homeco; Hungara Esperanto; Literatura Mondo; Novaj Tempoj; Sennacieca Revuo; Radio de Filintern; Arguso; La Policisto; Esperantio; La Progreso. Ĉu la koncernataj gazetoj bonvolos kontroli siajn sendlistojn?

S-ro K. A. Susuki, P.O. Box 79, Orange, Texas, Usono, deziras korespondadi per PI kun ĉiuj landoj. Tuj respondos.

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro C. W. Ballard; sekretario f-ino V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Public Benefit Bootery Building, 5th Floor, 323-325 Bourke St., Melbourne. Vendrede vespere, je la oka horo.

Hobarta Esperanta Grupo. Kunvenejo: Eaton-Bray-lernejo, Davey-str.; ĉiun duan mardon, 7.30 vespere. Prezidantino F-ino C. M. Hannaford. Sekretario kaj poŝta adreso F-ino A. Beckett, 177 Davey-str.; Hobart.

"Iru Antauen"-Grupo. Prezidantino: S-ino E. S. Bigelow. Sekretario, S-ro J. Parker. Poŝta adreso, Warrigal Rd., Oakleigh. Kunvenejo: 36 Kangaroo Rd., Oakleigh, marde vespere, je la oka horo.

"Nigra Cigno"-Grupo. Prezidanto S-ro E. J. Goody, Sekretariino F-ino F. Cherrett. Poŝta adreso, 46 Leonard str.; Victoria Park, W.A. Lernantoj kunvenas ĉe Perth Academy, 8 horo, merkrede; progresintoj, 277 Hay-str: 8 horo lunde.

Persista Grupo, Armadale, Melburno. Prezidanto: S-ro H. Byatt, Sekretariino: F-ino I. Thomas, Kunvenejo kaj poŝta adreso, 37 Brunel St., East Malvern, merkrede vespere, je la oka horo.

Sydney Esperanto Society. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 7.45—10 pm. ĉe "Rawson Chambers," Rawson Place (5a etaĝo, ĉambroj 580-583). Ĝuste apud la ĉefstacidomo. Prezidanto: S-ro F. V. Taylor; Sekretario: S-ro L. E. Pfahl, 150 George's River Road, Croydon Park, Sydney.

Cole's Book Arcade, Melbourne.

TWO MILLION BOOKS AND PIECES OF MUSIC.

— Send for —

"THE RAINBOW," Cole's Monthly About Books. FREE TO YOU.